

DR. 16 TAHUN 2021
DEWAN RAKYAT YANG KEEMPAT BELAS
PENGGAL KETIGA

LAPORAN JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
(PAC) PARLIMEN KEEMPAT BELAS

PROJEK SISTEM PENGUATKUASAAN AUTOMATIK (AES)

- KEMENTERIAN PENGANGKUTAN MALAYSIA (MOT)

AHLI-AHLI JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN PENGGAL KE 14

1. YB. Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur] **- Pengerusi**
2. YB. Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti
Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun [Beaufort] **- Naib Pengerusi**
3. YB. Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh]
4. YB. Puan Wong Shu Qi [Kluang]
5. YB. Dato' Haji Mohd Fasih bin Mohd Fakeh [Sabak Bernam]
6. YB. Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md Ramli [Lumut]
7. YB. Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasir Mas]
8. YB. Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]
9. YB. Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]
10. YB. Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]
11. YB. Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor [Cameron Highlands]
12. YB. Dato' Mohd Nizar bin Haji Zakaria [Parit]
13. YB. Datuk Abd Rahim bin Bakri [Kudat]
14. YB. Dato Haji Salim Sharif [Jempol]
15. YBrs. Dr. Nizam Mydin bin Bacha Mydin **- Setiausaha PAC /
Setiausaha Dewan Rakyat**

WAKIL TETAP KERAJAAN DALAM PAC (EX-OFFICIO PAC PARLIMEN)

1. Kementerian Kewangan Malaysia (MOF)
2. Unit Perancang Ekonomi (EPU)
3. Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA)
4. Jabatan Audit Negara (JAN)
5. Jabatan Peguam Negara (AGC)
6. Jabatan Akauntan Negara Malaysia (JANM)
7. Suruhanjaya Pencegahan Rasuah (SPRM)

LAPORAN
JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)
PARLIMEN KEEMPAT BELAS

BIL	PERKARA	MUKA SURAT
1	LAPORAN JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN BERHUBUNG TUNTUTAN FAEDAH ATAS KELEWATAN PROJEK PERUMAHAN PR1MA	1 - 41
2	RUMUSAN & SYOR JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN	42 - 43
3	AGENDA MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN	-
4	LAPORAN PROSIDING	-
5	DOKUMEN PEMBENTANGAN	-

LAPORAN
JAWATANKUASA KIRA-KIRA
WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN

LAPORAN JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)
PARLIMEN BERHUBUNG
PROJEK SISTEM PENGUATKUASAAN AUTOMATIK (AES)
DI BAWAH KEMENTERIAN PENGANGKUTAN MALAYSIA (MOT)

1 PENDAHULUAN

Projek Sistem Penguatkuasaan Automatik / *Automated Enforcement System* (AES) oleh Kementerian Pengangkutan Malaysia (MOT) telah mendapat perhatian umum apabila projek ini mula dikuatkuasakan pada September 2012. Pelbagai rungutan dan bantahan daripada orang awam diterima oleh Kerajaan sejak pelaksanaannya. Isu utama yang dibangkitkan adalah berkaitan pemberian konsesi AES kepada syarikat swasta untuk penguatkuasaan undang-undang trafik.

Pada 2015, Lembaga Tabung Angkatan Tentera (LTAT) dan Boustead Holdings Berhad melalui Irat Properties Sdn. Bhd. telah mengambil alih sistem AES menerusi pengambilalihan A.T.E.S. Sdn. Bhd. (ATES) dengan kos RM295 juta dan Beta Tegap Sdn. Bhd. (Beta Tegap) dengan kos RM260 juta.

Satu siasatan kemudian dibuat oleh Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK) Jabatan Perdana Menteri (JPM) pada 28 Januari 2019 bagi menyiasat keputusan Kerajaan untuk menyerahkan konsesi AES kepada dua (2) vendor berkenaan serta pengambilalihan dua (2) syarikat konsesi berkenaan berjumlah RM555 juta.

Pada Ogos 2018, Kerajaan melalui MOT memaklumkan akan mengambil alih AES. Kerajaan membayar pampasan sebanyak RM555 juta pada Ogos 2019 dan pampasan tambahan sebanyak RM113.9 juta kepada LTAT pada November 2019. Jumlah keseluruhan pampasan yang dibayar kepada LTAT berjumlah RM668.9 juta.

Berikutan itu, Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara (PAC) Parlimen memutuskan untuk membincangkan isu Projek Sistem Penguatkuasaan Automatik (AES) di bawah Kementerian Pengangkutan Malaysia (MOT) pada 16 November 2020, 2 Disember 2020 dan 27 September 2021.

2 OBJEKTIF PERBINCANGAN

Selaras dengan mandat yang diberikan di bawah Peraturan Mesyuarat (PM) 77 (1) (d) dan 83 (2) Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Rakyat, PAC Parlimen telah membincangkan penemuan yang dibangkitkan oleh JKSTUPKK dalam laporannya mengenai Projek AES di bawah MOT bertujuan untuk mengkaji dan meneliti sama ada projek dilaksanakan dengan cekap dan berkesan serta mencapai objektif utama yang ditetapkan.

3 SKOP DAN METODOLOGI

3.1 Perbincangan telah dibuat melalui pendekatan berikut:

- i. menjemput Pengerusi JKSTUPKK untuk memberi taklimat mengenai laporan siasatan JKSTUPKK ke atas isu AES;
- ii. memanggil pihak yang berkepentingan dan terlibat dalam pelaksanaan Projek AES iaitu Ketua Setiausaha (KSU) MOT dan Pengarah Syarikat Beta Tegap Sdn. Bhd. (Beta Tegap) untuk memberi keterangan mengenai peranan dan penglibatan mereka dalam isu yang dibincangkan; dan
- iii. menjemput wakil daripada agensi Kerajaan Persekutuan seperti MOF, Unit Perancang Ekonomi (EPU) Jabatan Perdana Menteri (JPM), JAN, Jabatan Akauntan Negara (JANM), Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA), Jabatan Peguam Negara (AGC), Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) untuk menghadiri prosiding PAC Parlimen berhubung isu ini.

3.2 Prosiding yang telah diadakan adalah seperti berikut:

BIL.	TARIKH / MASA	RUJUKAN PROSIDING	SAKSI
1.	16 November 2020/ 10.30 pagi	Bil. 4(i)/2020	Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK): - YBhg. Tan Sri Ambrin bin Buang (Pengerusi, JKSTUPKK)
2.	2 Disember 2020/ 11.15 pagi	Bil. 3(a)/2020	Kementerian Pengangkutan Malaysia (MOT): - YBhg. Datuk Isham bin Ishak (Ketua Setiausaha, MOT)

BIL.	TARIKH / MASA	RUJUKAN PROSIDING	SAKSI
3.	27 September 2021/ 2.39 petang	Bil. 3(b)/2021	Kementerian Pengangkutan Malaysia (MOT): i. YBhg. Datuk Isham bin Ishak (Ketua Setiausaha, MOT) ii. YBhg. En. Zairuddy bin Zainal (Pengarah Beta Tegap Sdn. Bhd.)

3.3 Terma rujukan bagi prosiding-prosiding yang diadakan adalah seperti berikut:

- i. Laporan Siasatan JKSTUPKK;
- ii. konsep asal dan keperluan pelaksanaan AES;
- iii. pemberian kontrak secara rundingan terus;
- iv. kelemahan peraturan iaitu penguatkuasaan oleh *third party*;
- v. penglibatan Lembaga Tabung Angkatan Tentera (LTAT) dan kewajaran bayaran pampasan sebanyak RM555 juta;
- vi. model perniagaan LTAT; dan
- vii. hala tuju sistem AES.

4 LATAR BELAKANG PROJEK SISTEM PENGUATKUASAAN AUTOMATIK (AES)

4.1 Projek AES ialah satu inisiatif sistem penguatkuasaan dalam menangani isu kemalangan jalan raya melalui pendekatan *perception of being caught*. Projek ini dilaksanakan oleh MOT secara *outsourcing* bagi mengesan pesalah lalu lintas yang memandu melebihi had laju dan tidak mematuhi lampu isyarat. Objektif pelaksanaan Projek AES ini adalah untuk mengurangkan kadar kemalangan, kecederaan dan kematian akibat kemalangan

jalan raya. Projek ini juga diharap mampu mengubah sikap, tingkah laku dan budaya pemanduan melalui penguatkuasaan.

- 4.2 Projek AES berfungsi menguatkuasakan undang-undang secara automatik dan mampu beroperasi 24 jam, tiada campur tangan manusia dan tidak bermusim. Maklumat kesalahan ini akan dihantar secara terus ke Pusat Kawalan AES. Maklumat diproses bagi mengenal pasti pemandu atau pemilik kenderaan berdasarkan kepada maklumat yang terdapat dalam pangkalan data Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ). Saman akan dikeluarkan secara automatik dan dihantar melalui pos berdaftar kepada Orang Kena Saman (OKS). Sistem ini juga secara automatik menghantar maklumat kes ke mahkamah melalui *AES Court System* yang dibangunkan oleh syarikat konsesi untuk tujuan perbicaraan jika OKS memilih untuk tidak membayar kompaun dan mohon untuk dibicarakan.
- 4.3 Satu Perjanjian Konsesi antara Kerajaan Malaysia melalui MOT dengan Syarikat ATES dan Beta Tegap ditandatangani pada 9 Disember 2011 bagi tempoh 66 bulan. Tempoh perjanjian merangkumi enam (6) bulan fasa percubaan (*Pilot*), 12 bulan fasa *National Roll-Out* dan 48 bulan pengoperasian (*service*). Syarikat perlu memasang keseluruhan 1,093 unit kamera sepanjang tempoh konsesi, iaitu masing-masing 543 unit daripada ATES dan 550 unit daripada Beta Tegap. Tarikh mula kerja (*Commencement Date*) untuk ATES adalah pada 27 Februari 2012 dan untuk Beta Tegap pada 1 Mac 2012.

5 PERBINCANGAN DAN PENEMUAN PAC PARLIMEN

Berdasarkan prosiding-prosiding yang diadakan, perkara-perkara yang dibincangkan adalah seperti berikut:

5.1 Penjelasan Awal Oleh YBhg. Tan Sri Ambrin bin Buang (Pengerusi JKSTUPKK)

YBhg. Tan Sri Ambrin bin Buang (Pengerusi JKSTUPKK) dalam prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020 memaklumkan bahawa AES merupakan satu projek penswastaan penguatkuasaan. Tujuan AES adalah untuk memperbaiki tahap keselamatan pengguna jalan raya menerusi pemasangan kamera-kamera penguatkuasaan kelajuan kenderaan dan sebagainya. Projek ini telah diberi kepada dua (2) buah syarikat iaitu satu (1) syarikat untuk Zon Utara dan satu (1) syarikat lagi untuk Zon Selatan.

“Tan Sri Ambrin bin Buang:... Jadi, yang jadi isu di sini Tuan Pengerusi ialah kalau dibandingkan investment atau kos inisiatif ini berbanding kepada berapa jumlah akhirnya yang kerajaan kena tanggung itu ada menimbulkan banyak persoalan... Apabila kerajaan memutuskan supaya AES ini diberhentikan kerana adanya bantahan daripada public. Jadi, timbullah masalah compensation yang patut diberikan kepada syarikat yang berdua itu....Akan tetapi, pada masa itu kerajaan telah meminta LTAT pakai duit dia dahulu untuk membayar pampasan kepada dua syarikat ini. Pampasan itu berjumlah RM555 juta sedangkan kos asal AES ini hanya RM45 juta. LTAT terlibat dalam ini adalah atas keputusan daripada kerajaan. Bila diberhentikan AES

ini, maka mereka menuntutlah pampasan pada kerajaan. So, kerajaan kena bayar baliklah sejumlah RM555 juta kepada LTAT...”

[Muka surat 3 Laporan Prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020]

5.2 Keterangan YBhg. Datuk Isham bin Ishak (KSU MOT)

YBhg. Datuk Isham bin Ishak (KSU MOT) dalam prosiding Bil. 3(a)/2020 bertarikh 2 Disember 2020 memaklumkan bahawa AES merupakan satu sistem yang tidak menggunakan penglibatan pegawai atau sumber manusia tetapi menggunakan kamera bagi penguatkuasaan peraturan had laju dan lampu isyarat. Objektif AES adalah seperti berikut:

- i. mendidik dan mempengaruhi perubahan sikap pengguna jalan untuk mematuhi peraturan jalan raya;
- ii. mengurangkan kebarangkalian berlakunya kemalangan jalan raya; dan
- iii. meminimumkan risiko intervensi dan kelemahan manusia dalam aspek penguatkuasaan.

Manakala kronologi peristiwa utama bagi projek sistem AES adalah seperti **Jadual 1**.

Jadual 1
Kronologi Projek Sistem AES

Tarikh	Peristiwa
17 Ogos 2005	Tercetusnya idea awal bagi pelaksanaan projek AES akibat daripada bilangan kemalangan jalan raya semakin lama semakin meningkat.
Tahun 2006	Cadangan dibawa kepada Mesyuarat Jemaah Menteri. MOT telah membuat tanda aras dengan negara-negara maju

Tarikh	Peristiwa
	yang telah melaksanakan sistem AES. Lawatan ke Switzerland dan Australia telah diadakan dan idea-idea ini dibawa sebagai satu program untuk laksanakan di Malaysia.
Julai 2007	MOT melaksanakan <i>Proof of Concept (POC)</i> dengan tujuh (7) syarikat daripada sembilan (9) syarikat telah mengambil bahagian.
Februari 2008	MOT mengeluarkan <i>Request for Proposal (RFP)</i> dan dua (2) syarikat telah dipilih oleh Jawatankuasa Pemandu AES iaitu Beta Tegap dan juga ATES.
9 Disember 2011	Perjanjian ditandatangani dengan ATES dan Beta Tegap. Pelaksanaan ini terbahagi kepada tiga iaitu <i>pilot stage</i> , <i>roll out</i> dan pelaksanaan projek.
September 2012	Kamera AES mula beroperasi dan berkuat kuasa. Pada peringkat <i>pilot stage</i> terdapat 14 kamera sahaja yang beroperasi iaitu 10 secara statik dan empat (4) telah dibuat secara bergerak.
17 Disember 2012	Isu-isu berkenaan dengan pendakwaan kes saman AES telah terpaksa ditangguhkan kerana ia telah dicabar oleh OKS. Beberapa kes perundangan dan pendakwaan di mahkamah juga terpaksa ditunda kerana berlakunya beberapa isu teknikal dan perundangan. Isu-isu teknikal yang timbul adalah tiada <i>link / integrasi</i> di antara sistem AES dan sistem e-filing di mahkamah. Proses manual dilakukan menyebabkan berlaku beberapa isu teknikal di mana saman-saman tersebut telah dicabar di mahkamah.
4 Februari 2013	Akibat daripada aduan-aduan orang ramai serta maklum balas negatif umum yang menyentuh isu perundangan dan perbezaan antara saman JPJ dan juga saman Polis DiRaja Malaysia (PDRM). Majlis Ekonomi (EC) telah menangguhkan pelaksanaan fasa kedua iaitu <i>roll out</i> pemasangan kamera sebanyak 1,079 unit. Jumlah yang hanya dipasang pada masa tersebut hanyalah sebanyak 14 unit. Satu (1) <i>task force</i> yang dipengerusikan oleh YB Menteri MOT pada ketika itu telah ditubuhkan bagi melihat bagaimanakah perkara ini dapat diselesaikan.
14 Januari 2014	Penyediaan Memorandum Jemaah Menteri oleh MOT supaya syarikat LTAT mengambil alih pelaksanaan projek sistem AES untuk mengelak kerajaan daripada

Tarikh	Peristiwa
	menanggung kerugian daripada membayar penalti dan juga kos-kos lain termasuk guaman serta menjaga imej Kerajaan akibat daripada kedua-dua syarikat mengambil tindakan terhadap Kerajaan.
11 November 2016	Saman-saman AES yang dikeluarkan telah dikurangkan daripada RM300 kepada RM150 selaras dengan saman yang dikeluarkan oleh PDRM. AES telah dijenamakan semula kepada AwAS.
Ogos 2018	Perjanjian konsesi tamat secara semulajadi.

Sumber: MOT (Prosiding bertarikh 2 Disember 2020)

5.3 Keterangan YBrs. En. Zairuddy bin Zainal (Pengarah Beta Tegap Sdn. Bhd.)

YBrs. En. Zairuddy bin Zainal (Pengarah Beta Tegap Sdn. Bhd.) dalam prosiding Bil. 3(c)/2021 bertarikh 27 September 2021 memaklumkan kronologi bagi peristiwa yang berlaku dalam pelaksanaan projek AES adalah seperti **Jadual 2**.

Jadual 2
Kronologi Pelaksanaan Projek AES

TAHUN	PERISTIWA
Sebelum penglibatan LTAT	
November 2006	Kerajaan telah menjemput tujuh (7) pembekal kamera antarabangsa untuk mengambil bahagian dalam proses tender AES dan Jawatankuasa Tender telah memilih ATES dan Beta Tegap untuk melaksanakan projek AES.
Mac 2008	Projek AES dibahagikan kepada dua (2) Wilayah: i. Wilayah A di bawah ATES – Perlis, Kedah, Pulau Pinang, Perak, Kelantan, Sarawak dan Sabah. ii. Wilayah B di bawah Beta Tegap – Johor, Melaka, Negeri Sembilan, Wilayah Persekutuan, Selangor, Pahang dan Terengganu.

TAHUN	PERISTIWA
Disember 2011	ATES dan Beta Tegap menandatangani perjanjian konsesi AES selama 66 bulan dengan MOT untuk pemasangan 1,093 kamera secara keseluruhan dalam tempoh satu (1) tahun.
September 2012	14 kamera telah dipasang dan dikuatkuasakan di Selangor, Wilayah Persekutuan dan Perak.
Disember 2012	Pendakwaan saman tertunggak AES ditangguhkan oleh AGC.
Tawaran kepada LTAT	
Mei 2014	LTAT menerima cadangan pelaburan daripada ATES dan Beta Tegap untuk mengambil alih syarikat. LTAT mengadakan beberapa sesi lawatan ke syarikat konsesi.
Julai 2014	Pembentangan cadangan pengambilalihan oleh kedua-dua syarikat kepada LTAT dengan kos pengambilalihan sebanyak RM700 juta.
September 2014	LTAT menyediakan kertas kerja untuk dibentangkan kepada panel pelaburan mengambilkira prospek yang berdaya maju, unjuran kewangan yang menguntungkan dengan andaian yang munasabah serta perjanjian konsesi sedia ada di antara syarikat ATES dan Beta Tegap dengan Kerajaan Malaysia.
Oktober 2014	Lembaga LTAT telah bersetuju untuk LTAT mengambilalih 100% ekuiti di dalam ATES dan Beta Tegap dengan jumlah keseluruhan pelaburan adalah sebanyak RM700 juta dan kemudiannya mempelawa syarikat-syarikat lain dalam kumpulan LTAT seperti Bousted Holdings Berhad dan syarikat-syarikat yang berkaitan dengan projek AES seperti Koperasi Polis DiRaja Malaysia untuk mengambil ekuiti dalam projek tersebut bagi mengurangkan pegangan ekuiti LTAT.
November 2014	Lembaga LTAT bersetuju untuk melantik Tetuan Lee Hishammuddin Allen & Gledhill (LHAG) sebagai konsultan bagi memberikan pandangan mengenai perjanjian konsesi dan menyediakan laporan penilaian kewangan (Affin Hwang Capital) seterusnya memberikan mandat kepada Ketua Eksekutif LTAT untuk mengadakan perbincangan lanjut dan membuat tawaran kepada pemegang-pemegang saham syarikat dan MOF.
Januari 2015	i. 8 Januari 2015 - surat tawaran kepada ATES (RM295 juta) dan Beta Tegap (RM260 juta). ii. MOT memaklumkan Jemaah Menteri telah bersetuju dengan pengambilan AES oleh kerajaan melalui LTAT.

TAHUN	PERISTIWA
April 2015	LTAT mengambil alih ATES dan Beta Tegap.
April 2016	Penjenamaan semula AES kepada <i>Automated Awareness Safety System</i> (AwAS).
November 2016	Mesyuarat Jemaah Menteri meluluskan financial model baru : Fi perkhidmatan dalam perjanjian asal berdasarkan konsep 3-Tier digantikan kepada fi tetap sebanyak RM36.8 juta sebulan dan fi boleh ubah sebanyak RM16 untuk setiap saman yang dikeluarkan serta menggunakan kamera jenis <i>Robot</i> (Jerman) dan <i>Redflex</i> (Australia) dengan konsep daripada <i>front-capture</i> ditukar kepada <i>rear-capture</i> .
Disember 2017	MOF memaklumkan pengambilalihan AwAS oleh Kerajaan dan bersetuju dengan jumlah pampasan RM894.3 juta.
Mei dan Julai 2018	LTAT telah memaklumkan status terkini projek AwAS kepada <i>Council of Eminent Persons</i> (CEP).
Ogos 2018	MOT telah memaklumkan untuk mengambil alih AES dari ATES dan Beta Tegap.
Ogos 2019	Kerajaan membayar pampasan sebanyak RM555 juta kepada LTAT.
November 2019	Kerajaan membayar pampasan tambahan sebanyak RM113.9 juta kepada LTAT.

Sumber: Beta Tegap (Prosiding bertarikh 27 September 2021)

Asas-asas pengambilalihan ATES dan Beta Tegap oleh LTAT adalah seperti berikut:

- i. Projek *Automated Awareness Safety System* (AwAS) dijangka mampu menjana pulangan sebanyak 12%;
- ii. Pulangan ini akan disalurkan sebagai dividen kepada anggota-anggota tentera yang mencarum kepada LTAT;
- iii. Mengubah persepsi dan meningkatkan penerimaan rakyat terhadap pelaksanaan projek AwAS yang bertujuan untuk keselamatan jalan raya, bukannya lebih kepada mengurangkan kadar kemalangan dan kematian di jalan raya;

- iv. Pelaksana projek AwAS boleh membuka peluang pekerjaan kepada veteran angkatan tentera dan anak warga angkatan tentera; dan
- v. LTAT dan Boustead memiliki kemampuan kewangan untuk membiayai pelaksanaan projek bagi tempoh konsesi.

5.4 PENEMUAN PAC PARLIMEN

Penemuan PAC Parlimen adalah seperti berikut:

5.4.1 Pelaksanaan Projek Secara *Outsourcing*

Projek ini dilaksanakan oleh MOT secara *outsourcing* dengan pelantikan ATES dan Beta Tegap sebagai syarikat-syarikat konsesi. Pada 8 Mei 2008, mesyuarat Projek AES yang dipengerusikan oleh KSN telah mencadangkan Kerajaan sendiri melaksanakan dan mengoperasi AES, dan bukannya syarikat swasta. Walau bagaimanapun, pada 30 Mei 2008, Mesyuarat Pelaksanaan AES yang dipengerusikan oleh YB Menteri MOT berpendapat AES ini tidak wajar dikendalikan oleh Kerajaan dan sebaliknya hendaklah dibuat secara *outsourcing*. Pandangan YB Menteri MOT adalah berasaskan kepada maklumat-maklumat seperti berikut:

- a. Kaedah sama seperti yang dilaksanakan di Eropah, Australia, Asia Barat dan Amerika Syarikat;
- b. Anggaran kos pelaksanaan AES yang tinggi iaitu RM650 juta dan ini akan membebankan Kerajaan;
- c. Keperluan pengoperasian akan melibatkan kira-kira 400 orang kakitangan yang terlatih; dan
- d. Kos operasi dan penyelenggaraan tahunan yang tinggi iaitu di antara 15% hingga 20% dari kos pelaksanaan.

Pada 5 Disember 2008, Jemaah Menteri bersetuju dengan pandangan MOT supaya pelaksanaan AES dilaksanakan secara *outsourcing* kepada ATES dan Beta Tegap.

“Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: *Tuan Pengerusi, saya ada hendak tambah sikit sahaja daripada yang diterangkan Tan Sri. In fact, in 2008, there was a jawatankuasa yang dipengerusikan oleh KSN mengatakan bahawa sepatutnya AES ini dikendalikan oleh MOT dan JPJ, bukan untuk mana-mana outsourcing because that was the pandangan yang diberikan oleh jawatankuasa yang dipengerusikan oleh KSN. But lo and behold, in 2011 they still wanted to use this as the private concern.”*

[Muka surat 8 Laporan Prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020]

“Tan Sri Ambrin bin Buang: *... pada kami isu yang lebih besar itu penguatkuasaan ini kenapa hendak privatise?*

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *[Berucap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tan Sri Ambrin bin Buang: *Because this is an enforcement. Why you want to privatise?*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *By right the most insulted apa namanya ini adalah JPJ sepatutnya.*

Tan Sri Ambrin bin Buang: *Ya.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *They would feel macam mereka ini diketepikan.*

Tan Sri Ambrin bin Buang: Bukan saja tetapi daripada segi kos pun. Seperti mana yang saya katakan tadi, kalau jumlahnya investment semua itu, around RM45 million, Kerajaan kena bagi terus kepada JPJ, mereka boleh pasang kamera itu. Apakah halangannya? Tidak ada halangan. Pada sayalah. Pendapat saya.

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: Tuan Pengerusi, saya setuju sangat itu fasal daripada 2008, the committee has decided by KSN punya committee, special committee, that it should be JPJ and MOT but then when you fast forward, you know that there is going to be a lot of money to be made. I think this is – i do not believe in conspiracy theory, but this is to conspire to cheat Malaysia actually.”

[Muka surat 15 – 16 Laporan Prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020]

5.4.2 Pemilihan Syarikat

Pada 11 Februari 2008, Perdana Menteri bersetuju dengan cadangan Yang Berhormat Menteri MOT supaya dua (2) buah syarikat iaitu ATES dan Beta Tegap yang telah dipilih oleh Jawatankuasa Pemandu AES untuk melaksanakan AES di Zon Utara dan Zon Selatan.

- i. **Mejar Jeneral Dato’ Ir. Mohd Salim bin Ali [Timbalan Ketua Sekretariat JKSTUPKK] dalam prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020** menjelaskan bahawa pelantikan bagi syarikat ATES dan Beta Tegap telah diluluskan oleh Jemaah Menteri. Pemilihan syarikat telah dibuat secara tender terbuka di mana sembilan (9) syarikat telah menyertai tender. Selepas itu hanya tujuh (7) syarikat yang dipanggil oleh MOT untuk membuat pembentangan dan yang terpilih adalah syarikat ATES dan Beta Tegap.

“Tuan Pengerusi: ... *Tan Sri, so the awarding of the contract to ATES and also Beta Tegap was approved by who? MOT or the Cabinet?*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: *It was approved by the Cabinet.”*

[Muka surat 8 Laporan Prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020]

“Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Dia ada seven submissions. That means the whole process of AES was called by the Ministry not unsolicited— called by the Ministry?*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: *Yes.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Terima kasih, the ministry is MOT?*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: *Yes.”*

[Muka surat 9 Laporan Prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020]

- ii. **YBhg. Datuk Isham bin Ishak (KSU MOT) dalam prosiding Bil. 3(a)/2020 bertarikh 2 Disember 2020** menjelaskan bahawa pada Julai 2007, MOT telah melaksanakan satu *Proof of Concept* (POC) dengan tujuh (7) syarikat daripada sembilan (9) syarikat yang mengambil bahagian.

Manakala pada 2008, *Request for Proposal* (RFP) telah dikeluarkan dan dua (2) syarikat telah dipilih oleh Jawatankuasa Pemandu AES iaitu Beta Tegap dan ATES.

Selain itu, KSU MOT juga menjelaskan **dalam prosiding Bil. 3(b)/2020 bertarikh 27 September 2021** bahawa mesyuarat Pelaksanaan AES bertarikh 30 Mei 2008 yang telah dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri Pengangkutan berpendapat bahawa AES tidak wajar dikendalikan oleh kerajaan. Sebaliknya pelaksanaan hendaklah dibuat mengikut perancangan asal iaitu secara *outsourcing*. Justifikasinya adalah seperti berikut:

- a. Kos pelaksanaan AES adalah begitu tinggi;
- b. Pelaksanaan AES akan melibatkan tambahan sebanyak 400 orang kakitangan yang terlatih dan mahir. Oleh itu, JPJ perlu mendapat kelulusan perjawatan daripada MOF dan JPA; dan
- c. Kos operasi untuk perbelanjaan modal (CAPEX) dan perbelanjaan operasi (OPEX) juga agak tinggi iaitu antara 15% hingga 20% daripada kos pelaksanaan AES.

Perolehan telah dibuat secara rundingan terus berdasarkan kepada satu proses POC yang dibuat terhadap sembilan (9) buah syarikat yang mengambil bahagian dan dua (2) buah syarikat telah didapati mempunyai kriteria-kriteria untuk melaksanakan projek ini. Keputusan telah dibuat di mana kedua-dua syarikat akan dilantik secara rundingan terus.

Seterusnya, MOT akan membuat penilaian dan perakuan. Perakuan ini haruslah diputuskan hanya oleh Yang Berhormat Menteri Pengangkutan sahaja dan kemudian ia akan dihantar kepada MOF bagi tujuan kelulusan perolehan secara rundingan terus bagi dua (2) buah syarikat tersebut.

“Tuan Pengerusi: Keputusan *direct nego* hendaklah dibuat oleh MOF kan?

Datuk Isham bin Ishak: Betul. Selalunya prosesnya ialah Kementerian Pengangkutan akan membuat penilaian dan seterusnya akan membuat perakuan. Perakuan ini haruslah diputuskan hanya oleh Yang Berhormat Menteri sahaja. So, there will be an assessment dan perakuan akan dibuat oleh Yang Berhormat Menteri dan kemudian kelulusan akan dihantar kepada Kementerian Kewangan. Itulah proses-proses untuk direct nego. Kementerian tidak membuat keputusan untuk direct nego, Tuan Pengerusi.”

[Muka surat 9 Laporan Prosiding Bil. 3(b)/2020 bertarikh 27 September 2021]

Pada 5 Disember 2008, Jemaah Menteri telah membuat keputusan dan bersetuju supaya perkhidmatan sistem AES ini dilaksanakan di bawah kaedah *outsourcing* kepada dua (2) buah syarikat yang telah diperakukan oleh Jawatankuasa Teknikal AES dan dipersetujui oleh Jawatankuasa Pemandu AES iaitu ATES dan Beta Tegap. Jawatankuasa Teknikal dipengerusikan oleh KSU MOT dan dianggotai oleh KP JPJ dan PDRM.

“Puan Wong Shu Qi: Terima kasih Tuan Pengerusi. Soalan saya, jadi ketika itu siapa yang mencadangkan dua buah syarikat ini dalam keputusan rundingan terus?

Datuk Isham bin Ishak: Kedua-dua buah syarikat tersebut telah melalui satu proses penilaian dan penilaian dibuat oleh Jawatankuasa Pemandu AES. So, Jawatankuasa Pemandu AES dan Jawatankuasa Teknikal AES telah bersama-sama untuk membuat perakuan tersebut.

Tuan Pengerusi: *Siapakah yang menganggotai jawatankuasa itu Datuk?*

Datuk Isham bin Ishak: *Tuan Pengerusi, mesyuarat teknikal tersebut adalah dipengerusikan sendiri oleh KSU Kementerian Pengangkutan dianggotai oleh Ketua Pengarah JPJ dan polis (PDRM)."*

[Muka surat 9 Laporan Prosiding Bil. 3(b)/2020 bertarikh 27 September 2021]

5.4.3 Pengambilalihan Syarikat ATES dan Beta Tegap oleh LTAT

5.4.3.1 Pengambilalihan Pelaksanaan AES oleh Kerajaan melalui LTAT untuk Tempoh Lima (5) Tahun

- i. **Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali [Timbalan Ketua Sekretariat JKSTUPKK]** dalam prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh **16 November 2020** menjelaskan bahawa pada 3 Oktober 2013, Prokhas iaitu Syarikat Menteri Kewangan Diperbadankan (MKD) telah melantik sebuah firma perundangan Azmi & Associates dan sebuah firma audit Tetuan KPMG (KPMG) untuk melaksanakan *due diligence*. Ini adalah kerana selepas tiga (3) bulan projek AES dilancarkan, AGC telah mengarahkan JPJ untuk menangguhkan tuntutan saman dan sebagainya. Akibat daripada itu, pihak syarikat telah membuat tuntutan arbitrase sebanyak RM1.6 bilion. Semasa *pilot stage* hanya 14 kamera sahaja yang siap dipasang.

"Tuan Pengerusi: *Saya nak dapatkan penjelasan. Bilakah kes mahkamah untuk tuntutan sejumlah RM1.6 bilion itu dimulakan?*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Selepas kerajaan menangguhkan roll out iaitu pada tarikh— sebentar ya.

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh [Ahli Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK)]: Sementara itu Yang Berhormat. Sebenarnya permulaan AES ini pada Disember 2011. Tiga bulan atau empat bulan selepas itu, AG Chambers mengarahkan JPJ untuk menangguhkan saman, pemberian saman dan sebagainya pada tahun 2012. Ini kerana tidak mengikut peraturan dan undang-undang. Itu yang at that time, dia orang baru memasang kalau tidak silap saya sebanyak 14 kamera sahaja.”

[muka surat 4 Laporan Prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020]

Pada 4 Februari 2013, EC telah menangguhkan *roll out* untuk AES. Kemudian MOF telah mengeluarkan *Lifeline Fund* berjumlah RM81.1 juta iaitu RM33.6 juta untuk ATES dan RM47.5 juta untuk Beta Tegap bagi menyokong operasi syarikat dalam tempoh interim operasi AES sehingga selesai proses pengambilalihan.

Seterusnya, pada 3 Oktober 2013, KPMG telah melaksanakan *due diligence* terhadap projek AES dan penilaian serta cadangan oleh KPMG adalah seperti berikut:

- a. Berdasarkan klausa 3.4 dalam kontrak ATES dan Beta Tegap yang memberi hak kepada kerajaan untuk mengambil alih pemilikan dan operasi AES secara *appropriation* atau atas alasan kepentingan negara dan rakyat, polisi Kerajaan dan awam atau keselamatan negara. Maka bayaran pengambilalihan yang dianggarkan adalah RM20 juta

kepada ATES dan RM60 juta kepada Beta Tegap yang menjadikan kos keseluruhan adalah RM80 juta;

- b. Kos berdasarkan *Loss of Profit Basis* ialah sebanyak RM97 juta;
- c. *Fair Market Value* ialah sebanyak RM198 juta (tanpa pelanjutan kontrak); dan
- d. *Fair Market Value* ialah sebanyak RM251 juta (pelanjutan kontrak 18 bulan).

Pada 23 Februari 2015, LTAT melalui Irat Properties Sdn. Bhd. telah mengambil alih AES dengan bayaran berjumlah RM555 juta iaitu ATES sebanyak RM295 juta dan Beta Tegap sebanyak RM260 juta. Oleh yang demikian berdasarkan *due diligence* yang dilaksanakan, LTAT telah membayar melebihi daripada apa yang dicadangkan oleh KPMG.

“Dato’ Hajah Azizah binti Mohd Dun: They are not basing on their nilai yang diberikan oleh KPMG.

Mejar Jeneral Dato’ Ir. Mohd Salim bin Ali: Yes.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi boleh tanya daripada RM555 juta itu berapa Beta Tegap dapat, berapa ATES dapat? Bawah itu ya.

Mejar Jeneral Dato’ Ir. Mohd Salim bin Ali: ATES dapat RM295 juta, Beta dapat RM260 juta.

Dato’ Hajah Azizah binti Mohd Dun: This is based on 14 cameras sahaja ya?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Yes."

[Muka surat 6 Laporan Prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020]

- ii. **YBhg. Datuk Isham bin Ishak (KSU MOT) dalam prosiding Bil. 3(a)/2020 bertarikh 2 Disember 2020** menjelaskan bahawa akibat daripada aduan-aduan orang ramai, isu perundangan yang berbangkit dan berlaku perbezaan antara saman JPJ dan juga saman PDRM, maka pada 4 Februari 2013, Majlis Ekonomi (EC) telah menengguhkan pelaksanaan fasa kedua iaitu *roll out* pemasangan kamera. MOT dimaklumkan bahawa MOF telah berbincang dengan pihak bank untuk menyusun semula pinjaman-pinjaman bagi membantu operator AES untuk meneruskan operasi. Selain itu MOT juga telah cuba untuk menyelaraskan kadar saman dari RM300 kepada RM150 supaya sama dengan kadar saman yang dikeluarkan oleh PDRM.

Seterusnya pada 19 Ogos 2013, mesyuarat EC telah memutuskan perkara-perkara berikut:

- a. 14 kamera yang sedia ada semasa *roll out* diteruskan pelaksanaannya;
- b. sebuah *task force* ditubuhkan dan dipengerusi oleh Yang Berhormat Menteri Pengangkutan untuk mengkaji hala tuju dan perluasan pelaksanaan projek AES;
- c. pelaksanaan AES akan diambil alih oleh sebuah syarikat MKD yang akan dikenal pasti oleh MOF; dan
- d. AGC juga akan meneliti isu-isu saman yang tertunggak.

Due Diligence

Pada 3 Oktober 2013, bagi melaksanakan *due diligence* sebelum apa-apa keputusan diambil oleh Kerajaan, MOF melalui Prokhas (sebuah syarikat MKD) telah melantik Tetuan KPMG dan syarikat Azmi & Associates untuk mengkaji implikasi-implikasi kewangan dan perundangan yang akan dihadapi oleh Kerajaan.

“Tuan Pengerusi: Siapa yang melantik KPMG?”

Datuk Isham bin Ishak: MOF melalui Prokhas dan juga syarikat Azmi and Associates. Pelantikan ini telah dibuat pada 3 Oktober 2013. Proses *due diligence* ke atas ATES telah dimulakan pada 7 Oktober 2013 dan Beta pada 21 Oktober 2013....”

[Muka surat 7 Laporan Prosiding Bil. 3(a)/2020 bertarikh 2 Disember 2020]

Due diligence yang dilaksana telah menunjukkan bahawa kos keseluruhan yang akan ditanggung oleh kerajaan ialah sebanyak RM888.4 juta iaitu RM495.6 juta bagi ATES dan RM392.8 juta bagi Beta Tegap. Kos keseluruhan ini adalah termasuk liabiliti-liabiliti yang ditanggung oleh syarikat dan juga perkara-perkara lain yang melibatkan kewangan.

Memorandum Menteri Kewangan bertajuk Pengambilalihan Pemilikan dan Operasi AES

Pada 11 April 2014, Jemaah Menteri mempertimbangkan memorandum daripada Menteri Kewangan bertajuk Pengambilalihan Pemilikan dan Operasi AES serta telah bersetuju supaya AGC mengkaji pendekatan secara *expropriation* bagi

kerajaan mengambil alih kedua syarikat dan Prokhas tidak dilantik sebagai perunding kerajaan bagi merunding terma pengambilalihan, sebaliknya diambil alih oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan II dan Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri (JPM) ketika itu.

“Tuan Pengerusi: Okey. Soalan saya di sini, apakah tanggungjawab Prokhas sebenarnya dan sama ada ia merupakan satu badan yang membantu untuk negotiation dan sebagainya.

Datuk Isham bin Ishak: Apa yang dimaklumkan kepada kami ialah tugas Prokhas ini— sebab ia bukan bawah MOT Tuan Pengerusi. Ia di bawah MOF. Sepatutnya Prokhas ini menubuhkan sebuah syarikat MKD untuk mengambil alih pengoperasian AES daripada kedua-dua syarikat tersebut. Itulah apa yang kita dimaklumkan.

Tuan Pengerusi: Okey dalam keputusan Jemaah Menteri pada 11 April 2014 ini, tanggungjawab Prokhas dalam isu ini telah pun diambil alih oleh Menteri Kewangan II dan juga Senator?

Datuk Isham bin Ishak: Ya betul Tuan Pengerusi.”

[Muka surat 11 Laporan Prosiding Bil. 3(a)/2020 bertarikh 2 Disember 2020]

Selain itu, Jemaah Menteri juga telah mengambil maklum akan cadangan harga pengambilalihan berjumlah RM528 juta tetapi tidak dipertimbangkan kerana nilai tersebut didapati terlalu tinggi.

Pengambilalihan Syarikat Konsesi AES oleh LTAT

Seterusnya satu (1) mesyuarat telah diadakan pada 3 September 2014 di mana Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Menteri MOT, Menteri Kewangan II, Menteri di JPM dan pengurusan tertinggi MOF telah bersetuju supaya LTAT mengkaji cadangan pengambilalihan kedua-dua syarikat pengendali AES dengan segera. Mesyuarat tersebut juga telah memutuskan supaya LTAT segera memulakan rundingan dengan kedua-dua syarikat tersebut. Mesyuarat ini tidak diminitkan. Walau bagaimanapun, pada 9 September 2014 iaitu enam (6) hari selepas mesyuarat ini diadakan, satu (1) surat telah dikeluarkan oleh Menteri di JPM kepada Menteri Kewangan II mengenai keputusan yang dibuat dalam perbincangan mesyuarat tersebut.

LTAT melalui surat mereka bertarikh 8 Januari 2015 telah bersetuju untuk mengambil alih kedua-dua syarikat dengan jumlah bersih iaitu ATES berjumlah RM295 juta dan Beta Tegap berjumlah RM240 juta. Walau bagaimanapun, LTAT melalui surat bertarikh 13 Januari 2015 pula, menyatakan semakan semula kos pengambilalihan yang dibuat oleh LTAT terhadap Beta Tegap dengan jumlah yang telah dipersetujui ialah RM260 juta.

“Puan Wong Shu Qi: Datuk boleh kita tahu kandungan surat LTAT pada tarikh 8 Januari 2015. Apa yang ditulis dalam surat itu?

Datuk Isham bin Ishak: Okey, surat tersebut 8 Januari.

Datuk Isham bin Ishak: Okey, LTAT dengan izin, rekod ia dalam Bahasa Inggeris ya. Any subsidiary company wishes to express our

interest in acquiring the entire issued and paid up share capital of ATES which has been awarded concession in respect of the design, supply, development, configuration, integration, installation, testing, commissioning, calibration, operation and support and maintenance of the AES project on the following terms:

- (i) purchase consideration. RM295 million, which shall include outstanding redeemable preference shares;*
- (ii) due diligence. LTAT having conducted and completed a due diligence exercise including on legal, financial and technical aspects on ATES;*
- (iii) share sale and purchase agreement being entered into between the shareholders of ATES and LTAT upon terms and conditions satisfactory to LTAT and Government of Malaysia;*
- (iv) Government approval. The prior approval of the Government of Malaysia being obtained in respect of the above sale; and*
- (v) the concession agreement dated 9th December 2011 entered into by ATES with Government of Malaysia in respect of the AES project being amended in such a manner as requested by LTAT and agreed to by the Government of Malaysia.*

Itu sahaja. This is the content of the letter Tuan Pengerusi.”

[Muka surat 15 Laporan Prosiding Bil. 3(a)/2020 bertarikh 2 Disember 2020]

Pada 14 Januari 2015 iaitu selepas LTAT menandatangani surat-surat pengambilalihan, Jemaah Menteri dalam mempertimbangkan memorandum daripada Menteri Pengangkutan bertajuk Pengambilalihan Pelaksanaan AES oleh kerajaan melalui LTAT antara lain telah bersetuju dengan pengambilalihan AES oleh LTAT bagi tempoh lima (5) tahun campur lima (5) tahun (*five plus five*).

Pengiraan kos pengambilalihan kedua-dua syarikat adalah berdasarkan hasil kajian *indicative valuation* dan *due diligence* yang telah dilaksanakan oleh Prokhas melalui KPMG dan pihak LTAT tidak perlu menjalankan proses *due diligence* semula atas kekangan masa. Perjanjian telah dimuktamadkan sebelum 28 Februari 2015.

MOT melalui surat bertarikh 17 Januari 2015, telah memaklumkan kepada LTAT mengenai keputusan yang dibuat oleh Jemaah Menteri pada 14 Januari 2015, termasuk berkaitan kos pengambilalihan tawaran kepada kedua-dua syarikat asal iaitu RM555 juta dan LTAT hendaklah memaklumkan kepada kedua-dua syarikat tersebut untuk tidak meneruskan proses arbitrase. LTAT juga dimaklumkan mengenai pindaan kadar kompaun saman AES yang dikenakan kepada orang ramai iaitu daripada RM300 kepada RM150.

Perjanjian jual beli (S&P) telah ditandatangani di antara syarikat Irat Properties Sdn. Bhd. iaitu anak syarikat LTAT dengan kedua-dua syarikat penyedia perkhidmatan AES pada 27 Februari 2015. Proses pengambilalihan pemilikan dan kepentingan kedua-dua syarikat iaitu ATES dan Beta Tegap selesai sepenuhnya masing-

masing pada 14 April 2015 dan juga 28 April 2015. Kedua-dua syarikat tersebut juga telah menarik balik notis untuk arbitrase.

- iii. Laporan siasatan JKSTUPKK mendapati beberapa siri perbincangan telah dibuat untuk menyelesaikan isu ini. Satu perbincangan telah diadakan di MOF pada 3 September 2014 mengenai penyelesaian pengambilalihan AES. Perbincangan berkenaan telah dipengerusikan oleh YAB Perdana Menteri dan dihadiri YB Senator Dato' Sri Abdul Wahid Omar (Menteri di JPM), YB Dato' Seri Haji Ahmad Husni Hanadzlah (Menteri Kewangan II) dan YB Dato' Seri Liow Tiong Lai (Menteri Pengangkutan). Perbincangan ini tidak mempunyai minit mesyuarat dan memutuskan supaya LTAT mengkaji cadangan pengambilalihan AES. Berdasarkan Mesyuarat Panel Pelaburan LTAT, cadangan supaya LTAT mengambilalih ATES dan Beta Tegap adalah daripada YAB Perdana Menteri, yang berpandangan bahawa LTAT adalah sebuah *Government Link Investment Company* (GLIC) dan lebih diterima oleh rakyat berbanding sekiranya syarikat MKD mengambilalih Beta Tegap dan ATES yang boleh menyebabkan Kerajaan dituduh cuba melaksanakan *bail-out*.

5.4.3.2 Kewajaran Kos Pengambilalihan Sebanyak RM555 juta

Timbulnya soal sama ada kewajaran kos pengambilalihan ATES dan Beta Tegap oleh Irat Properties Sdn. Bhd. sebanyak RM555 juta.

“Tuan Pengerusi: ... So nilai maksimum dia ada RM251 juta tetapi LTAT telah pun membayar RM555 juta.

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Yes

Tuan Pengerusi: Okey ada justifikasi dari LTAT tak dalam siasatan JKS?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Tidak ada justifikasi. Tidak dapat di justifikasi dia kata it is between Lembaga Tabung Angkatan Tentera dengan syarikat willing buyer, willing seller.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: They are not basing on their nilai yang diberikan oleh KPMG.

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Yes.”

[Muka surat 6 Laporan Prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020]

Laporan Siasatan JKSTUPPK mendapati jumlah bayaran sebanyak RM555 juta bagi pengambilan AES (melalui syarikat ATES dan Beta Tegap) oleh LTAT amat meragukan. JKSTUPPK telah mengesyorkan agar siasatan susulan perlu dilaksanakan oleh SPRM di bawah Akta 694 SPRM 2009 dan Akta 613 Pencegahan Pengubahan Wang Haram dan Pencegahan Pembiayaan Keganasan 2001 (AMLATFA) ke atas kos pengambilalihan yang dianggap sebagai *over market value*. Siasatan tersebut adalah bagi mengenal pasti individu-individu yang terlibat atau menerima *kick-back* dari urusan niaga berkenaan.

“Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: ... jadi jawatankuasa berpandangan mungkin ada terdapat kickback lah so kita memohon Bank Negara untuk membuat money trail. So dalam laporan itu Tuan Pengerusi terdapat pada lampiran lapan muka surat – kalau tengok lampiran lapan Yang Berhormat dan Ahli-ahli Jawatankuasa. Okey saya terangkan. So proses bayaran RM555 juta, so Lembaga Tabung

Angkatan Tentera mengeluarkan RM327.5 juta dan Boustead Holdings RM227.5 juta bayaran kepada Irat Properties Sdn. Bhd. Melalui bank Affin Bank.

Bayaran kepada ATES sebanyak RM295 juta dan kepada Beta tegap sebanyak RM260 juta. So kami mohon dari Bank Negara untuk membuat money trail dan kami dipanggil diberi taklimat. Selepas taklimat semua dokumen diserahkan kepada dua orang pegawai SPRM untuk meneruskan siasatanlah dan kita tak dapat maklumat sehingga sekaranglah.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *Tak dapat?*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: *Tak dapat maklumat apa perkembangan selanjutnya..*

Tuan Pengerusi: *SPRM ada apa-apa update tak, ulasan?*

Puan Nur Hayati binti Abd. Hamid [Penolong Pesuruhjaya]: *Tuan Pengerusi, saya akan update masih lagi dalam siasatan.*

Tuan Pengerusi: *Okey terima kasih. Kena bagi pressure sikit ya. [Ketawa]*

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *Dengan izin, SPRM sudah berapa lama? Sedangkan bertahun-tahun, berbulan-bulan dalam siasatan, dalam siasatan. Boleh jelaskan tak berapa lama from the first date of the report was made to SPRM sehingga hari ini apakah perkembangan? If you are going to give me dalam siasatan I am very*

familiar with that. Saya hendak tahu apa detil dia, kenapa dalam siasatan, inikah, itukah sebab itu. I think the PAC has responsibility hendak tahu. Sudah berapa lama first?

Puan Nur Hayati binti Abd. Hamid: *First report was issued in 2018, masih dalam siasatan.*

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *Sampai sekarang?*

Puan Nur Hayati binti Abd. Hamid: *Ya tuan.*

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *That is your answer?*

Puan Nur Hayati binti Abd. Hamid: *Yes.*

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *I think we need to call them-lah what is, jelaskan apa dalam siasatan kah perkara apa yang masih lagi belum?*

Puan Nur Hayati binti Abd. Hamid: *Baik, baik Yang Berhormat.*

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *Please get your Pesuruhjaya to do it."*

[Muka surat 6 - 7 Laporan Prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020]

PAC telah dimaklumkan oleh *ex-officio* SPRM bahawa laporan SPRM pertama telah dibuat pada tahun 2018 dan status masih dalam siasatan.

5.4.4 Penjenamaan Semula AES kepada *Awareness Safety System* (AwAS)

- i. **Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali [Timbalan Ketua Sekretariat JKSTUPKK]** dalam prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020 telah memaklumkan bahawa sistem AES telah tamat secara semula jadi pada 31 Ogos 2018 dan telah diambil alih sepenuhnya oleh MOT. Seterusnya, MOT dan MOF dalam proses menentukan nilai yang perlu dibayar kepada LTAT.

JKSTUPKK telah dimaklumkan bahawa LTAT telah menerima sebanyak RM555 juta daripada MOF.

- ii. **YBhg. Datuk Isham bin Ishak (KSU MOT)** dalam prosiding Bil. 3(a)/2020 bertarikh 2 Disember 2020 menjelaskan bahawa pada 11 November 2016, Jemaah Menteri dalam mempertimbangkan memorandum daripada Menteri Pengangkutan yang bertajuk Cadangan Pelaksanaan AES, telah bersetuju dengan penjenamaan semula AES kepada *Awareness Safety System* (AwAS) dan menguatkuasakan sistem mata *demerit* bagi kesalahan AwAS.

Pada Jun 2017, LTAT telah menambah tujuh (7) kamera AES statik. Manakala pada Ogos 2017, tempoh kontrak AES telah disambung selama enam (6) bulan sehingga Februari 2018 dan disambung kali kedua bagi tempoh enam (6) bulan lagi iaitu sehingga Ogos 2018. Seterusnya pada Disember 2017, penambahan kamera telah dibuat oleh syarikat LTAT sebanyak 23 kamera AES statik.

Pada 17 Ogos 2018, Jemaah Menteri dalam mempertimbangkan memorandum daripada Menteri Pengangkutan bertajuk Hala Tuju Projek *Automated Enforcement System* (AES/AwAS) telah bersetuju kepada perkara-perkara berikut:

- a. Dua (2) perjanjian konsesi AES/AwAS yang dikendalikan oleh LTAT yang akan tamat pada Ogos 2018 tidak disambung dan dibiarkan tamat mengikut tarikh luput kontrak;
- b. MOT dan JPJ mengambil alih operasi, pembangunan, penyelenggaraan dan penguatkuasaan sistem AES/AwAS tersebut;
- c. Kerajaan membatalkan semua saman AES/AwAS yang telah dikeluarkan dari mula pelaksanaan sistem ini sehingga 31 Ogos 2018;
- d. Mulai 1 September 2018, Kerajaan akan menguatkuasakan sepenuhnya semua peruntukan perundangan ke atas saman-saman yang dikeluarkan oleh sistem ini tanpa sebarang pengurangan atau pengecualian;
- e. MOF menyediakan peruntukan perbelanjaan mengurus dan pembangunan kepada MOT bagi tujuan *operationalising the system*; dan
- f. MOF, Kementerian Pertahanan (MINDEF), MOT dan AGC mengadakan perbincangan dengan LTAT mengenai isu-isu berbangkit susulan penamatan kontrak termasuk melibatkan aspek-aspek implikasi kewangan, perundangan dan lain-lain aspek obligasi kontrak berkenaan.

Pada 18 Ogos, kedua-dua perjanjian telah tamat secara semula jadi dan bermula pada 1 September 2018 sehingga kini, operasi sistem tersebut adalah dikendalikan oleh JPJ.

5.4.5 Tuntutan Pampasan LTAT Selepas Tamat Perjanjian Konsesi

- i. **Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali [Timbalan Ketua Sekretariat JKSTUPKK] dalam prosiding Bil. 4(i)/2020 bertarikh 16 November 2020** menjelaskan bahawa LTAT telah memohon pampasan sebanyak RM894.3 juta daripada Kerajaan disebabkan sistem AES/AwAS telah dinaikkan taraf dan pemasangan baki kamera telah dibuat.

JKSTUPKK dimaklumkan bahawa MOF telah pun membayar kepada LTAT sejumlah RM555 juta dan LTAT masih lagi menuntut baki bayaran tuntutan pampasan tersebut.

- ii. **YBhg. Datuk Isham bin Ishak (KSU MOT) dalam prosiding Bil. 3(a)/2020 bertarikh 2 Disember 2020** menjelaskan bahawa pada 12 Julai 2019, Jemaah Menteri telah berbincang mengenai pembayaran kepada LTAT di mana pembayaran semula (*reimbursement*) adalah berjumlah RM669 juta.

Selain itu, **YBhg. Datuk Isham bin Ishak (KSU MOT) dalam prosiding Bil. 3(b)/2020 bertarikh 27 September 2021** juga menjelaskan bahawa berdasarkan surat daripada MOF kepada KSU MOT bertarikh 25 Mac 2019 yang memaklumkan MOF telah bersetuju mengenai perkara berikut:

- a. Kementerian Kewangan mencadangkan kepada Kementerian Pengangkutan bahawa jumlah pampasan kepada LTAT adalah sebanyak RM669,116,400;
- b. Kementerian Pengangkutan menyelesaikan fi perkhidmatan tertunggak yang boleh dituntut berdasarkan perjanjian konsesi berjumlah RM18,246,600; dan
- c. Kementerian Pengangkutan juga perlu mendapatkan kelulusan Mesyuarat Jemaah Menteri bagi menentukan jumlah akhir pampasan kepada LTAT.

Pada 17 April 2019, MOT telah menjawab kepada surat tersebut dan memaklumkan bahawa MOT telah meneliti cadangan pampasan yang telah dipersetujui oleh MOF dan berpandangan bahawa ia tidak berlandaskan kepada kedua-dua perjanjian konsesi asal. Ini kerana tiada terma dan syarat yang menetapkan obligasi perundangan di pihak kerajaan untuk memberi pampasan ke atas pelaburan asal LTAT berjumlah RM555 juta apabila kedua-dua kontrak tersebut tamat.

AGC menerusi suratnya bertarikh 9 April 2019 juga memaklumkan perkara yang sama, di mana tiada terdapat dokumen yang mengandungi sebarang obligasi perundangan di pihak Kerajaan untuk membuat pampasan berdasarkan jumlah pelaburan asal LTAT semasa pengambilalihan kedua-dua syarikat tersebut.

MOT berpandangan bahawa sebarang pampasan yang boleh dipertimbangkan perlulah berlandaskan kepada terma-terma dan obligasi Kerajaan yang dinyatakan dalam perjanjian konsesi asal.

Oleh yang demikian, MOT hanya bersetuju dengan cadangan pembayaran fi perkhidmatan berjumlah RM18.248 juta sahaja dan wajar untuk MOF menyediakan kertas pertimbangan MJM bagi mendapatkan sebarang keputusan kerajaan ke atas apa-apa cadangan melibatkan pampasan kepada LTAT.

- iii. Berdasarkan **surat MOF.NBO(S)600 8/2/22 (3) bertarikh 29 Julai 2019 – Arahan Pembayaran Kepada LTAT Susulan Pengambilalihan *Automated Enforcement System/Automated Awareness Safety***, Jemaah Menteri telah memutuskan supaya Kerajaan membuat pembayaran semula (*reimbursement*) sebanyak RM669 juta kepada LTAT susulan pengambilalihan sistem AES/AwAS daripada ATES dan Beta Tegap berasaskan kepada pendekatan penyelesaian kos pengambilalihan ekuiti sebanyak RM555 juta dan jumlah pembayaran pengambilalihan sebanyak RM114 juta adalah tertakluk kepada keputusan *due diligence* yang akan dibentangkan semula kepada Jemaah Menteri. Selain itu Jemaah Menteri juga bersetuju supaya Kerajaan melunaskan caj fi sebanyak RM18.24 juta kepada LTAT bagi obligasi ke atas kontrak perjanjian asal.

Seterusnya, MOF telah mengarahkan MOT membuat pembayaran sejumlah RM555 juta dan caj fi sebanyak RM18.24 juta kepada LTAT.

- iv. **YBrs. En. Zairuddy bin Zainal (Pengarah Beta Tegap Sdn. Bhd.) dalam prosiding Bil. 3(c)/2021 bertarikh 27 September 2021** menjelaskan bahawa RM555 juta ialah kos pelaburan LTAT pada tahun 2015. Manakala RM113.9 juta ialah rayuan daripada LTAT

kepada MOF dan MOT berdasarkan kepada jumlah liabiliti syarikat ATES dan Beta Tegap yang diambil alih oleh LTAT.

5.4.6 Model Pembayaran Fi Perkhidmatan Bagi Perjanjian Konsesi / *Contract Service Fee (CSF)*

YBhg. Datuk Isham bin Ishak (KSU MOT) dalam prosiding Bil. 3(a)/2020 bertarikh 2 Disember 2020 menjelaskan bahawa Fi Perkhidmatan bagi perjanjian konsesi adalah seperti **Jadual 3**.

Jadual 3
Fi Perkhidmatan Bagi Perjanjian Konsesi
Atau *Contract Service Fee (CSF)*

Tier	Parti	Formula perkiraan CSF
Tier 1	Kontraktor: ATES dan Beta Tegap	RM16 bagi setiap saman yang dikeluarkan. Maksimum lima (5) juta saman untuk satu (1) kontraktor setahun (atau 10 juta untuk kedua-dua kontraktor, bersamaan nilai maksima RM160 juta setahun).
Tier 2	Kontraktor: ATES dan Beta Tegap Kerajaan	50% daripada baki pembayaran saman yang diterima selepas ditolak pembayaran Tier 1 (iaitu $RM284/2 = RM142$ bagi setiap saman dikeluarkan). Jumlah maksima ialah RM270 juta setahun atau RM540 juta setahun untuk 2 syarikat) Kerajaan akan mendapat kesemua baki pembayaran saman yang dikutip selepas ditolak pembayaran kepada pihak kontraktor untuk Tier 1 dan 2.
Tier 3	Kontraktor: ATES dan Beta Tegap Kerajaan	7.5% daripada baki pembayaran saman yang dikeluarkan selepas ditolak pembayaran yang dibuat untuk Tier 2 (Sekiranya kutipan melebihi RM540 juta setahun) Kerajaan akan mendapat kesemua baki pembayaran saman yang dikutip selepas ditolak pembayaran kepada pihak kontraktor untuk Tier 3.

Nota: Klausu 5.1.1 – CSF tertakluk terdapat kutipan daripada pembayaran saman.
 Klausu 5.1.3(b) – Kadar saman ditetapkan pada RM300

Sumber: MOT

Fi perkhidmatan perjanjian konsesi atau CSF terbahagi kepada tiga iaitu:

i. **Tier 1:**

ATES dan Beta Tegap akan mendapat RM16 bagi setiap saman yang dikeluarkan. Maksimum *threshold* ialah lima (5) juta saman untuk satu (1) kontraktor setahun atau 10 juta saman untuk kedua-dua kontraktor, bersamaan dengan nilai maksima RM160 juta setahun.

ii. **Tier 2:**

ATES dan Beta Tegap akan mendapat 50% daripada baki pembayaran saman yang diterima selepas ditolak pembayaran Tier 1. Manakala Kerajaan pula akan mendapat kesemua baki pembayaran saman yang dikutip selepas ditolak pembayaran kepada kontraktor untuk Tier 1 and Tier 2.

iii. **Tier 3:**

ATES dan Beta Tegap akan mendapat 7.5% daripada baki pembayaran saman yang dikeluarkan selepas ditolak pembayaran yang dibuat untuk Tier 2 sekiranya kutipan melebihi RM540 juta setahun. Manakala pihak Kerajaan akan mendapat kesemua baki pembayaran saman yang dikutip selepas ditolak pembayaran kepada pihak kontraktor untuk Tier 3 (sekiranya ada).

“Puan Wong Shu Qi: Yang Berbahagia Datuk, saya rasa soalan itu adalah bagaimana kerajaan ataupun kontraktor concluded bahawa kita mesti ataupun kita setkan satu amaun iaitu RM540

juta sebagai threshold iaitu melebihi ada Tier 3 lagi. Di bawah tak ada Tier 3. Jadi, siapa yang cadang RM540 juta ini?

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, okey. Dua soalanlah. First soalan ialah bagaimana RM540 juta itu telah ditetapkan. So untuk makluman, saya dimaklumkan bahawa amaun ini telah ditetapkan oleh jawatankuasa yang telah ditubuhkan sebelum fi tersebut dicadangkan. So, there was already jawatankuasa kewangan that decided on this amount.

Puan Wong Shu Qi: Jawatankuasa kewangan ini ditubuhkan oleh kerajaan ataupun pihak syarikat?

Datuk Isham bin Ishak: Tidak, oleh kerajaan.

Puan Wong Shu Qi: Oleh kerajaan?

Datuk Isham bin Ishak: Yes.

Puan Wong Shu Qi: Jadi, apa rasional di belakang jumlah ini?

Datuk Isham bin Ishak: Apa rasional? I don't have that answer Yang Berhormat. I will have to find out what is the rationale. We will try to get the paper on how they calculated the RM540 million then."

[Muka surat 25 Laporan Prosiding Bil. 3(a)/2020 bertarikh 2 Disember 2020]

Jawatankuasa Penilaian Cadangan Kewangan Sistem Penguatkuasaan Automatik (AES) adalah di bawah Jawatankuasa PEMANDU bagi pelaksanaan AES di bawah MOT dan dipengerusikan oleh Profesor Dato' Ir. Dr. Radin Umar Raden Sohadi iaitu Ketua Pengarah Malaysian Institute of Road Safety Research (MIROS). Ahli-ahlinya adalah seperti berikut:

- a. Profesor Madya Dr. Khoiri Mohd Dimyati daripada Jabatan Sains Ukur dan Geomatik Universiti Teknologi Mara (UiTM);
- b. Profesor Dr. Nor Ghani Md. Nor, Pengerusi Pusat Pengajian Ekonomi, Fakulti Ekonomi dan Perniagaan Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM);
- c. Profesor Dr. Haji Mohd Faudzi Mohd Yusoff daripada MIROS; dan
- d. Profesor Dr. Ahmad Farhan Mohd Sadullah, Dekan Pusat Pengajian Kejuruteraan Awam, Fakulti Kejuruteraan Universiti Sains Malaysia (USM).

5.5 Status Terkini Projek AES / AwAS

YBhg. Datuk Isham bin Ishak (KSU MOT) dalam prosiding Bil. 3(a)/2020 bertarikh 2 Disember 2020 menjelaskan bahawa terkini MOT mempunyai 45 kamera di mana sebanyak 26 adalah kamera bagi had kelajuan dan 19 kamera bagi lampu isyarat. Manakala statistik saman yang dikeluarkan oleh JPJ pada 1 September 2018 sehingga 30 Jun 2021 adalah seperti di **Jadual 4**.

Jadual 4
Statistik Saman AwAS
(1 September 2018 Hingga 30 Jun 2021)

Tahun	Bilangan Saman yang dikeluarkan			Jumlah Kutipan Bayaran (RM)		
	Had Laju	Lampu Isyarat	Jumlah	Had Laju	Lampu Isyarat	Jumlah Dikutip
2018	77,233	6,883	84,116	3,005,550	461,250	3,466,800
2019	79,129	6,070	85,199	3,043,500	402,000	3,445,500
2020	-	-	-	-	-	-
2021	88,004	-	88,004	1,921,980	-	1,921,980
Jumlah Keseluruhan	244,366	12,953	257,319	7,971,030	863,250	8,834,280

Sumber: MOT

Penyelenggaraan sistem AES/AwAS oleh JPJ dilaksanakan secara *outsource* iaitu penyelenggaraan kamera, mencetak filem atau gambar-gambar yang diambil dan juga perkhidmatan penyelenggaraan *back office*. Perolehan bagi tiga (3) tender penyelenggaraan tersebut telah dibuat secara tender terbuka.

**RUMUSAN & SYOR
JAWATANKUASA
KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)
PARLIMEN**

6 RUMUSAN PAC PARLIMEN

Secara keseluruhannya PAC Parlimen merumuskan perkara-perkara berikut:

- 6.1 Pelaksanaan AES secara *outsourcing* kepada syarikat-syarikat swasta (dalam kes ini ATES dan Beta Tegap) bagi penguatkuasaan trafik adalah tidak wajar dan sepatutnya dijalankan oleh JPJ.
- 6.2 Pandangan oleh Jawatankuasa Projek AES yang dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara (KSN) ketika itu supaya projek AES dilaksanakan sendiri oleh Kerajaan telah tidak diambil kira.
- 6.3 Arahan Kerajaan pada tahun 2014 untuk LTAT mengambil alih ATES dan Beta Tegap merupakan satu tindakan *bailout* secara tidak langsung oleh Kerajaan.
- 6.4 Kos pengambilalihan oleh LTAT sejumlah RM555 juta adalah *overvalue* dan keterlaluan (*exorbitant*). Nilai tersebut tidak mengikuti hasil *due diligence* yang dilaksanakan oleh KPMG yang mana nilai maksimum adalah sebanyak RM251 juta sahaja.
- 6.5 Terma-terma kontrak khasnya berkaitan fi perkhidmatan yang harus dibayar kepada syarikat konsesi tidak memihak malah merugikan Kerajaan.
- 6.6 Jumlah bayaran pampasan Kerajaan pada tahun 2019 kepada LTAT adalah RM668.9 juta.

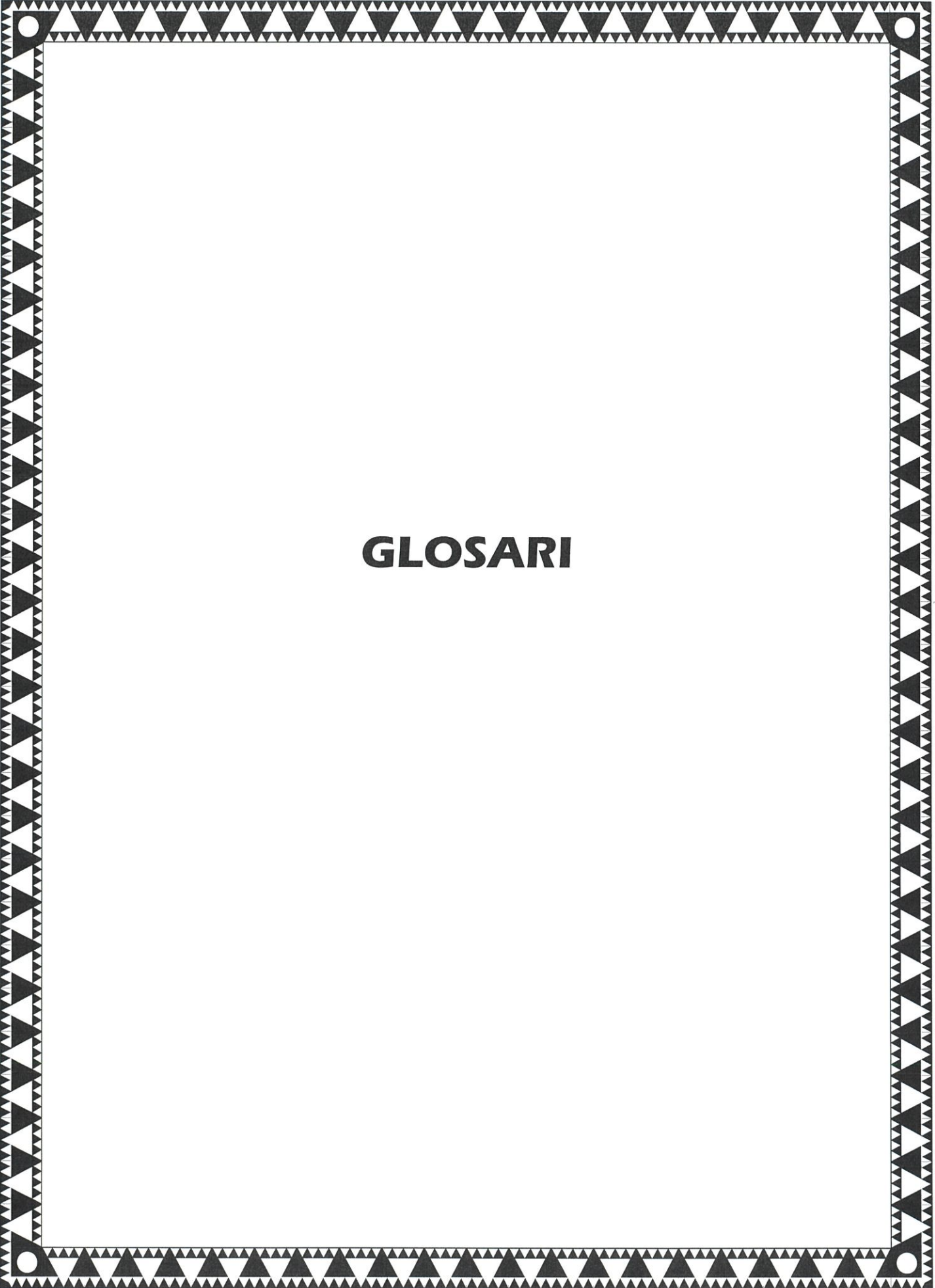
7 SYOR PAC PARLIMEN

Bagi tujuan penambahbaikan, PAC Parlimen mengesyorkan perkara-perkara berikut:

- 7.1 Kerajaan harus mendedahkan kepada umum dengan menyahklasifikasikan (*declassified*) Laporan Siasatan JKSTUPKK Bil. 2/2018 berkenaan *Automated Enforcement System* (AES).
- 7.2 SPRM hendaklah meneliti semula dan membuat siasatan terhadap isu-isu yang berbangkit dalam Laporan Siasatan JKSTUPKK dan juga Laporan PAC ini khasnya sama ada terdapat mana-mana individu yang terlibat dalam penerimaan *kick-back* dalam proses pengambilalihan AES oleh LTAT.
- 7.3 Kerajaan hendaklah memastikan semua terma-terma dalam mana-mana perjanjian konsesi tidak merugikan Kerajaan.
- 7.4 Kerajaan haruslah sentiasa memantau dan memastikan keberkesanan AES/AwAS dalam usaha menjaga keselamatan jalan raya dan pematuhan undang-undang yang berkuatkuasa.

JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN

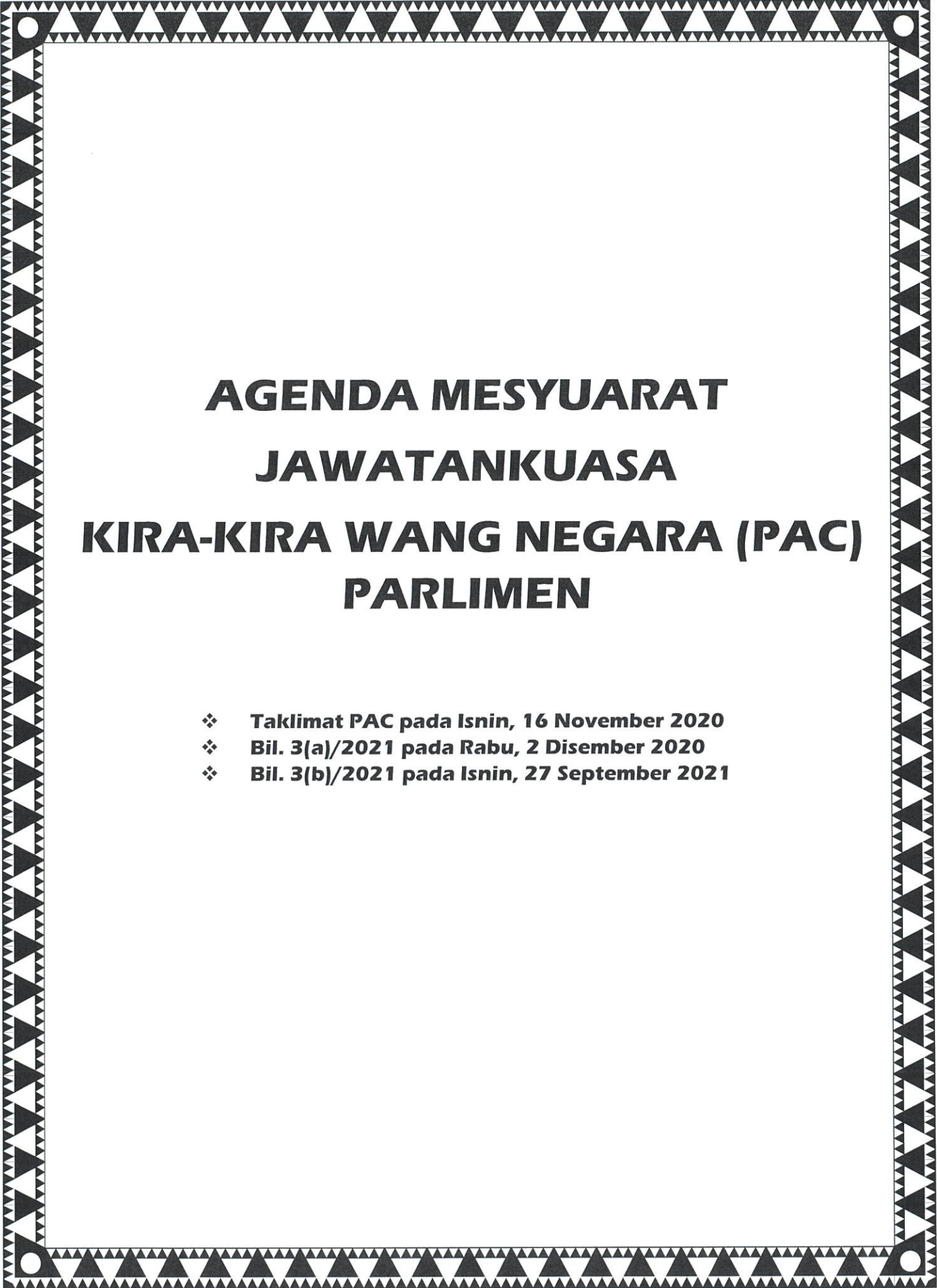
GLOSARI

GLOSARI

AES	Projek Sistem Penguatkuasaan Automatik / <i>Automated Enforcement System</i>
AGC	Jabatan Peguam Negara
AMLATFA	Akta 613 Pencegahan Pengubahan Wang Haram dan Pencegahan Pembiayaan Keganasan 2001
AwAS	<i>Automated Awareness Safety System</i>
CEP	Council of Eminent Persons
EC	Majlis Ekonomi
EPU	Unit Perancang Ekonomi
GLIC	<i>Government Link Investment Company</i>
JAN	Jabatan Audit Negara
JANM	Jabatan Akauntan Negara
JKSTUPKK	Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan
JPA	Jabatan Perkhidmatan Awam
JPJ	Jabatan Pengangkutan Jalan
JPM	Jabatan Perdana Menteri
LHAG	Tetuan Lee Hishammuddin Allen & Gledhill
LTAT	Lembaga Tabung Angkatan Tentera
KP	Ketua Pengarah
KSN	Ketua Setiausaha Negara
KSP	Ketua Setiausaha Perbendaharaan
KSU	Ketua Setiausaha
MINDEF	Kementerian Pertahanan Malaysia
MIROS	Malaysian Institute of Road Safety Research
MKD	Menteri Kewangan Diperbadankan

MOF	Kementerian Kewangan
MOT	Kementerian Pengangkutan Malaysia
OKS	Orang Kena Saman
PAC	Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara
PDRM	Polis DiRaja Malaysia
PM	Peraturan Mesyuarat
POC	<i>Proof of Concept</i>
RFP	<i>Request for Proposal</i>
S&P	Perjanjian jual beli
SPRM	Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia
UiTM	Universiti Teknologi Mara
UKM	Universiti Kebangsaan Malaysia
USM	Universiti Sains Malaysia
YB	Yang Berhormat
YBhg	Yang Berbahagia

AGENDA MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN

- ❖ **Taklimat PAC pada Isnin, 16 November 2020**
- ❖ **Bil. 3(a)/2021 pada Rabu, 2 Disember 2020**
- ❖ **Bil. 3(b)/2021 pada Isnin, 27 September 2021**

LAMPIRAN A

**TAKLIMAT KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC),
PARLIMEN KEEMPAT BELAS BERHUBUNG PROJEK TUKARAN TANAH (*LAND
SWAP*) KEMENTERIAN PERTAHANAN (MINDEF), SISTEM PENGUATKUASAAN
AUTOMATIK (AES) DAN PERKHIDMATAN 1BESTARINET (KEMENTERIAN
PENDIDIKAN MALAYSIA)**

**BERTEMPAT DI BILIK MESYUARAT JAWATANKUASA 1
TINGKAT 2, BLOK UTAMA, BANGUNAN PARLIMEN**

TARIKH / HARI / MASA	PERKARA	KEMENTERIAN/ JABATAN/ AGENSI TERLIBAT
16 NOVEMBER 2020 (ISNIN) 10.30 PAGI 2.30 PETANG	I. PROJEK TUKARAN TANAH (<i>LAND SWAP</i>) KEMENTERIAN PERTAHANAN II. PROJEK SISTEM PENGUATKUASAAN AUTOMATIK (AES) III. PROJEK PERKHIDMATAN 1BESTARINET KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA	JABATAN PERDANA MENTERI: (I) YBHG. TAN SRI AMBRIN BIN BUANG, PENERUS JAWATANKUASA SIASATAN TADBIR URUS, PEROLEHAN DAN KEWANGAN KERAJAAN

LAMPIRAN A

**MESYUARAT PROSIDING JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)
PENGAL KEDUA, PARLIMEN KEEMPAT BELAS
BIL. 3(a) TAHUN 2020
BERTEMPAT DI BILIK MESYUARAT JAWATANKUASA 1
TINGKAT 2, BLOK UTAMA, BANGUNAN PARLIMEN**

TARIKH / HARI / MASA	PERKARA	KEMENTERIAN/ JABATAN/ AGENCI TERLIBAT
2 Disember 2020 (Rabu) 10.30 pagi	Prosiding berhubung Projek Sistem Penguatkuasaan Automatik (AES)	Kementerian Pengangkutan Malaysia: (i) YBhg. Datuk Isham bin Ishak, Ketua Setiausaha

LAMPIRAN A

**MESYUARAT PROSIDING JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)
PENGAL KEDUA, PARLIMEN KEEMPAT BELAS
BIL. 3(b) TAHUN 2020
BERTEMPAT DI BILIK MESYUARAT JAWATANKUASA 1
TINGKAT 2, BLOK UTAMA, BANGUNAN PARLIMEN**

TARIKH / HARI / MASA	PERKARA	KEMENTERIAN/ JABATAN/ AGANSI TERLIBAT
27 September 2021 (Isnin) 2.30 petang	Prosiding Bil. 3 (b) Tahun 2020: Prosiding berhubung Projek Sistem Penguatkuasaan Automatik (AES)	KEMENTERIAN PENGANGKUTAN MALAYSIA: (i) Yang Berbahagia Datuk Isham bin Ishak, Ketua Setiausaha BETA TEGAP SDN. BHD.

LAPORAN PROSIDING

- ❖ **Taklimat PAC pada Isnin, 16 November 2020**
- ❖ **Bil. 3(a)/2021 pada Rabu, 2 Disember 2020**
- ❖ **Bil. 3(b)/2021 pada Isnin, 27 September 2021**

MALAYSIA

LAPORAN PROSIDING

Isnin, 16 November 2020

MESYUARAT
**JAWATANKUASA
KIRA-KIRA WANG NEGARA**

ISU:

- **Projek Sistem Penguatkuasaan Automatik (AES)
(Kementerian Pengangkutan)**

PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS

**MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
BILIK MESYUARAT JAWATANKUASA 1, TINGKAT 2 BLOK UTAMA
BANGUNAN PARLIMEN, PARLIMEN MALAYSIA
ISNIN, 16 NOVEMBER 2020**

AHLI-AHLI JAWATANKUASA

Hadir

YB. Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur]	- <i>Pengerusi</i>
YB. Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun [Beaufort]	- <i>Timbalan Pengerusi</i>
YB. Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh]	
YB. Puan Wong Shu Qi [Kluang]	
YB. Dato' Haji Mohd Fasih bin Mohd Fakeh [Sabak Bernam]	
YB. Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut]	
YB. Dato' Jalaluddin bin Alias [Jelebu]	
YB. Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasir Mas]	
YB. Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]	
YB. Tuan Haji Yamani Hafez bin Musa [Sipitang]	
YB. Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]	
YB. Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]	
YB. Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor [Cameron Highlands]	
YB. Dato' Hasbullah bin Osman [Gerik]	

Tidak Hadir [Dengan Maaf]

YBhg. Tuan Nizam Mydin bin Bacha Mydin	- <i>Setiausaha</i>

URUS SETIA

Encik Ahmad Johan bin Mohd Affandi [Ketua Sekretariat Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Parlimen Malaysia]
Encik Rosli bin Aw Ahmad [Juruaudit Pejabat Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Parlimen Malaysia]
Puan Siti Noor Akmar binti Zulkafli [Juruaudit Pejabat Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Parlimen Malaysia]

HADIR BERSAMA

Jabatan Audit Negara (JAN)

Tuan Haji Mohd Marzuni bin Muhamad [Pengarah Audit Prestasi Bahagian III, Sektor Audit Prestasi]
Puan Raftah bte Ibrahim [Pengarah Audit Prestasi Bahagian II, Sektor Audit Prestasi]

Kementerian Kewangan (MOF)

Encik Abd Razak bin Abdullah [Timbalan Setiausaha Bahagian (Sektor Dasar dan Perancangan Strategik) (Strategi Korporat dan Komunikasi)]

samb/-

HADIR BERSAMA (*samb/-*)**Jabatan Peguam Negara**

Puan Maslinda @ Linda binti Mohd Ainal [Ketua Unit Bahagian Penasihat]

Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM)

Puan Nur Hayati binti Abd. Hamid [Penolong Pesuruhjaya]

Puan Ida Sahana binti Rasiman [Penguasa Kanan]

Jabatan Akauntan Negara

Cik Azma binti Jusoh [Timbalan Pengarah Bahagian Perkhidmatan Operasi Pusat dan Agensi (BPOPA)]

Unit Perancang Ekonomi (UPE)

Encik Baidilleh bin Ghazali [Pengarah Bahagian Keselamatan dan Ketenteraman Awam]

Puan Suriyani binti Ali [Timbalan Pengarah Bahagian Infrastruktur dan Kemudahan Awam]

Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA)

Puan Noor Aini binti Ahmad [Timbalan Pengarah Kanan (Perkhidmatan)]

SAKSI**Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK)**

YBhg. Tan Sri Ambrin bin Buang [Pengerusi]

YBhg. Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh [Ahli]

Encik Guna Arulalan David [Timbalan Ketua Sekretariat]

YBhg. Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali [Timbalan Ketua Sekretariat (Bersara)]

Puan Hajah Nor Azizah binti Yusof [Timbalan Ketua Sekretariat]

Puan Phan Yng Yih [Timbalan Sekretariat]

Puan Jacinta Wong Ngouk Hua [Ketua Penolong Sekretariat]

Cik Khairun Nahri binti Mohd Radzi [Penolong Sekretariat]

LAPORAN PROSIDING

MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA PARLIMEN KEEMPAT BELAS, PENGGAL KETIGA

Rabu, 16 November 2020

Bilik Jawatankuasa 1, Tingkat 2 Blok Utama, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.30 pagi

*[Yang Berhormat Tuan Wong Kah Woh **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Tuan Pengerusi: Selamat pagi, salam sejahtera, selamat datang kepada Ahli-ahli PAC sekalian. Terima kasih kerana hadir dalam mesyuarat ini. Juga, selamat datang kepada ex-officio PAC Parlimen yang terdiri daripada AGC, JPA, JAN, MOF, SPRM, Jabatan Akauntan Negara dan juga Unit Perancang Ekonomi, JPM. Pihak PAC juga ingin mengucapkan selamat datang sekali lagi kepada Yang Berbahagia Tan Sri Ambrin bin Buang, Pengerusi Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK); Yang Berbahagia Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh, ahli jawatankuasa; dan Encik Guna Arulalan David, Timbalan Ketua Sekretariat jawatankuasa. Terima kasih kerana hadir ke PAC pada pagi ini.

Yang Berhormat Ahli-ahli sekalian, hari ini kita akan mendengar taklimat daripada Yang Berbahagia Tan Sri Ambrin bin Buang berhubung isu tukaran tanah (*land swap*) Kementerian Pertahanan, Projek 1BestariNet di bawah Kementerian Pendidikan Malaysia dan Sistem Penguatkuasaan Automatik (AES) di bawah Kementerian Pengangkutan. Jawatankuasa ini ditubuhkan pada Mei 2018, diberikan mandat oleh kerajaan untuk menyiasat kes-kes perolehan dan pembelian aset. Hasil daripada siasatan berkenaan, jawatankuasa ini akan mengesyorkan kepada kerajaan bagi langkah tadbir urus kewangan yang lebih baik serta membasmi ketirisan wang negara.

Untuk makluman semua, ini adalah kali ketiga Yang Berbahagia Tan Sri Ambrin bin Buang dan barisan ahli dan pegawai jawatankuasa hadir di hadapan PAC. Kali pertama pada 2 April 2019 ketika Yang Berhormat Datuk Seri Dr. Ronald Kiandee menjadi Pengerusi dan pada 19 November 2019 ketika Yang Berhormat Dato' Dr. Noraini Ahmad menjadi Pengerusi PAC. Saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Yang Berbahagia Tan Sri kerana sentiasa memberikan kerjasama erat serta komitmen yang tidak berbelah bahagi kepada PAC setiap kali dipanggil di hadapan jawatankuasa ini. Komitmen Yang Berbahagia Tan Sri ini bukanlah suatu yang baharu kerana ia dapat dilihat ketika menjadi Ketua Audit Negara pada tahun 2006 hingga tahun 2017, selama 11 tahun.

Untuk pengetahuan Yang Berbahagia Tan Sri, tujuan PAC memanggil semula Yang Berbahagia Tan Sri dan jawatankuasa untuk memberikan taklimat khusus untuk ketiga-tiga projek yang dinyatakan sebentar tadi adalah disebabkan berlakunya perubahan besar dalam barisan Ahli-ahli PAC. Pada 3 November yang lalu, Dewan Rakyat memilih 10 orang atau 12 orang ahli baharu PAC selepas berlakunya perubahan kerajaan dan hanya tiga ahli lama yang kekal iaitu saya sendiri, Ahli Parlimen Kluang dan juga Ahli Parlimen Permatang Pauh. Walaupun PAC dahulu pada ketika Yang Berhormat Dato' Dr. Noraini Ahmad menjadi Pengerusi sudah bersetuju untuk menjalankan prosiding terhadap ketiga-tiga isu berkenaan, barisan ahli-ahli jawatankuasa ini berpendapat mereka perlu mendengar taklimat daripada Yang Berbahagia Tan Sri berkenaan dengan ketiga-tiga projek itu. Justeru, kami memanggil Yang Berbahagia Tan Sri dan ahli-ahli jawatankuasa untuk memberikan penjelasan lanjut.

Sehubungan dengan itu, tanpa membuang masa, saya ingin mempersilakan Yang Berbahagia Tan Sri Ambrin bin Buang untuk memulakan taklimat ini dan pada hari ini, sememangnya PAC memperuntukkan satu hari kepada Yang Berbahagia Tan Sri dan juga ahli-ahli. Jadi Yang Berbahagia Tan Sri, *you may start and you may have all the time today. Thank you.*

Tan Sri Ambrin bin Buang [Pengerusi Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK)]: Terima kasih Tuan Pengerusi PAC, Yang Berhormat Ahli-ahli PAC, pegawai-pegawai kerajaan. Pertamanya saya bagi pihak jawatankuasa ini yang kami panggil JKS mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada PAC kerana sudi menjemput kami untuk memberi taklimat pada hari ini. Sebenarnya kami ada enam orang anggota JKS ini, tetapi disebabkan ada kekangan datang ke Parlimen, jadi saya dapat bawa seorang sahaja ahli pada kali ini yang di sebelah kiri saya, Yang Berbahagia Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh. Beliau adalah mantan Ketua Setiausaha Kementerian Pembangunan Luar Bandar dan juga Presiden Institut Integriti Malaysia. Lain-lainnya adalah mereka yang telah bersara dalam perkhidmatan kerajaan dan juga pakar-pakar dalam sektor swasta.

Sejak tahun 2018 Yang Berhormat, kita bukan sahaja telah menyiasat kes-kes yang melibatkan Kementerian Pertahanan, tetapi telah beralih juga kepada kementerian-kementerian lain seperti Kementerian Pendidikan, Kementerian Komunikasi dan Multimedia, Kementerian Pengangkutan. Hari ini kami diminta untuk membentangkan hasil laporan bagi tiga jenis perolehan itu iaitu *land swap* di bawah Kementerian Pertahanan, *AES (Automated Enforcement System)* di bawah Kementerian Pengangkutan serta perolehan 1BestariNet di Kementerian Pendidikan.

Jadi untuk tujuan taklimat pada hari ini Tuan Pengerusi, adakah kita hendak ikut turutan *land swap* dahulu, kemudian diikuti oleh AES dan kemudian oleh 1BestariNet?

Tuan Pengerusi: Ya, boleh Yang Berbahagia Tan Sri. Kita ikutlah susunan seperti yang ditetapkan. Terima kasih.

11.51 pg.

Tan Sri Ambrin bin Buang: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Pengerusi. Tentang AES ini, satu kes penswastaan penguatkuasaan. Ini ada berkaitan dengan JPJ kan. Tujuan AES ini asalnya ialah untuk memastikan keselamatan jalan raya dengan memasang kamera-kamera yang canggih di jalan-jalan dengan tujuan untuk mengurangkan kelajuan dan sebagainya. Jadi, yang jadi isu di sini Tuan Pengerusi ialah kalau dibandingkan *investment* atau kos inisiatif ini berbanding kepada berapa jumlah akhirnya yang kerajaan kena tanggung itu ada menimbulkan banyak persoalan.

Misalannya, pada mulanya projek ini diberi kepada dua buah syarikat. Satu di sebelah utara dan satu di sebelah selatan. Apabila kerajaan memutuskan supaya AES ini diberhentikan kerana adanya bantahan daripada *public*. Jadi, timbullah masalah *compensation* yang patut diberikan kepada syarikat yang berdua itu.

Akan tetapi, pada masa itu kerajaan telah meminta LTAT pakai duit dia dahulu untuk membayar pampasan kepada dua syarikat ini. Pampasan itu berjumlah RM555 juta sedangkan kos asal AES ini hanya RM45 juta. LTAT terlibat dalam ini adalah atas keputusan daripada kerajaan. Bila diberhentikan AES ini, maka mereka menuntut pampasan pada kerajaan. So, kerajaan kena bayar baliklah sejumlah RM555 juta kepada LTAT. Yakni yang sebenarnya... *[Disampuk]*

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Yang Berbahagia Tan Sri, *based on what* dia bayar sejumlah RM555 juta itu?

Tan Sri Ambrin bin Buang: Nanti diterangkan Yang Berhormat. Ini sebagai pengenalan sahaja. *We go to the details* kejap lagi. *[Ketawa]* Jadi, bila inisiatif ini dibatalkan, kerajaan kena bayar balik sebanyak RM555 juta kepada LTAT sungguhpun LTAT memohon pampasan lebih banyak daripada itu. Jadi, untuk mengetahui secara lebih detil saya menjemput Mejar Jeneral (Bersara) Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali untuk membentangkan, Yang Berhormat. Dengan izin. Silakan.

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali [Timbalan Ketua Sekretariat Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK) (Bersara)]: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Pengerusi. *Bismillahir Rahmanir Rahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan selamat pagi.

Yang Berhormat Tuan Wong Kah Woh, Pengerusi Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara atau PAC dan Yang Berhormat Ahli-ahli jawatankuasa dan pegawai-pegawai kerajaan. Taklimat saya adalah berhubung dengan *Automated Enforcement System* atau dikenali sebagai AES.

Untuk pengenalan, Yang Berhormat, ia adalah satu inisiatif sistem penguatkuasaan dalam menangani kemalangan jalan raya melalui peningkatan *perception of being caught*. Berfungsi secara automatik dan mampu beroperasi selama 24 jam dan tiada campur tangan manusia dan tidak bermusim. Sistem ini juga, mempunyai pusat kawalan AES dan disalurkan — dan ia ada AES *caught system* yang mana secara automatik maklumat ke mahkamah dan orang yang kena saman diperoleh maklumat daripada pendaftaran kenderaan dan sebagainya.

So untuk makluman Yang Berhormat, AES dilaksanakan secara *outsourcing* ke atas dua syarikat iaitu ATES Sendirian Berhad dan Beta Tegap Sendirian Berhad. So, tujuan siasatan AES ini adalah berkaitan kewajaran pelaburan Lembaga Tabung Angkatan Tentera yang berjumlah RM555 juta dalam projek AES dan keputusan kerajaan mengambil alih dan bayaran pampasan kepada Lembaga Tabung Angkatan Tentera. Seperti yang tertera di layar, kontrak ditandatangani di antara syarikat ATES Sendirian Berhad dan juga Beta Tegap dengan kerajaan pada 9 Disember 2011 dan tempoh perjanjian konsesi adalah antara 1 Mac 2012 sehingga 31 Ogos 2018. Tempoh memasang kamera adalah terbahagi kepada beberapa peringkat iaitu *pilot stage* untuk selama enam bulan dan *roll out stage* untuk tempoh 12 bulan yang mempunyai tiga fasa. Syarikat dikehendaki memasang sejumlah 1,093 kamera. Jumlah pelaburan asal oleh ATES dan Beta adalah ATES adalah sebanyak RM21 juta dan Beta sebanyak RM19 juta seperti mana yang dimaklumkan oleh Yang Berbahagia Tan Sri tadi.

Pada 3 Oktober 2013, Prokhas iaitu Syarikat Menteri Kewangan Diperbadankan ataupun MKD telah melantik Azmin and Associates firma perundangan dan KPMG firma audit untuk proses *due diligence*. Ini adalah disebabkan semasa dilancarkan pada bulan September selepas tiga bulan *Attorney General* bahagian *Attorney General* telah mengarahkan JPJ untuk menangguhkan tuntutan saman dan sebagainya. Pihak syarikat telah membuat tuntutan ke mahkamah *arbitration* firma cara dan menuntut sebanyak RM1.6 bilion.

So semasa *pilot stage* hanya sebanyak 14 kamera sahaja yang dipasang iaitu lima... [Disampuk]

Tuan Pengerusi: Maaf Dato'.

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Ya.

Tuan Pengerusi: Saya nak dapatkan penjelasan. Bilakah kes mahkamah untuk tuntutan sejumlah RM1.6 bilion itu dimulakan?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Selepas kerajaan menangguhkan *roll out* iaitu pada tarikh— sebentar ya.

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh [Ahli Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK)]: Sementara itu Yang Berhormat. Sebenarnya permulaan AES ini pada Disember 2011. Tiga bulan atau empat bulan selepas itu, AG *Chambers* mengarahkan JPJ untuk menangguhkan saman, pemberian saman dan sebagainya pada tahun 2012. Ini kerana tidak mengikut peraturan dan undang-undang. Itu yang *at that time*, dia orang baru memasang kalau tidak silap saya sebanyak 14 kamera sahaja.

■1200

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Untuk maklumat Tuan Pengerusi, pada 4 Februari 2013 Majlis Ekonomi Negara telah menangguhkan *roll out* untuk AES disebabkan oleh sebagaimana yang telah diterangkan oleh Datuk Dr. Mohd Tap tadi. Kemudian disebabkan oleh gangguan tersebut, MOF telah mengeluarkan dinamakan Lifeline Fund berjumlah RM81.1 juta iaitu RM33.6 juta untuk ATES dan RM47.5 juta untuk Beta bagi menyokong operasi syarikat dalam tempoh interim operasi AES sehingga selesai proses pengambilalihan.

Kronologi adalah seperti yang dilayarkan. Pada 3 Oktober 2013, *due diligence* KPMB mengenai AES dan pada 23 Februari 2015 Lembaga Tabung Angkatan Tentera telah mengambil alih AES dengan bayaran RM555 juta. *Next*, jadi pengambilalihan ATES Sdn. Bhd. dan Beta Tegap Sdn. Bhd. adalah melalui Irat Properties Sdn. Bhd. yang mana Lembaga Tabung Angkatan Tentera mempunyai saham sebanyak 50 peratus dan juga Boustead Holdings 50 peratus. Dengan nilai RM555 juta. *Next*.

Akan tetapi penemuan JKS adalah satu, pembaharuan dan pelaburan melalui pertunjukan asal untuk projek AES. Hanya 38 daripada 1,993 telah dipasang, bantuan Lifeline dari pihak kerajaan iaitu MOF sebanyak RM81 juta dan pelaburan Lembaga Tabung terlebih nilai, *over valued investment* sebanyak RM55 juta yang mana tidak selaras atau selari dengan kajian yang dibuat oleh KPMB iaitu ada empat *reference point* iaitu berdasarkan kepada klausa pertama berdasarkan kepada klausa 3.4 dalam kontrak bagi dua ATES dan Beta yang memberi hak kepada kerajaan untuk mengambil alih pemilikan dan operasi AES secara *appropriation* atau alasan *national interest, public interest, public policy, government policy or national security*.

Berdasarkan kepada formula tersebut bayaran yang terlibat dianggarkan hanya sebanyak RM20 juta kepada ATES dan RM60 juta kepada Beta. Keseluruhannya adalah RM80 juta. Berdasarkan *loss and profit basis* sebanyak RM97 juta dan *fair market value* sebanyak RM198 juta tanpa perlanjutan konsesi dan *fair market value*

sebanyak RM251 juta lanjutan kepada jika bantuan ikut kontrak selepas lapan bulan. Jadi Lembaga Tabung telah membayar melebihi dari apa yang dicadangkan oleh KPMG.

Tuan Pengerusi: Sekejap ya, so KPMG cadangkan...

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: *The maximum is 251.*

Tuan Pengerusi: Ya maksimum memang 251, tetapi untuk LTAT ini okey sama ada 80, hendak 99, 198, 251 is 555 ya? *Let me just check ya. So nilai maksimum dia ada 251 tetapi LTAT telah pun membayar 555.*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Yes.

Tuan Pengerusi: Okey ada justifikasi dari LTAT tak dalam siasatan JKS?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Tidak ada justifikasi. Tidak dapat di justifikasi dia kata *it is between* Lembaga Tabung Angkatan Tentera dengan syarikat *willing buyer, willing seller.*

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *They are not basing on their nilai yang diberikan oleh KPMG.*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Yes.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi boleh tanya daripada RM555 juta itu berapa Beta Tegap dapat, berapa ATES dapat? Bawah itu ya.

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: ATES dapat RM295 juta, Beta dapat RM260 juta.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *This is based on 14 cameras sahaja ya?*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Yes.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *Oh my goodness!*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Asalnya lah, tetapi selepas itu *latest* yang kita dapat pada tahun 2018 dia pasang 38 kamera, aktif pasang tambahanlah itu sahajalah.

Tuan Pengerusi: Dato' saya tak pasti sama ada JKS boleh bagi tahu kepada PAC sekiranya *my memory serves me correct*, dalam pembentangan pertama kepada PAC untuk ATES Sdn. Bhd. dan Beta Tegap Sdn. Bhd. ini *there were some big names inside*. Nama-nama besar dalam syarikat itu, boleh bagi sedikit taklimat kepada PAC tak?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Keluarkan lampiran itu, ada-ada. Tuan Pengerusi ada laporan, jadi kita jawatankuasa berpandangan mungkin ada terdapat *kickback* lah so kita memohon Bank Negara untuk membuat *money trail*. So dalam laporan itu Tuan Pengerusi terdapat pada lampiran lapan muka surat – kalau tengok lampiran lapan Yang Berhormat dan ahli-ahli jawatankuasa. Okey saya terangkan. So proses bayaran RM555 juta, so Lembaga Tabung Angkatan Tentera

keluarkan RM327,500 juta dan Boustead Holdings RM207,500 juta bayaran kepada Irat Properties Sdn. Bhd. melalui bank Affin Bank.

Bayaran kepada ATES sebanyak RM295 juta dan kepada Beta Tegap sebanyak RM260 juta. So kami mohon dari Bank Negara untuk membuat *money trail* dan kami dipanggil diberi taklimat. Selepas taklimat semua dokumen diserahkan kepada dua orang pegawai SPRM untuk meneruskan siasatanlah dan kita tak dapat maklumat sehingga sekaranglah.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Tak dapat?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Tak dapat maklumat apa perkembangan selanjutnya.

Tuan Pengerusi: SPRM ada apa-apa *update* tak, ulasan?

Puan Nur Hayati binti Abd. Hamid [Penolong Pesuruhjaya]: Tuan Pengerusi, saya akan *update* masih lagi dalam siasatan.

Tuan Pengerusi: Okey terima kasih. Kena bagi *pressure* sikit ya. *[Ketawa]*

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: Dengan izin, SPRM sudah berapa lama? Sedangkan bertahun-tahun, berbulan-bulan dalam siasatan, dalam siasatan. Boleh jelaskan tak berapa lama *from the first date of the report was made to* SPRM sehingga hari ini apakah perkembangan? *If you are going to give me* dalam siasatan *I am very familiar with that*. Saya hendak tahu apa detil dia, kenapa dalam siasatan, inikah, itukah sebab itu. *I think the PAC has responsibility* hendak tahu. Sudah berapa lama *first*?

Puan Nur Hayati binti Abd. Hamid: *First report was issued in* 2018, masih dalam siasatan.

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: Sampai sekarang?

Puan Nur Hayati binti Abd. Hamid: Ya tuan.

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *That is your answer?*

Puan Nur Hayati binti Abd. Hamid: Yes.

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *I think we need to call them-lah what is*, jelaskan apa dalam siasatan kah perkara apa yang masih lagi belum?

Puan Nur Hayati binti Abd. Hamid: Baik, baik Yang Berhormat.

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *Please get your Pesuruhjaya to do it.*

Tan Sri Ambrin bin Buang: Yang Berhormat, sedikit *observation* lah ya. Kalau kita tengok kes ini *this is an enforcement case being privatized which never happened in other countries* itu satu. Bila di perkenalkan oleh kerajaan pada masa itu, kenapa tidak dipatuhi pandangan daripada AG itu soalan pertama. Itu *observation* pertama, *observation* kedua kalau kita tengok kos keseluruhan pasang kamera semua ini RM45 juta sahaja.

Kalau *you* bagi RM45 million pada JPJ, *they can put all the cameras and then if they collect the fine, the fine* bagi balik kepada kerajaan. Ini syarikat swasta ada *share* daripada *fine* yang di-collect. Jadi itu yang rasa macam tidak kenalah.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tan Sri, *you are right. Chairman...*

Tan Sri Ambrin bin Buang: Sebab sekarang ini bermotifkan keuntungan. *Observation* yang ketiga yang Yang Berhormat Tuan Pengerusi cakap tadi, *what is the basis for RM555, we do not know. We can tell you we do not know.* Cuma kita kata yang *professional job done by KPMG* kata *the maximum you can pay is only RM251.* Itu sahaja yang kita boleh pegang Yang Berhormat. Kita pun tidak tahu *what is the* asas...

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *Then, the reason why that payment was made.* Kenapa RM555 juta dibayar *when the actual fact is RM251.* Itu yang menjadi *question mark from my opinion.*

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: Tuan Pengerusi, saya ada hendak tambah sikit sahaja daripada yang diterangkan Tan Sri. *In fact, in 2008 there was a jawatankuasa yang dipengerusikan oleh KSN mengatakan bahawa sepatutnya AES ini dikendalikan oleh MOT dan JPJ, bukan untuk mana-mana outsourcing because that was the pandangan yang diberikan oleh jawatankuasa yang dipengerusikan oleh KSN. But lo and behold, in 2011 they still wanted to use this as the private concern.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Chairman, boleh?*

Tuan Pengerusi: *Yeah, can I just ask a question first* Yang Berhormat Lumut. Tan Sri, *so the awarding of the contract to ATES and also Beta Tegap was approved by who? MOT or the Cabinet?*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: *It was approved by the Cabinet.*

Tuan Pengerusi: *By the Cabinet?*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Tuan Pengerusi ia melalui proses, *tendering process very tedious.* So, sembilan syarikat masuk *the open tender*, tujuh buat *live demonstration* dan dua terpilih iaitu Beta dan juga ATES.

Tuan Pengerusi: *So, it goes by open tender.*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: *Open tender. After that, bila terpilih dia request for proposal.* Selepas itu, kedua Yang Berhormat dan Ahli Jawatankuasa dia ada *contract service fee* yang mana ia ada syarikat tiap-tiap kali dia hantar saman,

dia *entitled to* RM16 satu saman. So, sekiranya orang yang kena saman bayar saman RM300. Kemudian dia akan dapat lagi sebahagian daripada nilai tersebut dan kerajaan pun dapat nilai tersebut.

Seorang Ahli: 30 percent.

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: 30 percent.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Saya hendak tanya soalan susulan? Sorry.

Tuan Pengerusi: *Before that, maybe may I call* Yang Berhormat Lumut *then* Yang Berhormat Permatang Pauh.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Dia ada *seven submissions*. That means the whole process of AES was called by the Ministry not unsolicited— called by the Ministry?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Yes.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Terima kasih, *the ministry is MOT?*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Yes.

Tuan Pengerusi: Sila Yang Berhormat Permatang Pauh.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Jadi proses pertama mungkin dipanggil syarikat-syarikat sebelum disenaraikan pendek. Kemudian dalam fasa seterusnya saya rujuk kepada lampiran enam, saya hendak menanyakan sedikit penjelasan iaitu surat daripada MOT kepada Perdana Menteri ketika itu tahun 2015. Dari segi status semasa kepada cadangan pengambilalihan AES oleh kerajaan menerusi LTAT.

Disertakan di sini dalam item tiga, di mana Menteri sendiri menyatakan *liability commitment* bagi kedua-dua syarikat sebanyak RM888.4 juta. Jadi kesimpulannya, Menteri mengatakan tawaran pengambilalihan— ini nombor lapan [*Merujuk kepada senaskah dokumen*] dijumlahkan sebanyak RM528 juta sebagaimana dibentangkan dalam mesyuarat Jemaah Menteri.

Ini nombor lapan...

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Ya.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Jadi disebutkan pembayaran pendahuluan — adakah ini satu keputusan yang sangat mengikat kepada *the eventual RM555 million*. Sebab saya nampak ini daripada segi *timeline is not very clear* kan?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Ya, sebab apa. Itu keputusan bila dibawa kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, kemudian dibawa ke Jemaah Menteri. So, nilai itu dipersetujui dan dikatakan kena bincang lagi dengan syarikat dengan Lembaga Tabung Angkatan Tentera— waktu itu RM525, selepas dia masuk balik. Bila Lembaga Tabung Angkatan Tentera setuju, nilai itu dinaikkan kepada RM555, bukanlah lagi RM525.

Jadi pelik, kita pelik sebab...

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *Sorry*, maksudnya cadangan Menteri ini sebenarnya melangkaui daripada *assessment* KPMG.

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Yes.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Baik, terima kasih.

Tuan Pengerusi: JKS ada apa-apa maklumat berkenaan dengan bagaimana Menteri boleh mengemukakan *figure* RM888.4 juta itu tidak? *They must be some justification*-kan?

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: Ya, untuk perenggan tiga. Untuk makluman Yang Amat Berhormat Dato' Sri jumlah keseluruhan kos pengambilan yang meliputi harga tawaran bersih, *buyout*, liabiliti dan komitmen bagi kedua-dua syarikat tersebut adalah sebanyak RM888.4 juta. So, Jemaah Menteri telah menimbang dan bersetuju supaya kos pengambilan ini dikurangkan *[Merujuk kepada senaskah dokumen]*.

So, that means this RM888 was actually presented to the Cabinet and the Cabinet has requested it to be reduced but sama ada JKS ada mendapat makluman hasil daripada siasatan, di mana datangnya RM888.4 juta ini?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Minta maaf Tuan Pengerusi tidak dapat maklumat.

Tuan Pengerusi: Okey.

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: Tuan Pengerusi, *just got to be very clear, that KPMG punya suggestion is RM257 whatever it is after due diligence and proposal to pay off the two companies RM555 was decided by the four wise man, chaired by the Prime Minister but there is no minutes to the meeting of that decision. That has got to*

be cleared. The RM555 comes out from the room after they meet. That is what we were told.

Tuan Pengerusi: *So, who were the four wiseman here?*

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: *Our ex Prime Minister, Dato' Wahid,...*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: *Menteri Kewangan 2.*

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: *Yang Berhormat Husni, whether he is still a Yang Berhormat, I am not very sure now and the other one is MOT, Liow Tiong Lai.*

That decision came out from the room. When the JKS tried to get the minutes, there is no minutes.

Tuan Pengerusi: *Okay, it was told that the decision came from after the discussion, the meeting by these big fours. Afterward, LTAT has taken the RM555 to be the value to buyout.*

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: *Right.*

Tuan Pengerusi: *Okay, clear.*

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *Definitely, once the instruction comes out, the whoever received the instruction, what was the finding? I think this part of investigative side can provide the information to us.*

Tuan Pengerusi: *I think, sorry?*

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *Sorry can I?*

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *Basically, let us say the Cabinet has decided but there is no written minute. Definitely the money does not come out from the Minister of Finance without instruction.*

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: *Yang Berhormat not the Cabinet. It is just four wiseman, not the Cabinet.*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: *Kemudian Yang Berhormat, dia masuk ke dalam Kabinet. Bentangkan ke dalam Kabinet. Sebagaimana semua setuju RM555.*

Tuan Pengerusi: *Eventually it was agreed by the Cabinet, correct?*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: *Yes. Kabinet setuju Lembaga Tabung Angkatan Tentera ambil alih bayar RM555. It is minuted dalam...*

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: *That part is minuted but the early part was not.* Jelas kalau tidak dalam gambaran lain sikit.

Tuan Pengerusi: Ya, Dato' boleh teruskan.

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Kemudian pada 15 November 2016, Jemaah Menteri telah turunkan saman kepada RM150 dan keseluruhan kutipan saman telah diberi kepada syarikat. So, maknanya kerajaan tidak dapat satu sen pun.

■1220

Tambahan pula, kerajaan kena tambah lagi duit sebanyak lebih kurang RM8 juta untuk bayar kepada syarikat.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *[Berucap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: Dato', syarikat di sini maksudnya syarikat mana ya?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Dua syarikat iaitu ATES dan Beta Tegap.

Tuan Pengerusi: Kan sudah *buyout*?

Seorang Ahli: *[Berucap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Tidak ini kita bayar *because* dalam kontrak itu masih lagi *valid* sampai ia *cut-off* pada 31 Ogos 2018. So, kita sudah bayar daripada tahun 2012 sampai tahun 2018 sebanyak RM129 juta kepada kedua-dua syarikat tersebut.

Tuan Pengerusi: Dato', *buyout* ia bila? Ia tidak akan – jika *buyout* tahun 2015...

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Yes.

Tuan Pengerusi: Selepas itu, kita terus dan masih bayar kepada dua syarikat itu?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Masih bayar, masih bayar.

[Ahli-ahli berbincang sesama sendiri]

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Lebih pada RM555 juta. Ia dapat sebanyak RM150 juta daripada saman. Kemudian, *live– fund* sebanyak RM81 juta. Selepas itu, sambung lagi sebanyak RM555 juta.

[Ahli-ahli berbincang sesama sendiri]

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Dato', Dato', tadi kita sudah *buyout*. Sebanyak RM555 juta bukan? Jadi, macam mana pula kita masih teruskan lagi seolah-olah ada lagi hak untuk mereka mengambil daripada sistem itu? Sehingga tahun 2018.

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: Tuan Pengerusi...

Tuan Pengerusi: Ya.

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: Ini kerana kontrak, *the original contract* itu is *supposed to expire on year 2018*.

Tuan Pengerusi: *Correct.*

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *Yes, correct.*

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: *Okey. Ia buyout tetapi there is no...*

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *Cut-off point? Oh, my goodness!*

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: *Jadi, up until 2018, even though the Government has reduced RM300 to RM150, they still paid out to the contractor RM300. Hence, itu yang Dato' Ir. Mohd Salim kata tadi, out of RM36 million memang ia sudah dapat. Government kena top-up another RM8 million to make it RM45 million because the number of summons is about RM45 million that they are entitled. That is...*

Tuan Pengerusi: *So, Tan Sri and Datuk and so on, I think, I think the Committee members, kita hendak tanya satu soalan yang amat logikallah. Purpose of the buying out is actually to cut off the contract. The concession is only until 2018. So, katakan buyout in 2015 or 2016, it is supposed bayaran sampai situlah. Itu maksud buyout.*

Akan tetapi, sekiranya buyout pun kena dilaksanakan tanggungjawab sehingga tahun 2018, itu amat tidak logikal dan pelik. Any finding from the committee on that?

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *How did it happen?*

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *Macam mana ia boleh berlaku macam itu?*

Encik Guna Arulalan David: *Tuan Pengerusi, if I am –I am here. If I may shed some light. Sebenarnya, LTAT apabila dibayar RM555 million, they were actually buying over the company. So, they– the contract yang ditandatangani oleh kerajaan adalah bersama dengan ATES dan Beta Tegap.*

So, they were buying over the company and the company comes under Irat Properties. So, when the Government pays, essentially the Government pays these companies lah.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *[Berucap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Encik Guna Arulalan David: *LTAT owns it now. Yes.*

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *[Berucap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: *But again, LTAT also got back RM555 million from the Government. So, that means LTAT has got the concession for nothing because they paid out RM555 million and they get back RM555 million. At the end of the day, they also get this RM129 million plus RM8 million and so on?*

Seorang Ahli: *[Berucap tanpa menggunakan pembesar suara] And so on and so on.*

Tuan Pengerusi: *Wow.*

Encik Guna Arulalan David: *The RM129 million* Tuan Pengerusi sebenarnya ia berdasarkan kepada saman yang telah pun dikeluarkan. *If– so, the buying over of the company and the summons are two different payments.*

Tuan Pengerusi: *Okay, okay. Correct and I understand. So, maksud saya adalah LTAT basically has got the concession, taken over the concession for nothing. They did not incur single cents. They got back the money from the Government.* Selepas itu, segala jumlah ini ia boleh ambil.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *[Berucap tanpa menggunakan pembesar suara]
[Pembesar suara dimatikan]*

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Satu lagi Tuan Pengerusi, satu lagi. Tuntutan pampasan Lembaga Tabung Angkatan Tentera. Pihak Lembaga Tabung Angkatan Tentera minta pampasan sebanyak RM894.3 juta. Sebab apa? Ini disebabkan ia telah *upgrade* sistem tersebut dan telah memasang yang bakinya tadi.

So, dia minta. So, saya dimaklumkan bahawa MOF telah bayar pun kepada Lembaga Tabung Angkatan Tentera sebanyak RM555 juta dan Lembaga Tabung Angkatan Tentera masih lagi menuntut yang *the balance*.

Tuan Pengerusi: So, belum habis lagi?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Belum habis lagi.
[Ahli-ahli berbincang sesama sendiri]

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: *Yet, tuntutan Yang Berhormat is basically for 31 extra cameras. Not 1,000 cameras –24 extra cameras? 24 extra cameras. Very good business.*

[Ahli-ahli berbincang sesama sendiri]

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Boleh saya sambung Tuan Pengerusi? Status semasa siasatan pada tahun 2015,- sistem AES telah tamat, *natural death* pada 31 Ogos 2018.

Sistem AES telah diambil alih sepenuhnya oleh MOT. Kemudian, MOT dan MOF dalam proses menentukan nilai yang perlu dibayar kepada Lembaga Tabung Angkatan Tentera. Kami telah dimaklumkan bahawa Lembaga Tabung Angkatan Tentera telah menerima sebanyak RM555 juta daripada MOF.

Kemudian, siasatan SPRM ke atas barang *kickback* jika ada yang diperoleh sebab daripada barang sebanyak RM555 juta kepada pemegang saham syarikat-syarikat tersebut. Laporan mereka daripada Bank Negara telah diserahkan kepada SPRM untuk langkah lanjut seperti mana yang telah saya maklum terlebih dahulu tadi. Sekian saja, Tuan Pengerusi.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]: Tuan Pengerusi, ada satu soalan.

Tuan Pengerusi: Okey. Terima kasih. Yang Berhormat Sik?

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Adakah pihak penyiasat kita melihat kontrak di antara LTAT dengan MOF itu ya ketika di peringkat awal itu? Dilihat memang sangat peliklah ya. Projek gagal, duit hilang dan kemalangan terus meningkat. *[Ketawa]*

Jadi, kalau laporan ini tahu oleh pihak awam saya ingat, dia pergi bakar apa kamera itu lagi yang kalau masih ada. Jadi, sangat-sangat parah saya nampak. Jadi, betullah tadi saya lihat *[Ketawa]*...

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Jadi, pihak SPRM kena segeralah yang ini ya. Kalau tidak hilanglah lagi kita punya integriti kitalah, ya. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli yang lain ada apa-apa soalan tidak berkenaan dengan AES? *I think this one is quite straightforward* berbanding dengan...

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Ya.

Tuan Pengerusi: ...Berbanding dengan kes *land swap* tadi. Ada sedikit. *Straightforward money loss.*

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *Straightforward or...*

Tuan Pengerusi: *Straightforward money loss. [Ketawa]*

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *That is the word. [Ketawa]*

Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor: Mahu tukar profesionlah. *[Ketawa]* Ini macam lagi banyak duitlah.

[Ahli-ahli berbincang sesama sendiri]

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Cuma, cuma saya hendak...

Tuan Pengerusi: Ya, sila Yang Berhormat Lumut.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi, saya hendak bertanya JKS. Dalam penilaiannya, dalam penilaian JKS ini, tawaran untuk melaksanakan AES ini ada *competition* daripada sistem lain kah yang agaknya lebih baik ya?

Ini kerana kita dimaklumkan di sesetengah negara, AES ini sudah *outmoded*. Ada yang lebih canggih seperti RFID yang tidak memerlukan kamera tetapi *exit*, masuk dan keluar daripada *highway* boleh mengesan. Kalau ada unsur-unsur kereta-kereta yang misalnya tidak sah. Dicuri kereta yang tidak berdaftar dikesan di situ. Jadi, adakah, AES diminta oleh kerajaan tanpa memikirkan alternatif lain atau sistem lain untuk penguatkuasaan?

Tan Sri Ambrin bin Buang: Yang Berhormat, yang aspek itu kita tidak lihatlah. Akan tetapi, pada kami isu yang lebih besar itu penguatkuasaan ini kenapa hendak *privatize*? Itu.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *[Berucap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tan Sri Ambrin bin Buang: *Because this is an enforcement. Why you want to privatize?*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *By right the most insulted* apa namanya ini adalah JPJ patutnya.

Tan Sri Ambrin bin Buang: Ya.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *They would feel* macam mereka ini diketepikan.

Tan Sri Ambrin bin Buang: Bukan saja tetapi daripada segi kos pun. Seperti mana yang saya katakan tadi, kalau jumlahnya *investment* semua itu, *around RM45 million*, kerajaan kena bagi terus kepada JPJ, mereka boleh pasang kamera itu. Apakah halangannya? Tidak ada halangan. Pada sayalah. Pendapat saya.

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: Tuan Pengerusi, saya setuju sangat itu fasal daripada 2008, *the committee has decided by KSN punya committee, special committee, that it should be JPJ and MOT but then when you fast forward, you know that there is going to be a lot of money to be made. I think this is –I do not believe in conspiracy theory, but this is to conspire to cheat Malaysia actually.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Can we go deeper into that through certain kind of...*

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: *[Berucap tanpa menggunakan pembesar suara]*

[Pembesar suara dimatikan]

■1230

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *But, your mic was on just now.*

Datuk Dr. Mohd Tap bin Salleh: Ya, ya. *I know.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *So... [Ketawa]*

Tuan Pengerusi: Ya, sila Yang Berhormat Permatang Pauh.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Saya nak tanya daripada segi memang – Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berbahagia Dato'. Saya tahu SPRM dah bagi maklum balas tadi bahawa kes ini sedang disiasat. Akan tetapi, nampaknya agak berat juga bukti yang diberikan termasuklah *money trail* dari Bank Negara Malaysia. Jadi, berlainan dengan kes lain contohnya. Ini agak mengikatlah daripada segi kalau keperluan untuk tindakan lanjut. Jadi, daripada segi *money trail* ini, ada tidak disertakan dalam dokumentasi yang diberikan kepada pihak kami?

Mejar Jeneral Dato' Ir. Mohd Salim bin Ali: Yang Berhormat, kita tak dapat *because* masa kita diberi taklimat di Bank Negara, selepas taklimat, semua dokumen diserahkan kepada dua pegawai SPRM. Ini sebab kita tidak ada kuasa. Jawatankuasa tidak ada kuasa untuk membawa kes itu. Kemudian, selepas kita bentang – Laporan telah kita bentang kepada MINDEF, MINDEF telah membuat laporan kepada SPRM untuk ambil tindakan selanjutnya. Itu yang kita tahu.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Kalau saya bertanyakan memandangkan kita ada dalam dokumentasi penuh laporan AES ini, termasuk juga surat Menteri, surat daripada MOT kepada Perdana Menteri, pada saya lebih elok ataupun molek dilengkapkan juga dengan apa yang disertakan oleh jawatankuasa kepada SPRM. So, *I like to request the money trail because kalau tidak, it will not provide the holistic picture.* Saya tahu dalam siasatan, tetapi kalau dah ada surat-surat yang memang ternyata OSA tetapi dimuatkan dalam naskhah ini, saya tak nampak kenapa *we cannot get access to the money trail.* Saya minta daripada pihak SPRM untuk sertakan kepada PAC. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: SPRM, sila ambil maklum dan sertakan kepada PAC. Okey, ada apa-apa soalan lain? Tambahan, penjelasan daripada ahli-ahli semua? Okey. Jika tidak ada, bagi pihak PAC, saya mengucapkan terima kasih atas dua sesi taklimat yang diberikan oleh JKS yang diketuai oleh Yang Berbahagia Tan Sri Ambrin bin Buang dan sememangnya ia akan membantu kita apabila kita mengadakan prosiding nanti. Untuk kedua-dua isu ini, saya ingat untuk *land swap*, MINDEF *will able to give us a better picture* berkenaan dengan isu-isu yang ditanyakan tadi secara spesifik setiap satu kes. Kes AES ini *I think* secara perbandingan ia lebih *straightforward*. *Straightforward for the money loss.* [Ketawa] Sekali lagi saya berterima kasih kepada JKS. Petang nanti pukul 2.30 petang kita akan sambung dengan taklimat yang ketiga daripada JKS iaitu berkenaan dengan 1BestariNet.

Untuk makluman Ahli-ahli PAC, isu 1BestariNet ini sudah dua kali diambil prosiding oleh pihak PAC. So, JKS juga telah mengambil kes 1BestariNet sebagai satu kes untuk disiasat di bawah terma rujukan JKS. Saya hendak maklumkan bahawa *lunch* telah pun disediakan di Bilik Jamuan. Kami menjemput pihak JKS, Tan Sri dan yang lain untuk menikmati *lunch* sebelum kita berjumpa sekali lagi pada pukul 2.30 petang. Okey. So dengan itu, sekian daripada pihak PAC. Terima kasih.

[Mesyuarat ditempokkan pada pukul 12.33 tengah hari]

MALAYSIA

LAPORAN PROSIDING (HANSARD)

Rabu, 2 Disember 2020

Bil. 3 (a) / 2020

MESYUARAT

JAWATANKUASA

KIRA-KIRA WANG NEGARA

ISU:

Projek Sistem Penguatkuasa Automatik (AES)

- Kementerian Pengangkutan Malaysia (MOT)
  - i) YBhg. Datuk Isham bin Ishak,
Ketua Setiausaha

PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS

**MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
BILIK MESYUARAT JAWATANKUASA 1, TINGKAT 2 BLOK UTAMA
BANGUNAN PARLIMEN, PARLIMEN MALAYSIA
RABU, 02 DISEMBER 2020**

AHLI-AHLI JAWATANKUASA

Hadir

YB. Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur]	- <i>Pengerusi</i>
YB. Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun [Beaufort]	- <i>Timbalan Pengerusi</i>
YB. Puan Wong Shu Qi [Kluang]	
YB. Dato' Haji Mohd Fasih bin Mohd Fakeh [Sabak Bernam]	
YB. Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut]	
YB. Dato' Jalaluddin bin Alias [Jejebu]	
YB. Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasir Mas]	
YB. Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]	
YB. Tuan Haji Yamani Hafez bin Musa [Sipitang]	
YB. Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]	
YB. Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]	

Tidak Hadir [Dengan Maaf]

YB. Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh]	
YB. Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor [Cameron Highlands]	
YB. Datuk Mohamad bin Alamin [Kimanis]	
YBrs. Tuan Nizam Mydin bin Bacha Mydin	- <i>Setiausaha</i>

URUS SETIA

Encik Ahmad Johan bin Mohd Affandi [Ketua Sekretariat Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Parlimen Malaysia]

Encik Rosli bin Aw Ahmad [Juruaudit Pejabat Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Parlimen Malaysia]

Puan Siti Noor Akmar binti Zulkafli [Juruaudit Pejabat Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Parlimen Malaysia]

HADIR BERSAMA

Jabatan Audit Negara

Encik Mohd Marzuni bin Muhamad [Pengarah Audit Prestasi Bahagian III, Sektor Audit Prestasi]

samb/-

HADIR BERSAMA (*samb/-*)**Kementerian Kewangan (MOF)**

Encik Abd Razak bin Abdullah [Timbalan Setiausaha Bahagian (Sektor Dasar Perakaunan dan Perancangan Strategik) (Strategi Korporat dan Komunikasi)]
Puan Azreen binti Awang [Ketua Penolong Setiausaha (Kawalan Pemantauan) (Strategi Korporat dan Komunikasi)]

Jabatan Peguam Negara

Puan Suhara binti Abdul Rahman [Ketua Unit Projek Penswastan dan Pengurusan Kontrak]

Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM)

Puan Salwa Muharam [Timbalan Pengarah BPMP, KPKPj]
Encik Kamarulzaman bin Ahmad [Pegawai Siasatan]
Puan Nor Faemah binti Ismail [Pegawai Siasatan]

Jabatan Akauntan Negara

Puan Azma binti Jusoh [Timbalan Pengarah (Perkhidmatan Operasi Pusat dan Agensi)]

Unit Perancang Ekonomi

Puan Suriyani binti Ali [Timbalan Pengarah (Infrastruktur dan Kemudahan Awam)]

Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA)

Puan Noor Aini binti Ahmad [Timbalan Pengarah Kanan (Perkhidmatan)]

SAKSI**Kementerian Pengangkutan**

YBhg. Datuk Isham bin Ishak [Ketua Setiausaha]
Encik Wan Mohd Asraf bin Wan Salleh [Setiausaha Bahagian Logistik dan Pengangkutan Darat]
Encik Mohd Kamal Hisham bin Abu Bakar [Ketua Penolong Setiausaha Bahagian Logistik dan Pengangkutan Darat]
Puan Siti Nur Ramizah binti Abd Razak [Pegawai Khas Ketua Setiausaha]
Encik Arbi bin Suhadat [Penolong Setiausaha Bahagian Logistik dan Pengangkutan Darat]

LAPORAN PROSIDING

MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA PARLIMEN KEEMPAT BELAS, PENGGAL KETIGA

Rabu, 02 Disember 2020

Bilik Jawatankuasa 1, Tingkat 2 Blok Utama, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur

Mesyuarat dimulakan pada pukul 11.15 pagi

[Yang Berhormat Tuan Wong Kah Woh *mempengerusikan Mesyuarat*]

Tuan Pengerusi: Salam sejahtera, selamat pagi rakan-rakan PAC sekalian. Naib Pengerusi, Yang Berhormat Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun, rakan-rakan PAC sekalian, selamat datang ke mesyuarat PAC pada pagi ini. Selamat datang juga saya ucapkan kepada *ex-officio* PAC iaitu AGC, JPA, JAN, MOF, SPRM, Jabatan Akauntan Negara, dan Unit Perancang Ekonomi.

Pagi ini kita akan memulakan prosiding bagi tajuk *Pelaksanaan Automated Enforcement System (AES) di bawah Kementerian Pengangkutan*. Pihak yang hadir sekejap nanti adalah KSU MOT, Yang Berbahagia Datuk Isham bin Ishak. Selepas itu Encik Wan Mohd Asraf bin Wan Salleh iaitu Setiausaha Bahagian Logistik dan Pengangkutan Darat dan pegawai-pegawai yang lain. So, isu ini kita *take up* daripada Laporan Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus Perolehan dan Kewangan Kerajaan yang dipengerusikan oleh Yang Berbahagia Tan Sri Ambrin bin Buang.

Pihak sekretariat telah pun menyediakan TOR (terma rujukan) seperti yang telah pun diedarkan kepada ahli-ahli sebentar tadi. Izinkan saya untuk baca terma rujukan. Pencetus isu adalah laporan siasatan JKS. Nombor dua, konsep asal dan keperluan pelaksanaan AES. Nombor tiga, pemberian kontrak secara rundingan terus. Nombor empat, kelemahan peraturan iaitu penguatkuasaan oleh *third party*. Kelima, penglibatan LTAT dan kewajaran bayaran pampasan sebanyak RM555 juta. Nombor enam, *business model* LTAT dan nombor tujuh, hala tuju. Seperti yang dipaparkan atas skrin, kita *go through*. Jika tidak ada apa masalah, *then* kita *proceed*. Apa-apa cadangan adalah dialu-alukan.

[Ahli-ahli berbincang sesama sendiri]

Tuan Pengerusi: Okey. Jika untuk terma rujukan tidak ada masalah, saya minta sekretariat untuk menjemput saksi-saksi untuk masuk.

[Saksi dari Kementerian Pengangkutan mengambil tempat di depan Jawatankuasa]

■1120

Tuan Pengerusi: Okey, semua sudah sedia ya? Okey, salam sejahtera, selamat pagi saya ucapkan kepada Yang Berhormat Timbalan Pengerusi PAC, Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun, Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian dan juga barisan ex-officio PAC yang hadir pada pagi ini. Pagi ini PAC Parlimen menjalankan prosiding berkenaan dengan pelaksanaan *Automated Enforcement System* (AES) di bawah Kementerian Pengangkutan (MOT). Hadir di hadapan Jawatankuasa ini adalah Datuk Isham bin Ishak, KSU MOT, selamat datang ke PAC. Encik Wan Mohd Asraf bin Wan Salleh, Setiausaha Bahagian Logistik dan Pengangkutan Darat MOT dan juga barisan pegawai-pegawai MOT sekalian.

PAC Parlimen sebelum ini telah pun menerima taklimat daripada Jawatankuasa Khas Siasatan Tadbir Urus Perolehan dan Kewangan Kerajaan yang dipengerusikan oleh Tan Sri Ambrin Buang yang juga merupakan mantan Ketua Audit Negara. Taklimat tersebut diadakan pada 16 November yang lalu dan PAC telah pun membuat keputusan untuk menjalankan prosiding terhadap laporan Jawatankuasa Siasatan tersebut. Laporan Jawatankuasa Siasatan oleh JKS adalah akan digunakan sebagai asas dalam menjalankan prosiding kita.

Untuk makluman Datuk KSU, kita juga telah menetapkan terma rujukan iaitu:

- (i) berkenaan dengan pencetus isu adalah daripada Laporan JKS;
- (ii) konsep asal dan keperluan pelaksanaan AES;
- (iii) pemberian kontrak secara rundingan terus;
- (iv) kelemahan peraturan iaitu penguatkuasaan oleh *third party*, pihak ketiga;
- (v) penglibatan Lembaga Tabung Angkatan Tentera (LTAT) dan kewajaran bayaran pampasan sebanyak RM555 juta; dan
- (vi) *business model* LTAT dan akhirnya hala tuju AES pada masa sekarang.

Tanpa melengahkan masa, saya ingin menjemput Datuk Isham Ishak selaku Ketua Setiausaha MOT untuk memberikan keterangan pada pagi ini. Dipersilakan Datuk.

Datuk Isham bin Ishak [Ketua Setiausaha, Kementerian Pengangkutan]:

Terima kasih. *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh*, selamat pagi, salam sejahtera Yang Berhormat Tuan Wong Kah Woh, Pengerusi PAC, Timbalan Pengerusi; Yang Berhormat Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun dan Ahli-ahli Yang Berhormat PAC yang saya hormati sekalian. Pada pagi ini bersama saya ialah Encik Wan Mohd Asraf bin Wan Salleh dan Encik Mohd Kamal Hisham bin Abu Bakar dan mereka akan membantu saya untuk membantu di dalam prosiding ini. Saya telah menyediakan slaid

dan pembentangan ini adalah berkenaan dengan beberapa perkara yang boleh membantu di dalam memberi pencerahan kepada perkara-perkara yang telah dimaklumkan oleh Tuan Pengerusi tadi.

Tujuan pembentangan ini adalah untuk PAC mendapat maklumat mengenai latar belakang dan juga status semasa Projek Sistem Penguatkuasaan Automatik (AES) dan sekarang ini dinamakan *Automated Awareness Safety System* (AwAS). Untuk makluman Yang Berhormat sekalian, keterangan saya sebagai saksi adalah berdasarkan kepada dokumen-dokumen rasmi yang ada dalam simpanan rekod Kementerian Pengangkutan sahaja. Untuk makluman perkara ataupun kes ini sedang disiasat oleh SPRM, maka dokumen-dokumen telah diambil oleh SPRM. So, we have dengan izin, kita mempunyai rekod-rekod yang akan saya bentang ini adalah berdasarkan kepada rekod-rekod yang ada di Kementerian Pengangkutan sahaja.

Ini adalah kandungan, latar belakang dan juga status semasa dan penutup. Next. Latar belakang mengenai AES ini ataupun AwAS, asalnya AES adalah merupakan satu sistem yang *automated* lah yang tidak menggunakan penglibatan pegawai ataupun staf tetapi akan menggunakan kamera untuk menguatkuasakan peraturan had laju dan lampu isyarat. Kegunaannya hanya dua iaitu *speed limit* dan juga mereka yang melanggar lampu isyarat. Itu adalah dua kegunaan utama. Objektifnya adalah yang kita dapati di hadapan ini iaitu kita hendak cuba membantu mengubah sikap pengguna kerana kita dapati bahawa akibat daripada sikap tersebutlah berlakunya kemalangan-kemalangan.

Kalau kita lihat sebelah gambar, di sebelah kanan adalah kemalangan mereka yang melanggar lampu isyarat dan juga melampaui had laju jalan raya yang telah ditetapkan. [Merujuk kepada slaid] Kemudian nombor dua adalah untuk mengurangkan berlakunya kemalangan. Daripada kemalangan ini pada Kementerian Pengangkutan adalah satu malapetaka yang ingin kita elakkan dan ia juga akan mengenakan kos yang sangat tinggi kepada kerajaan daripada segi pembaikan-pembaikan dan juga penglibatan dalam siasatan yang dijalankan.

Akhir sekali adalah untuk meminimumkan risiko intervensi yang mana saya cakap tadi, ia adalah satu sistem yang *automated* yang tiada ada budi bicara manusia dalam aspek penguatkuasaan lah.

Ini adalah ringkasan, kronologi, peristiwa utama di mana lahirnya sistem AES ini. Kita lihat yang sebelah kiri sekali iaitu perjanjian. Perjanjian telah ditandatangani pada 9 Disember 2011 dan operator asal yang dilantik adalah ATES Sdn. Bhd. dan juga Beta Tegap Sdn Bhd lah. Pelaksanaan ini adalah terbahagi kepada tiga iaitu *pilot stage*, *roll out* dan juga pelaksanaanlah.

Untuk makluman Yang Berhormat, idea awal AES ini telah bermula pada 17 Ogos 2005, agak lama sebelum itulah. Idea ini muncul kerana bilangan kemalangan jalan raya semakin lama semakin meningkat. Cadangan ini telah dibawa kepada Mesyuarat Jemaah Menteri pada tahun 2006 dan kita telah membuat *benchmarking* dengan negara-negara yang maju yang telah ada sistem AES ini di beberapa negara. Lawatan telah dibuat dan idea-idea ini telah dibawa sebagai satu program untuk kita laksanakan di Malaysia.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut]: Sebut negara yang dilawat.

Datuk Isham bin Ishak: Ya, ada negara Switzerland, Australia. Kebanyakan negara di sebelah UK lah yang telah banyak melaksanakan program-program ini. Yang Berhormat pada Julai 2007 kita telah melaksanakan satu *point of concept— proof of concept* di mana tujuh syarikat daripada sembilan syarikat telah mengambil bahagian.

Pada 2008, RFP telah dikeluarkan kepada syarikat-syarikat dan pada Februari 2008, dua syarikat telah dipilih oleh Jawatankuasa PEMANDU AES iaitu Beta Tegap dan juga ATES. Yang Berhormat, setelah beberapa rundingan dibuat dan pengubahan daripada segi Akta 333 JPJ telah dibuat, maka pada September 2012 kalau kita lihat slaid, kamera AES telah mula beroperasi dan berkuat kuasa. Untuk makluman pada peringkat ini iaitu *pilot stage* ada 14 kamera sahaja yang beroperasi iaitu 10 secara statik dan empat telah dibuat secara mobil.

Seterusnya antara bulan September hingga 17 Disember, sistem tersebut telah menghadapi beberapa aduan-aduan, telah diterima aduan-aduan dan juga ketidakpuasan hati mereka yang telah dikenakan saman. Oleh yang demikian, pada 17 Disember 2012 isu-isu berkenaan dengan pendakwaan kes saman di AES telah terpaksa ditangguhkan kerana ia telah di-*challenged* dengan izin, oleh mereka yang telah dikenakan saman. Beberapa kes perundangan dan pendakwaan di mahkamah juga terpaksa ditunda kerana berlakunya beberapa isu teknikal dan perundangan.

Isu-isu teknikal termasuk dalam sistem ini— sepatutnya ada *link* antara sistem ini dan juga sistem e-filing di mahkamah. Apabila tidak ada *link*, jadi berlakunya manual dan bila berlakunya manual ini terdapat beberapa isu teknikal di mana saman-saman tersebut telah dicabarlah di mahkamah.

Seterusnya pada 4 Februari 2013, akibat daripada aduan-aduan orang ramai, maklum balas negatif umum dan juga isu perundangan dan berlaku perbezaan antara saman JPJ dan juga saman PDRM.

■1130

Untuk saman PDRM, untuk kelajuan yang melebihi had adalah RM150 padahal JPJ menggunakan sistem AES adalah RM300. Jadi, bila kita dicabar oleh aduan orang

ramai maka isu ini menjadi satu isulah, perbezaan antara saman JPJ dan juga PDRM. Jadi, *Economic Council* telah menangguhkan *roll out* fasa kedua iaitu *roll out* pemasangan kamera sebanyak 1,079 unit. Jumlah yang hanya dipasang pada masa tersebut hanyalah sebanyak 14 dan 14 sahaja yang beroperasi pada 4 Februari 2013. Pada masa ini juga, satu *task force* telah ditubuhkan yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri MOT untuk melihat bagaimanakah perkara ini dapat diselesaikan.

Seterusnya Yang Berhormat, pada 14 Januari 2014 telah diadakan satu Memorandum Jemaah Menteri oleh MOT supaya syarikat LTAT mengambil alih sistem AES ini. Semasa 14 Januari ini, antara 4 Februari 2013 hingga 14 Januari 2015, telah berlaku beberapa kes di mana syarikat ATES dan juga BT telah mengambil kes timbang tara terhadap kerajaan. Ini akibatnya adalah daripada keputusan untuk menangguhkan perjalanan projek ini. Akibatnya, kedua-dua syarikat iaitu ATES dan BT telah mengambil tindakan undang-undang melalui proses timbang tara. Akibat daripada proses undang-undang ini MJM telah disediakan supaya LTAT mengambil alih AES dan mengambil alih kedua-dua syarikat untuk elak juga kerugian kerajaan daripada membayar penalti dan juga kos-kos termasuk guaman serta menjaga imej kerajaan akibat daripada kedua-dua syarikat ini mengambil kes terhadap kerajaan.

Pada 27 Februari 2019 pula Yang Berhormat Menteri, LTAT telah menandatangani S&P projek AES dan kosnya di sini adalah lebih kurang RM555 juta. Kemudian pada 11 November 2016 pula, saman-saman telah di-*adjust* kembali daripada RM300 kepada RM150 untuk menyamakan dia dengan saman yang telah dikeluarkan oleh PDRM. Kemudian, AES juga telah dijenamakan semula kepada AWAS dan ini telah dibuat oleh Jemaah Menteri pada 11 November 2016. Pada Ogos 2018, perjanjian konsesi telah ditamatkan— bukan ditamatkan. Ia telah tamat secara natural, orang kata *natural death*. Maknanya, *expiry-lah concession* tersebut. Juga, kita lihat pada sebelum Ogos 2018, pendakwaan kes-kes saman melibatkan orang kena saman kesalahan melalui AES mulai didengar di mahkamah pada April 2018. So, itu adalah kronologi di mana peristiwa lahirnya sistem tersebut sehinggalah pada masa ini.

So, pada masa ini selepas Ogos 2018, sistem ini telah diambil alih oleh JPJ.

Puan Wong Shu Qi [Kluang]: Maaf, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya. Minta pencerahan. Ya, Yang Berhormat Kluang.

Puan Wong Shu Qi: Datuk. Boleh saya tanya? Pada 4 Februari 2013, *Economic Council* ambil keputusan untuk tangguh *roll out* pemasangan kamera AES itu. Sama ada kerajaan ataupun *Economic Council* mengeluarkan surat kepada dua syarikat itu ataupun ada apa minit mesyuarat *Economic Council* yang menyatakan bahawa kerajaan ambil keputusan untuk tangguh sementara.

Datuk Isham bin Ishak: Mengikut rekod MOT kita tidak ada apa-apa suratlah yang telah dikeluarkan.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun [Beaufort]: Tangguh dahulu sama sekali, sama ini. Pada 4 Februari 2013, EC tangguh *roll out*. Macam mana pula pada kemudian 27 Februari 2015 itu tandatangan semula lagi pula. Sedangkan sudah ditangguh.

Datuk Isham bin Ishak: Maaf Yang Berhormat. Saya tidak berapa *clear*.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Pada 4 Februari 2013, EC tangguh *roll out*. Tangguh semua. *Then*, macam mana pula pada 27 Februari 2015 sambung lagi. Buat tandatangan lagi pula yang baharu. Tandatangani lagi pula perjanjian yang baharu.

Datuk Isham bin Ishak: Okey, so apa yang berlaku Yang Berhormat ialah bila EC tangguh *roll out* ini bermaksud bahawa kita tidak mahu lagi kedua-dua syarikat tersebut melaksanakan projek ni dan projek ini seterusnya saya dimaklumkan juga bahawa Kementerian Kewangan telah memohon supaya Prokhas melantik sebuah syarikat untuk mengambil alih. Akan tetapi, ini tidak berlaku. Apa yang berlaku ialah LTAT telah diminta untuk mengambil alih projek ini daripada kedua-dua syarikat dan LTAT telah menubuhkan satu syarikat lain untuk mengambil alih perkhidmatan AES ini.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: MOT ya?

Datuk Isham bin Ishak: Ya?

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: MOT yang arah?

Datuk Isham bin Ishak: Arah yang mana Yang Berhormat?

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: MOT kah yang mencadangkan supaya LTAT *take over from the two companies*?

Datuk Isham bin Ishak: Itu bukan MOT. Itu sebenarnya keputusan— bukan MOT *per se* tetapi daripada perbincangan di peringkat Perdana Menteri dan Menteri-menteri yang terlibat. Bukan MOT *per se*.

Tuan Pengerusi: Datuk KSU...

Datuk Isham bin Ishak: Sekejap saya hendak *refer*...

Tuan Pengerusi: Dalam isu ini, saya ingat boleh jelaskan dengan lebih *detail* lagi kepada PAC berkenaan dengan proses bagaimana ia bermula dari EC tangguh sampai ke LTAT menandatangani pembelian saham atau *takeover* saham dari ATES dan Beta Tegap.

Datuk Isham bin Ishak: Okey, pada 14 Januari 2015 Tuan Pengerusi. Mesyuarat Jemaah Menteri telah mempertimbangkan dalam memorandum daripada MOT bertajuk Pengambilalihan Pelaksanaan AES oleh Kerajaan Melalui LTAT. Antara lain telah bersetuju dengan pengambilalihan AES oleh Lembaga Tabung Angkatan Tentera untuk tempoh lima tahun. Itu adalah pada tahun 2015. Keputusan itu adalah pada tarikh 14 Januari 2015.

Pada tarikh 17 Januari 2015 pula, MOT telah ada satu surat kepada LTAT. Berdasarkan keputusan tersebut memaklumkan mengenai keputusan Jemaah Menteri yang Yang Berhormat cakap tadi 14 Januari termasuk berkaitan dengan kos pengambilalihan tawaran kepada kedua-dua syarikat iaitu RM555 juta dan supaya LTAT memaklumkan kepada kedua-dua syarikat untuk tidak meneruskan proses arbitrase.

Tuan Pengerusi: Ya, sebelum Yang Berhormat Kluang. Datuk, boleh tidak jelaskan dengan lebih *detail, the events that have led to the MJM on 14 January*. Apa yang berlaku dari 4 Februari sampai 14 Januari yang mana peristiwa-peristiwa yang berlaku yang telah pun sampai tahap ke MJM yang dibentangkan. *There must be some meetings and so on, decisions made, some directive from any of the Minister or how?*

Datuk Isham bin Ishak: Okey, Tuan Pengerusi. Apabila berlakunya aduan-aduan oleh orang ramai dan masalah-masalah yang timbul akibat daripada *roll out*. Maka, perkara ini telah dibawa kepada EC pada 4 Februari 2013. Pada masa tersebut keputusan yang telah dibuat adalah untuk *roll out* kamera AES ditangguhkan. Kita juga dimaklumkan bahawa MOF telah berbincang dengan pihak bank untuk menyusun juga semula pinjaman-pinjaman bagi membantu operator AES untuk meneruskan operasi. Juga, kita telah cuba untuk menyelaraskan kadar saman yang telah diadukan iaitu daripada RM300 kepada RM150 supaya sama dengan JPJ dan PDRM. Itu pada 4 Februari 2013.

Kemudian pada 19 Ogos 2013, mesyuarat EC telah memutuskan; pertama, supaya 14 kamera yang sedia ada semasa *roll out* diteruskan pelaksanaannya. Nombor dua, sebuah *task force* telah ditubuhkan dan dipengerusikan sendiri oleh Yang Berhormat Menteri Pengangkutan untuk mengkaji hala tuju dan perluasan pelaksanaan projek AES ini. Juga, pelaksanaan AES yang akan diambil alih oleh sebuah syarikat MKD yang akan dikenal pasti oleh MOF. Juga, pihak AGC juga akan meneliti isu-isu saman yang tertunggak. Itu adalah pada Ogos 2013.

Pada Oktober 2013 pula, bagi melaksanakan *due diligence* sebelum apa-apa keputusan dibuat, kerajaan telah melantik Tetuan KPMG untuk melihat mengenai akaun-akaun ataupun perkara yang berkaitan dengan *financial* kedua-dua syarikat.

■1140

Tuan Pengerusi: Siapa yang melantik KPMG?

Datuk Isham bin Ishak: MOF melalui Prokhas dan juga syarikat Azmi and Associates. Pelantikan ini telah dibuat pada 3 Oktober 2013. Proses *due diligence* ke atas ATEs telah dimulakan pada 7 Oktober 2013 dan Beta pada 21 Oktober 2013. Hasil daripada...

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Maaf ya. *Due diligence for what?*

Datuk Isham bin Ishak: Untuk melihat dua perkara. Satu, mengenai bila kerajaan membatalkan ATES dan Beta Tegap ini, apakah implikasi-implikasi kewangan yang akan dihadapi oleh kerajaan. Itu yang dibuat oleh KPMG. Bagi Azmi and Associates pula melihat kepada implikasi perundangan jugalah. Ini kita nak dapat *third party view*-lah.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Jadi bukanlah *due diligence* on dua syarikat itu?

Datuk Isham bin Ishak: Maksud Yang Berhormat?

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Implikasi kepada kerajaan. Bukan *due diligence*— selalunya kita hendak buat *before we employ them* ke, hendak tengok keupayaannya.

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Bukan selepas dah lantik ini dia nak kisah, kita buat *due diligence* buat apa?

Datuk Isham bin Ishak: *Due diligence* ini adalah apa yang dia *claim*. Contohnya kerugian-kerugian yang dialami. So, KPMG telah melihat dan telah membuat penilaian sama ada syarikat ini betul-betul tak *claim* apa yang dibuat itu adalah benar atau tidak.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Jawapannya?

Datuk Isham bin Ishak: Jawapan untuk soalan mana ya Yang Berhormat?

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Jawapan kepada *due diligence* itu. Memang *due diligence* yang dibuat itu...

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: ...Akhirnya menyatakan memang mereka layak untuk menuntut *that amount of money*-lah, begitu?

Datuk Isham bin Ishak: Dia tak kata layak atau tidak. Dia hanya membentangkan fakta iaitu jumlah yang disyorkan dibayar oleh kerajaan ialah RM255 juta kepada ATES dan juga RM273 juta kepada Beta. Amaun tersebut yang diberikan fakta oleh KPMG tidak termasuk tanggungan liabiliti oleh kedua-dua syarikat tersebut oleh kerajaan.

Jadi, *due diligence* ini juga telah menunjukkan bahawa kos keseluruhan yang akan ditanggung oleh kerajaan ialah sebanyak RM888.4 juta iaitu RM495.6 juta bagi ATES dan RM392.8 juta bagi Beta. Kos keseluruhan ini adalah termasuk liabiliti-liabiliti yang ditanggung oleh syarikat dan juga perkara-perkara lain yang melibatkan kewangan.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]: Saya ada sedikit Datuk. *Pilot stage* kita ada 14 kamera iaitu empat daripadanya ialah *mobile*. Jadi daripada September 2012 sehingga 4 Februari 2013, dia ada lima bulan.

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Jadi dalam masa lima bulan itu tiba-tiba dia kena tangguh. Adakah yang 1,079 unit ini sudah dibeli? Kamera itu.

Datuk Isham bin Ishak: Okey. Pada masa ini sepatutnya dia *deliver* 1,079 tetapi yang diberi hanya 14.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Okey.

Datuk Isham bin Ishak: Okey. So, pada masa ini ATES dan BT belum lagi *deliver*. So, kalau kita bayar, kita akan *based on progress payment*-lah.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Jadi tadi yang *estimated damages* yang akan kena *claim against the government* itu yang dekat RM800 juta lebih itu termasuk inilah 1,079 unit ini?

Datuk Isham bin Ishak: Ya, termasuk. Bermaksud perjanjian yang syarikat telah buat dengan pembekal yang telah di-*guarantee*-kan untuk membeli daripada pembekal.

Puan Wong Shu Qi: Tuan Pengerusi, boleh saya terus tanya? Okey Datuk, sebelum 4 Februari 2013 keputusan diambil oleh *Economic Council* untuk tangguh *roll out* pemasangan kamera AES ini. Ada berapa perbincangan diadakan oleh *Economic Council*? Antara *Economic Council* dan MOT dan juga AGC. Ada berapa perbincangan atau mesyuarat?

Datuk Isham bin Ishak: Kita tidak mempunyai rekod Yang Berhormat.

Puan Wong Shu Qi: Akan tetapi saya difahamkan bahawa MOT ada buat taklimat dalam mesyuarat dengan *Economic Council*. Bolehkah saya tahu apakah kandungan dalam taklimat MOT kepada *Economic Council* itu? Yang bertarikh...

Datuk Isham bin Ishak: Pada 4 Februari 2013 tadi Yang Berhormat?

Puan Wong Shu Qi: Ya.

Datuk Isham bin Ishak: Kita tak ada maklumat itu. Sebab orang yang ada depan Yang Berhormat ini adalah mereka yang tidak berkhidmat pada masa tersebut. Saya pun tak ada di MOT, Encik Wan Hassan pun tidak ada, Encik Kamal pun tak ada...

Tuan Pengerusi: Rekod, rekod ada tak Datuk?

Datuk Isham bin Ishak: Tak ada.

Tuan Pengerusi: Boleh tak *trace* dari rekod? *It cannot be* tak ada, kan? *With due respect*.

Datuk Isham bin Ishak: Bila saya terima daripada SPRM Tuan Pengerusi, saya boleh semaklah. Kita akan minta balik daripada SPRM.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi *copy* yang diberikan kepada SPRM, *so document* sudah ambil. Maksudnya sudah tak ada dekat sini?

Datuk Isham bin Ishak: Tak ada Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: *You all never keep a photocopy? I do not think so, right?*

Datuk Isham bin Ishak: Kalau SPRM datang, dia akan ambil semua Tuan Pengerusi. Dia tak mahu kita manipulasikan apa-apa dokumen.

Tuan Pengerusi: So, semua ambil dan tidak ada salinan?

Datuk Isham bin Ishak: Tidak ada Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: SPRM boleh *check* sama ada itu SOP?

Puan Salwa Muharam [Timbalan Pengarah BPMP, KPKPj, Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya difahamkan pihak JPJ telah pun datang mengambil semua dokumen pada hari semalam.

Beberapa Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* Petang semalam.

Datuk Isham bin Ishak: Minta maaf Tuan Pengerusi, kalau ada seminggu saya boleh *check*.

Tuan Pengerusi: Ya, sila. Berkenaan isu ini sila bekalkan dokumen kepada pihak PAC.

Datuk Isham bin Ishak: Okey Tuan Pengerusi. Saya akan periksa dan dapatkan maklumat mengenai pembentangan yang dibuat kepada EC.

Tuan Pengerusi: Sebelum kami— saya buka kepada Yang Berhormat Lumut. Mungkin kami benarkan Datuk KSU untuk habiskan jawapan untuk soalan saya tadi. *Just now we talk*— soalan saya adalah berkenaan dengan apa yang berlaku *from* 4 Februari sampai 14 Januari 2015.

Datuk Isham bin Ishak: Yes.

Tuan Pengerusi: *So the chronology...*

Datuk Isham bin Ishak: Okey.

Tuan Pengerusi: So kita sekarang sampai *the due diligence* daripada KPMG dan sama ada MOT ada sesalinan *due diligence* itu atau tak?

Datuk Isham bin Ishak: Kita tidak ada Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Pun tak ada? Siapa ada *then*?

Datuk Isham bin Ishak: Sebab kita tidak lantik. Yang melantik adalah MOF, Prokhas.

Tuan Pengerusi: MOF yang melantik?

Datuk Isham bin Ishak: Prokhas yang membuat pelantikan.

Tuan Pengerusi: MOF ada? MOF?

Encik Abd Razak bin Abdullah [Timbalan Setiausaha Bahagian (Sektor Dasar dan Perancangan Strategik) (Strategi Korporat dan Komunikasi), Kementerian Kewangan]: Nanti kita dapatkan dari Prokhas.

Tuan Pengerusi: Okey sila. So, Datuk KSU sila teruskan.

Datuk Isham bin Ishak: Terima kasih Tuan Pengerusi. Pada 11 April 2014 juga— selepas 3 Oktober 2013 apa yang saya maklum *due diligence* tersebut. Pada 11 April 2014 tahun selepasnya, Mesyuarat Jemaah Menteri dalam mempertimbangkan memorandum daripada Menteri Kewangan bertajuk *Pengambilalihan Pemilikan dan Operasi AES* telah bersetuju supaya AGC mengkaji pendekatan secara *expropriation* bagi kerajaan mengambil alih kedua syarikat dan juga Prokhas tidak dilantik sebagai perunding kerajaan bagi merunding terma pengambilalihan, sebaliknya diambil alih oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan II dan Yang Berhormat Senator Dato' Seri Abdul Wahid bin Omar, Menteri di Jabatan Perdana Menteri. Itulah keputusan dalam memorandum tersebut.

Tuan Pengerusi: Boleh ulang keputusan memorandum tersebut sekali lagi Datuk?

Datuk Isham bin Ishak: Pertama ialah supaya AGC mengkaji pendekatan...

Tuan Pengerusi: Ini pada 11 April ya?

Datuk Isham bin Ishak: Ya 2014. Supaya AGC mengkaji pendekatan secara *expropriation* bagi kerajaan mengambil alih kedua syarikat. Itu satu. Kedua, Prokhas tidak dilantik sebagai perunding kerajaan bagi merunding terma pengambilalihan, sebaliknya diambil alih oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan II dan juga Menteri di Jabatan Perdana Menteri.

Tuan Pengerusi: Okey. Soalan saya di sini, apakah tanggungjawab Prokhas sebenarnya dan sama ada ia merupakan satu badan yang membantu untuk *negotiation* dan sebagainya.

Datuk Isham bin Ishak: Apa yang dimaklumkan kepada kami ialah tugas Prokhas ini— sebab ia bukan bawah MOT Tuan Pengerusi. Ia di bawah MOF. Sepatutnya Prokhas ini menubuhkan sebuah syarikat MKD untuk mengambil alih pengoperasian AES daripada kedua-dua syarikat tersebut. Itulah apa yang kita dimaklumkan.

Tuan Pengerusi: So, dalam MJM ini salah satu keputusan adalah supaya tanggungjawab Prokhas ini diambil alih oleh MOF II dan juga Senator, betul?

Datuk Isham bin Ishak: Sorry Tuan Pengerusi, tak berapa *clear*.

Tuan Pengerusi: Okey dalam keputusan Jemaah Menteri pada 11 April 2014 ini, tanggungjawab Prokhas dalam isu ini telah pun diambil alih oleh Menteri Kewangan II dan juga Senator?

Datuk Isham bin Ishak: Ya betul Tuan Pengerusi.

■1150

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi, ya, jadi Menteri Kewangan bentang Perdana Menteri setuju masa itu?

Datuk Isham bin Ishak: Saya hanya melaporkan apa yang saya ada sahaja maklumat Yang Berhormat.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Mesyuarat Kabinet di— ini Mesyuarat Kabinet ya?

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Tuan Pengerusi: Okey, sila teruskan.

Datuk Isham bin Ishak: Ya, MJM juga...

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Kejap, kejap, belum lagi.

Tuan Pengerusi: Ya, ya, Yang Berhormat Lumut.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Cuma saya minta dirakamkanlah ya. Isu ini tadi disebut bermula seawal 2005.

Datuk Isham bin Ishak: Ya, ini bukan isu, cadangan untuk mengadakan AES.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Cadangan itu kalau boleh saya minta maklumat siapa yang mencadangkan kepada siapa?

Datuk Isham bin Ishak: Okey.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Maklumat yang saya ada sedikit sahaja iaitu cadangan telah disampaikan kepada Perdana Menteri ketika itu Dato' Sri Abdullah Badawi untuk *develop* satu sistem *two-in-one*.

Satu ialah untuk *to prevent car theft*, pencurian kereta ini dan untuk menguatkuasakan isu-isu pelanggaran *red light* dan juga *speed camera*. Dimaklumkan ada syarikat yang didaftarkan di Malaysia bersama induknya di Australia setelah mendapat *go ahead* untuk cadangan ini dan telah membelanjakan RM35 juta untuk *develop software* dan *hardware*. *Develop* ertinya *they have their propriety, intellectual property*.

Hasil daripada penyediaan itu telah dibentangkan kepada MOT, JPJ dan seperti disebut oleh KSU tadi, lawatan pun telah dibuat ke Australia, di Melbourne misalnya untuk menyaksikan dua produk yang dilahirkan. Satu, RFID— *we are very aware now, we have RFID*. Masa itu RFID itu kira *in-thing* kepada yang diletakkan pada nombor plat kereta untuk mencegah *car theft*. Ada caranyalah katanya saya tidak dimaklumkan.

Keduanya, *speed camera* dan juga untuk kamera di *red light*.

Lawatan JPJ ini menyaksikan dan *witness* bahawa perkara itu boleh dilaksanakan di Australia. Selepas daripada itu ada *open tender* ya Datuk, *open tender international*. Di sebut tadi berapa? Tujuh daripada sembilan ataupun ada sembilan syarikat yang masuk.

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *International tender, I was informed*. Akan tetapi dalam tender itu ia tidak memasukkan RFID tadi. Jadi tinggal

satu sahaja *function camera* sahaja kerana yang masuk dalam tender itu dimaklumkan tidak ada lain yang ada kemampuan RFID kecuali syarikat yang telah membentuk RFP. Apa RFP? Pemanggilan apa? *Request for proposal*.

Datuk Isham bin Ishak: *Request for proposal*.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Request for proposal* ini dibantu oleh syarikat itu dengan kerjasama daripada JPJ. Akan tetapi, tidak ada yang mampu masuk oleh kerana yang masuk itu tidak ada kemampuan sebab itu ditolak, bab RFID ini. Jadi *we lost one very crucial function*. Dimaklumkan bahawa tujuannya ialah untuk mengawal *car theft* di mana hasil daripada kecurian kereta pada ketika itu jumlah pembayaran insurans hampir ataupun lebih kurang RM1 bilion.

Jadi kemudian, tender ini akhirnya dimenangi oleh dua syarikat itulah. Syarikat ini tiada ada IP, ertinya dia bukan menyediakan apa-apa *hardware*, dia *acquire* sahaja. Inilah syarikat yang apabila melalui masalah ini diserahkan pula kepada salah satu GLC ataupun syarikat yang berkaitan kerajaan, LTAT mengambil alih dengan harga sebegitu mahal, tidak ada IP, tidak ada apa, okey. Hanya hendak menyelamatkan dua syarikat tersebut.

Jadi tentulah dalam proses ini nanti kita akan tanya siapa di belakang syarikat? Siapa yang berkaitan? Akan tetapi, kita hendak meletakkan di sini bahawa *out of nothing* daripada satu projek yang begitu bagus, akhirnya *it went down the drain* dengan kehilangan dengan sebegitu banyak.

Cuma kita kerajaan tadi itu bila kita ambil alih, kita dapat menyelamatkan kerugian— elak kerugian kerajaan bayar penalti dan kos guaman serta imej kerajaan. Tidak tahulah sama ada ini kita berjaya capai atau tidak.

Saya hendak sebut ini sebab saya hendak *for the record*. Lepas itu kita boleh bincanglah yang dibentangkan oleh KSU tadi adalah *sequence* perkara yang berlaku selepas kontrak ini diberikan. Akan tetapi latar belakang itu kita kena faham *how the idea came about*. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Ada ulasan daripada Datuk?

Datuk Isham bin Ishak: Tidak ada, saya hendak sambung sahaja?

Tuan Pengerusi: Okey, Datuk sambung dulu.

Datuk Isham bin Ishak: Dalam mesyuarat yang sama juga Mesyuarat Jemaah Menteri telah mengambil maklum akan cadangan harga RM528 juta tetapi tidak dipertimbangkan cadangan tersebut atas kerana kos tersebut didapati adalah terlalu tinggi.

Pada 3 September 2014 pula Yang Berhormat, mesyuarat bersama Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, ini bukan Mesyuarat Jemaah Menteri ya. Ini adalah satu mesyuarat yang telah diadakan pada 3 September 2014 di mana Yang Amat Berhormat

Perdana Menteri, Menteri Pengangkutan, Menteri Kewangan II, Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan pengurusan tertinggi MOF telah bersetuju supaya LTAT mengkaji cadangan pengambilalihan kedua-dua syarikat pengendali AES.

Mesyuarat tersebut telah memutuskan supaya LTAT segera memulakan rundingan dengan kedua-dua syarikat tersebut. Untuk makluman mesyuarat ini tiada minit mesyuarat. Saya tidak ada rekod.

Tuan Pengerusi: So, maksudnya keputusan penting yang dibuat dalam mesyuarat ini adalah bersetuju supaya LTAT mengambil alih?

Seorang Ahli: Mesyuarat ini dirujuk oleh Wahid Omar kepada Menteri Kewangan II memaklumkan hasil perbincangan. *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Datuk Isham bin Ishak: Walau bagaimanapun Yang Berhormat, pada 9 September iaitu enam hari selepas mesyuarat ini diadakan satu surat telah dikeluarkan oleh Menteri di Jabatan Perdana Menteri Dato' Seri Wahid Omar kepada Dato' Seri Ahmad Husni iaitu Menteri Kewangan II mengenai keputusan yang dibuat dalam perbincangan mesyuarat ini. Itulah rekod yang ada berhubungan dengan mesyuarat ini.

Puan Wong Shu Qi: Boleh kita dapat surat itu?

Datuk Isham bin Ishak: Boleh.

Tuan Pengerusi: Sekretariat nanti sila dapatkan surat.

Datuk Isham bin Ishak: So, pada 9 September surat telah dikeluarkan. Seterusnya,...

Puan Wong Shu Qi: Maaf Datuk, boleh saya tahu dalam surat bertarikh 9 September 2014 itu ada menyebut selain daripada keputusan, ada sebut bahawa siapa yang cadangkan bahawa untuk LTAT ambil alih sistem AES?

Datuk Isham bin Ishak: So, saya hendak baca sedikit untuk rekod *paragraph* dua surat tersebut menyatakan; "*Seperti Yang Berhormat Dato' Seri maklum, mesyuarat tersebut telah memutuskan bahawa LTAT akan dipertimbangkan untuk mengambil alih syarikat Beta Tegap Sdn. Bhd. (BTSB) dan ATES Sdn. Bhd.*". So, itulah yang jawapan kepada Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: So, nama LTAT dibangkitkan untuk kali pertama dalam mesyuarat itu?

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Tuan Pengerusi: So, *previously there is none* kan?

Datuk Isham bin Ishak: Tidak ada.

Tuan Pengerusi: Okey, sila teruskan.

Datuk Isham bin Ishak: Okey, pada 8 Januari 2015, LTAT melalui surat mereka bertarikh 8 Januari telah bersetuju untuk mengambil alih kedua-dua syarikat dengan jumlah bersih iaitu untuk ATES berjumlah RM295 juta dan RM240 juta untuk syarikat Beta Tegap.

Melalui surat LTAT bertarikh 13 Januari 2015 pula, berhubung semakan semula kos pengambilalihan yang dibuat oleh LTAT terhadap Beta Tegap, jumlah yang dipersetujui adalah RM260 juta iaitu untuk Syarikat Beta Tegap sahaja.

So, mula-mula Beta Tegap RM240 juta tapi ia ada membuat penilaian semula dan dipersetujui pada RM260 juta.

Puan Wong Shu Qi: Maaf.

Tuan Pengerusi: Sila.

Datuk Isham bin Ishak: Pada 14 Januari...

Tuan Pengerusi: Maaf, sila Yang Berhormat Kluang.

Datuk Isham bin Ishak: Sorry.

Puan Wong Shu Qi: Datuk boleh kita tahu kandungan surat LTAT pada tarikh 8 Januari 2015. Apa yang ditulis dalam surat itu?

Datuk Isham bin Ishak: Okey, surat tersebut 8 Januari.

■1200

Datuk Isham bin Ishak: Okey, LTAT dengan izin, rekod ia dalam Bahasa Inggeris ya. *Any subsidiary company wishes to express our interest in acquiring the entire issued and paid up share capital of ATES which has been awarded concession in respect of the design, supply, development, configuration, integration, installation, testing, commissioning, calibration, operation and support and maintenance of the AES project on the following terms:*

- (i) *purchase consideration. RM295 million, which shall include outstanding redeemable preference shares;*
- (ii) *due diligence. LTAT having conducted and completed a due diligence exercise including on legal, financial and technical aspects on ATS;*
- (iii) *share sale and purchase agreement being entered into between the shareholders of ATES and LTAT upon terms and conditions. Satisfactory to LTAT and Government of Malaysia;*
- (iv) *Government approval. The prior approval of the Government of Malaysia being obtained in respect of the above sale; and*
- (v) *the concession agreement dated 9th December 2011 entered into by ATS with Government of Malaysia in respect of the AES project*

being amended in such a manner as requested by LTAT and agreed to by the Government of Malaysia.

Itu sahaja. *This is the content of the letter* Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: *I wanted to know* Datuk, pada masa itu keputusan ataupun cadangan untuk LTAT mengambil alih kedua-dua syarikat ini adalah atas inisiatif LTAT sendiri ataupun mereka telah pun diarahkan oleh MOF ataupun MOT untuk mengambil alih?

Datuk Isham bin Ishak: Kembali kepada apa yang telah saya maklumkan tadi mengenai mesyuarat pada 3 September 2014. Itu sahaja yang saya ada Tuan Pengerusi iaitu...

Tuan Pengerusi: Akan tetapi yang mesyuarat itu pun kita tidak tahu sama ada— *where are these ideas come from?* Sama ada Perdana Menteri, Menteri Kewangan dan juga Menteri di MOT telah pun mencadangkan beberapa syarikat ataupun GLC untuk *take over* ataupun LTAT telah menunjukkan minat untuk *take over*. *So, I think that is one of the points that we would like to establish.*

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi, ikut dokumen MOT dalam mesyuarat tersebut Menteri MOT tidak ada.

Tuan Pengerusi: Tadi sebut ada.

Datuk Isham bin Ishak: Tidak ada, saya kata mesyuarat – saya kata tadi – *sorry, sorry*. Ada, ada. *Sorry*. Banyak sangat.

Tuan Pengerusi: Ada.

Datuk Isham bin Ishak: Ada. Saya tarik balik. *So*, memang ada Menteri Pengangkutan.

Tuan Pengerusi: *So, now my question is, would you be able to answer us whether the taking over is by an initiative by LTAT or it was actually instructed by the Perdana Menteri or the Ministers?*

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *Are you able to answer that?*

Datuk Isham bin Ishak: *I don't have the information. That is why I'm looking at this letter dated on 9th September written by Datuk Seri Wahid Omar kepada Menteri Kewangan. So, I wanted to see whether it was LTAT who offered themselves or this committee suggested LTAT. I have to read this letter carefully.*

Tuan Pengerusi: *You may have time. Don't worry* Datuk.

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi, mengikut surat ini tiada apa-apa yang diperkatakan sama ada LTAT telah *offer* diri sendiri ataupun LTAT telah *di-suggest* oleh siapa-siapa dalam mesyuarat ini Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih Datuk. Boleh teruskan.

Datuk Isham bin Ishak: *Because I don't have the minutes of the meeting, I only can based on this letter.*

Tuan Pengerusi: *Sure, sure. Please give us a copy of the letter. There is no minute kan?*

Datuk Isham bin Ishak: *[Bercakap tidak menggunakan pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: MOF ada tidak minit itu? Pada 3 September 2014.

Encik Abd Razak bin Abdullah: Kami sedang *check* untuk kita dapatkan.

Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]: Tuan Pengerusi. Dalam laporan jawatankuasa muka surat 26, 541(c), di sini jelas menyatakan bahawa satu perbincangan dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dihadiri Senator Abdul Wahid, Dato' Seri Haji Ahmad Husni, Menteri Kewangan II, Datuk Seri Tiong Lai, perbincangan tidak mempunyai minit mesyuarat memutuskan supaya LTAT mengkaji cadangan pengambilalihan AES dan juga ada sekiranya syarikat MKD mengambil alih dan ini akan menyebabkan kerajaan dituduh untuk melaksanakan *bailout*. *It means like* kalau berdasarkan laporan ini, memang atas arahan perbincangan Perdana Menteri dan juga Menteri-menteri ketika itu lah. Akan tetapi tidak ada minit mesyuarat. So, agak sukar untuk kita hendak jelaskan ya.

Tuan Pengerusi: Ya, MOF sila *check* ya sama ada ada minit dari MOT tadi Datuk KSU kata tidak ada. So, dari situ, terima kasih pencerahan daripada Yang Berhormat Sibuti. Sila Datuk, teruskan.

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi, selepas LTAT menandatangani surat-surat pengambilalihan, pada 14 Januari 2015 mesyuarat MJM (Mesyuarat Jemaah Menteri) dalam mempertimbangkan memorandum daripada Menteri Pengangkutan bertajuk Pengambilalihan Pelaksanaan AES oleh kerajaan melalui LTAT antara lain telah bersetuju dengan pengambilalihan AES oleh Lembaga Tabung Angkatan Tentera (LTAT) bagi tempoh lima tahun campur lima tahun (*five plus five*).

Pengiraan kos pengambilalihan kedua-dua syarikat adalah berdasarkan hasil kajian *indicative valuation* dan *due diligence* yang telah dilaksanakan oleh Prokhas melalui KPMG dan pihak LTAT tidak perlu menjalankan proses *due diligence* semula atas kekangan masa. Perjanjian telah dimuktamadkan sebelum 28 Februari 2015.

Pada 17 Januari 2015 pula Yang Berhormat, surat MOT ke LTAT memaklumkan mengenai keputusan Jemaah Menteri pada 14 Januari tersebut termasuk berkaitan kos pengambilalihan tawaran kepada kedua-dua syarikat asal iaitu RM555 juta dan supaya LTAT memaklumkan kepada kedua syarikat tersebut iaitu BT dan ATES untuk tidak meneruskan proses arbitrase. LTAT juga dimaklumkan mengenai pindaan kadar kompaun saman AES yang dikenakan kepada orang ramai iaitu daripada RM300 kepada RM150.

Pada 27 Februari 2015, perjanjian jual beli ataupun S&P telah ditandatangani di antara syarikat Irat Properties Sdn Bhd iaitu anak syarikat LTAT, dalam slaid saya akan ada nanti kalau ada masa untuk saya bentangkan, dengan kedua-dua syarikat penyedia perkhidmatan ATES pada 27 Februari 2015. Proses pengambilalihan pemilikan dan kepentingan kedua-dua syarikat penyedia perkhidmatan AES iaitu ATES dan Beta Tegap selesai sepenuhnya masing-masing pada 14 April 2015 dan juga 28 April 2015. Kedua-dua syarikat iaitu ATES dan BT telah menarik balik notis untuk arbitrase.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi, Datuk KSU ada sebut tadi bahawa penandatanganan LTAT dengan syarikat ini perlu dibuat sebelum tarikh 28 Februari 2015. Apa signifikan tarikh 28 Februari 2015 itu?

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, apa yang saya sebutkan itu adalah diminitkan dalam Mesyuarat Jemaah Menteri pada 14 Januari 2015 di dalam Perkara 6 iaitu terma-terma dan syarat-syarat perjanjian *sales and purchase* dimuktamadkan dan diselesaikan antara pihak LTAT dan kedua-dua syarikat sebelum 28 Februari 2015.

■1210

Ini dalam minit mesyuarat Jemaah Menteri, Yang Berhormat.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *No, no.* Soalan saya, *why is that* tarikh? Itukah tarikh *arbitration* kah, tarikh *deadline* apa itu ya?

Datuk Isham bin Ishak: Saya tidak ada maklumat tersebut Yang Berhormat.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tidak ada maklumat ya?

Datuk Isham bin Ishak: Tidak ada. Saya kena *check* dulu kalau diberi izin Yang Berhormat?

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Sila, sila.

Datuk Isham bin Ishak: Okey. Boleh teruskan Tuan Pengerusi? Boleh? Okey.

Beberapa Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Datuk Isham bin Ishak: Okey. Pada 11 November 2016 pula, Mesyuarat Jemaah Menteri dalam mempertimbangkan memorandum daripada Menteri Pengangkutan yang bertajuk *Cadangan Pelaksanaan AES*, telah bersetuju dengan penjenamaan semula AES kepada *Awareness Safety System (AwAS)* dan menguatkuasakan sistem mata demerit bagi kesalahan AwAS.

Pada Jun— Saya sudah lebih sudah sekarang tahun 2015 Tuan Pengerusi. *[Ketawa]* Hendak sambung kah atau saya *stop* macam soalan? Okey. Pada Jun 2017, syarikat LTAT telah menambah penguatkuasaan tujuh kamera statik. Pada Ogos 2017 pula, tempoh kontrak AES disambung selama enam bulan sehingga Februari 2018.

Pada Disember 2017, tambahan kamera telah dibuat oleh syarikat LTAT dengan penambahan sebanyak 23 kamera statik. So, mula-mula 14, kemudian campur tujuh. Kemudian pada Disember campur lagi 23 kamera statik. Itulah pada Disember 2017.

Pada Februari 2018 pula, tempoh kontrak AES disambung untuk tempoh enam bulan sehingga Ogos 2018. Pada Mei 2018, 45 kamera AwAS kini beroperasi dengan dua kamera dalam proses pemasangan. Pada 17 Ogos 2018 Tuan Pengerusi, Mesyuarat Jemaah Menteri dalam mempertimbangkan memorandum daripada Menteri Pengangkutan bertajuk *Hala Tuju Projek Automated Enforcement System (AES)/AwAS* telah bersetuju kepada perkara berikut:

- (i) supaya dua perjanjian konsesi AES/AwAS yang dikendalikan oleh LTAT yang akan tamat pada Ogos 2018 tidak disambung dan dibiarkan tamat mengikut tarikh luput kontrak;
- (ii) supaya Kementerian Pengangkutan dan JPJ mengambil-alih pengoperasian, pembangunan, penyelenggaraan dan penguatkuasaan sistem AES dan AwAS tersebut;
- (iii) supaya kerajaan membatalkan semua saman AES dan AwAS yang telah dikeluarkan dari mula pelaksanaan sistem ini sehingga 31 Ogos 2018;
- (iv) supaya mulai 1 September 2018, kerajaan akan menguatkuasakan sepenuhnya semua peruntukan perundangan ke atas saman-saman yang dikeluarkan oleh sistem ini tanpa sebarang pengurangan atau pengecualian;
- (v) supaya Kementerian Kewangan menyediakan peruntukan perbelanjaan mengurus dan pembangunan kepada MOT bagi tujuan *operationalising the system*; dan
- (vi) supaya MOF, MINDEF, MOT dan AGC mengadakan perbincangan dengan LTAT mengenai isu-isu berbangkit susulan penamatan kontrak termasuk melibatkan aspek-aspek implikasi kewangan, perundangan dan lain-lain aspek obligasi kontrak berkenaan.

Pada 18 Ogos Tuan Pengerusi, kedua-dua perjanjian telah tamat secara semula jadi, *both for ATES* dan juga Beta. Sekarang ini daripada 1 September 2018 sehingga sekarang, operasi sistem tersebut adalah dikendalikan oleh JPJ. Itu saja Tuan Pengerusi dan pada 4 Oktober, *then other siasatanlah, all these*.

Tuan Pengerusi: Ya, ada dua soalan daripada saya, Datuk.

Datuk Isham bin Ishak: Ya, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Nombor satu, sekiranya kita perhatikan kronologi pada 19 Ogos 2013 yang mana EC pada ketika itu telah pun mencadangkan bahawa— *this is on the 19th* ya. Okey. Telah pun mencadangkan bahawa operasi AES ini diambil-alih oleh sebuah MKD daripada Kementerian Kewangan. *It later turns out to be LTAT. So,*

is there any specifically— I mean what I can see is adalah satu ketidakpatuhan keputusan yang lepas oleh EC. *So, is there any rationale behind over this?*

Datuk Isham bin Ishak: Daripada rekod saya tidak nampak, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: So, itu satu. Nombor dua, kita balik kepada soalan Yang Berhormat Lumut tadi. Pada 5 Disember 2008, Jemaah Menteri telah bersetuju AES dilaksanakan di bawah kaedah *outsourcing* kepada dua buah syarikat yang telah diperakukan oleh Jawatankuasa AES dan dipersetujui oleh Jawatankuasa Pemandu AES. So, kedua-dua syarikat itu adalah ATES dan juga Beta Tegap. Pemberian kontrak ini adalah secara rundingan terus. *So, what is the justifikasi over the direct negotiation of the matter?*

Datuk Isham bin Ishak: Saya tidak ada jawapan sekarang tetapi saya akan dapatkan jawapan kepada soalan Tuan Pengerusi secara spesifik iaitu justifikasi yang digunakan untuk rundingan terus.

Tuan Pengerusi: Ya, okey. Terima kasih. Ada apa yang hendak sambung lagi Datuk?

Datuk Isham bin Ishak: Tidak ada Tuan Pengerusi. Saya ada slaid lagi.

Tuan Pengerusi: Silakan.

Datuk Isham bin Ishak: *Okay, next please. [Merujuk slaid pembentangan]* So, ini sedikit latar belakang perjanjian konsesi yang telah ditandatangani ATES dan juga Beta Tegap. So, tempoh sepatutnya adalah selama 66 bulan iaitu selama enam bulan fasa *pilot*, selama 12 bulan fasa *national roll out* dan selama 48 bulan ialah servis yang sepatutnya diberikan oleh syarikat.

So, ia ada dua penyambungan yang seperti mana saya sebutkan selama enam bulan, enam bulan dan inilah skop utama yang telah diberikan kepada syarikat. Sepatutnya, ini adalah apa yang dibuat. Akan tetapi apa yang dapat *deliver* hanyalah apa yang saya maklumkan tadi dan bukannya semua.

Skop-skop lain seperti *Payment System, AES Court System, Automated Vehicle Screening System (AVSS)* dan lain-lain tidak dapat disempurnakan oleh syarikat kerana ia telah dibuat keputusan untuk memberhentikan perkhidmatan mereka. *Next slide.* Inilah maklumat syarikat AES yang ada dan yang kami dapati seperti nombor syarikat, alamat berdaftar, tarikh ditubuhkan dan struktur pegangan saham. Okey.

Puan Wong Shu Qi: Datuk...

Datuk Isham bin Ishak: Yes.

Puan Wong Shu Qi: Jadi, dalam ATES, ATES Sdn. Bhd. itu, syarikat mana yang adalah pemegang saham yang lebih besar?

Datuk Isham bin Ishak: Belum, lagi Yang Berhormat. Ini masa kedua-dua syarikat masih beroperasi. Belum lagi LTAT mengambil alih lagi. *I have it in the next side* Yang Berhormat *if I can continue?*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Sebelum itu Tuan Pengerusi. ATES yang tadi ini, struktur pemegang sahamnya ada dua syarikatlah ini ya. Individunya tidak ada maklumat? Individu dua buah syarikat itu?

Datuk Isham bin Ishak: Tidak ada Yang Berhormat. Ini saja ya yang kami dapatlah.

Puan Wong Shu Qi: Boleh kita minta untuk siasat siapa yang memiliki Traffin Force Sdn. Bhd. itu dan Commercial Circle (Malaysia) Sdn. Bhd.?

Datuk Isham bin Ishak: Hendak minta MOT siasat ke macam mana Yang Berhormat?

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* Ya, ya. Dapatkan itu.

Tuan Pengerusi: Minta MOT untuk dapatkan maklumat. *I think you all can do SSM search over the matter, Datuk.*

Datuk Isham bin Ishak: Okey. Commercial Circle (Malaysia) Sdn. Bhd. ini sebenarnya ia sudah tukar nama, kan? So, Traffin Force Sdn. Bhd. ini kita akan siasat Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Dapatkan maklumatlah, bukan siasat, kan? Dapatkan maklumat. Okey kedua-dua Datuk.

Datuk Isham bin Ishak: Okey. Boleh.

Tuan Pengerusi: Datuk, *just curious*. Saya nampak untuk Beta Tegap, ada seorang pemegang saham Jeneral (B) Tan Sri Nik Ismail bin Nik Moham. *And so happened the whole project was taken over by LTAT.*

Datuk Isham bin Ishak: Yes.

Tuan Pengerusi: Sama ada Jeneral bersara ini ada apa-apa hubungan dengan LTAT tidak?

Datuk Isham bin Ishak: Saya tidak ada jawapan yang itulah Tuan Pengerusi. *I have no idea on that one. Thank you.*

Tuan Pengerusi: *Thank you.*

Puan Wong Shu Qi: Jadi, maaf. Dalam ATES Sdn. Bhd., antara dua syarikat itu, siapa yang *major shareholder*?

Datuk Isham bin Ishak: Okey. Kita lihat kolum yang ATES Sdn. Bhd., struktur pegangan saham. Traffin Force Sdn. Bhd. memegang sebanyak 60,000 syer dan Commercial Circle (Malaysia) Sdn. Bhd. memegang sebanyak 40,000 syer. *So, its 60,000 and 40,000.* Ya Yang Berhormat.

Puan Wong Shu Qi: So, Traffen Force Sdn. Bhd. adalah *major shareholder*-lah *consider* ia lebih besarlah?

Datuk Isham bin Ishak: *Yes and* maklumat yang saya berikan ini bukan datang daripada ini tetapi datang daripada Laporan Siasatan JKSTUPKK.

■1220

Tuan Pengerusi: Cuma satu Datuk. Sekiranya kita kata Traffen Force Sdn. Bhd. RM60,000 *shares* dan Commercial Circle (Malaysia) Sdn. Bhd. RM40,000 *shares* kan? *So that means, paid-up capital* dia hanya RM100,000 pada ketika mendapat kontrak. Kontrak ini berdasarkan nilai kontrak dan juga berdasarkan secara rundingan terus, boleh tidak secara *general* saya dapatkan maklumat daripada MOT, apakah *the minimum paid-up capital* daripada syarikat yang mendapat kontrak? Apabila saya bandingkan *paid-up capital* untuk ATES ini RM100,000 dan berbanding dengan nilai kontrak yang diperoleh, itu jauh berbeza.

Datuk Isham bin Ishak: Kami akan dapatkan maklumat tersebut Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Ya, sila. Sekretariat kena *jot down* ya.

Datuk Isham bin Ishak: Okey. *Next slide, please.* So, ini adalah *the delivery they supposed to do* iaitu *this is what they delivered*, tujuh, tujuh. Akan tetapi, yang *roll out* Fasa 2, semua tak dapat dibuatlah. Sepatutnya dalam *concession* tersebut, jumlah kamera yang dipasang oleh ATES adalah 543 unit dan Beta Tegap 550 unit. Ini adalah *regions* ataupun kawasan yang perlu dipasang alat-alat tersebut.

Puan Wong Shu Qi: Maaf Yang Berbahagia Datuk, boleh saya tanya, ATES ini, apa *business* yang mereka lakukan sebenarnya sebelum mereka dapat kontrak?

Datuk Isham bin Ishak: Saya mohon untuk mendapatkan maklumat Yang Berhormat, saya tidak ada jawapan tersebut.

Okey. *Next slide.*

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Papar. Yang Berhormat Papar ada soalan?

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Fasal ada tengok sana itu Sabah, Sabah ada juga tak ATES punya ini?

Datuk Isham bin Ishak: Sepatutnya pasang.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Sepatutnya, tetapi...

Datuk Isham bin Ishak: Akan tetapi, tak sempat nak pasang. Dia pasang 14 unit sahaja.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Okey.

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat nak saya pasang di Papar kah?

[Ketawa]

Tuan Pengerusi: Okey, sila.

Datuk Isham bin Ishak: *So, these are the type of cameras di mana kita pasang. So, one, two, three yang warna oren itu adalah kamera-kamera speed camera, yang warna merah itu adalah lampu isyarat dan yang hijau itu adalah the mobile unit. Sekarang ini operasi tersebut telah diambil alih oleh PDRM. Okey, next.*

Tuan Pengerusi: Yang Berbahagia Datuk, nak tanya, kenapa dalam slaid ini ATES dimasukkan nama Commercial Circle?

Datuk Isham bin Ishak: Ini adalah nama asal syarikat tersebut. Ini sebelum LTAT mengambil alih. *[Disampuk]* Bukan. Sebelum ditukar nama kepada ATES, Commercial Circle.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi, Commercial Circle dia adalah *shareholder* ATES.

Datuk Isham bin Ishak: Betul. Akan tetapi, dia telah menukar nama kepada ATES.

Tuan Pengerusi: Ha?

Datuk Isham bin Ishak: *That is what we have information on inilah.*

Tuan Pengerusi: *The father and the son eventually becoming the same name, I think it is not logical* Yang Berbahagia Datuk. So, kenapa?

Datuk Isham bin Ishak: *I have to check jugalah.*

Tuan Pengerusi: Ini sebab ATES, *shareholding* dia 60 peratus Traffen, 40 peratus Commercial Circle. *So, I don't know whether there is a typo here or what, it is supposed to be installed by ATES. Kenapa masukkan Commercial Circle? I don't think the change of name were come into picture here.*

Datuk Isham bin Ishak: *I was not privy to the business decision* Yang Berhormat, *but I will have to find out.*

Tuan Pengerusi: *But* Yang Berbahagia Datuk, *with due respect, this is your slide.*

Datuk Isham bin Ishak: *Yes. It is my slide.*

Tuan Pengerusi: Ya.

Datuk Isham bin Ishak: *But, I am just putting whatever facts I have* Yang Berhormat, *it is nothing on my own...*

Tuan Pengerusi: *Yes. But why it is installed by Commercial Circle and not ATES?*

Datuk Isham bin Ishak: *Sorry* Yang Berhormat?

Tuan Pengerusi: *So, region A – Perlis, Kedah, Pulau Pinang, Perak, Kelantan and so on, were actually installed by Commercial Circle and not ATES.*

Datuk Isham bin Ishak: ATES, Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: ATES. *Then, change your slide. That's my point.*

Datuk Isham bin Ishak: *Okay Yang Berhormat. I will delete the Commercial Circle and put ATES to be consistent.*

Tuan Pengerusi: *Ya. I generally believe that there could be a typo, tetapi sekiranya tidak, so PAC need a clearer picture.*

Datuk Isham bin Ishak: Okey Yang Berhormat

Tuan Pengerusi: Okey, *thank you.*

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Sekejap.

Datuk Isham bin Ishak: *Next slide, please.*

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Yang Berbahagia Datuk, sekejap Yang Berbahagia Datuk. Jadi, kamera yang beroperasi hanyalah 14 unit?

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Sekarang ini? Sampai sekarang?

Datuk Isham bin Ishak: Sekarang, hari ini tidak. Hari ini ada 45 unit.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Okey.

Datuk Isham bin Ishak: So, okey.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Yang Berbahagia Datuk, tadi dalam *region A* itu dia kata ada masuk Sabah itu, Labuan.

Datuk Isham bin Ishak: Ya. Tidak dapat diselesaikan akibat telah ditamatkan keputusan.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Jadi, tidak adalah itu?

Datuk Isham bin Ishak: Ya. Ini sepatutnya dibuat. Okey. *Next slide* Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Okey. Sila Yang Berbahagia Datuk.

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, *this slide* saya minta kebenaran supaya saya tidak diganggu sebab *this one very technical* Yang Berhormat. Okey?

So, this is the agreed payment, fi perkhidmatan perjanjian concession or contract services fee (CSF). So, payment ini terbahagi kepada tiga. This is what government is supposed to— or the two syarikat is supposed to get. It is three tiers payment.

Pertama, *Tier 1. On the contractors' part*, ATES dan Beta Tegap, dia sepatutnya mendapat RM16 bagi setiap saman yang dikeluarkan. *So, maximum threshold is five juta saman untuk satu kontraktor setahun ataupun ten million for both*, bersamaan nilai maksimum *RM160 million a year. So on the right side* Yang Berhormat, *is the calculation*. Contoh, katalah 10 saman. Saman yang dibayar ialah lima saman *over ten* saman, bermaksud RM16 kali 10 saman yang dikeluarkan *which is RM160*, so syarikat akan mendapat RM160. *So, this is Tier 1*, syarikat akan dapat.

Tier 2 pula Yang Berhormat, ATES dan Beta Tegap akan mendapat *after the Tier 1*, dia ada *Tier 2* pula, *50 percent* daripada baki pembayaran saman yang diterima

selepas ditolak pembayaran *Tier 1*. Kalau kita tengok perkiraan belah kanan, so katalah *the saman* ialah harga dia ialah RM300, *so you minus RM16, you get RM284. Then*, kita *go* balik saman yang dibayar adalah lima. So, *RM284 times five*, so syarikat akan dapat *RM1,420. Then*, kita bahagi dua, *RM710. Each will get RM710*. Kerajaan pula akan mendapat kesemua baki pembayaran saman yang dikutip selepas ditolak pembayaran kepada kontraktor untuk *Tier 1 and Tier 2*. So, *Tier 1* kontraktor dapat, *Tier 2* kontraktor dapat, *the balance the government will get*.

Now, *Tier 3*, 7.5 percent daripada baki pembayaran saman yang dikeluarkan selepas ditolak pembayaran yang dibuat untuk *Tier 2*. So after *Tier 2*, sekiranya kutipan melebihi *RM540 million a year. Below, Tier 3 doesn't come in. Only when the saman* yang dikutip adalah *above RM540 million, only Tier 3 comes in. So, the kutipan is* contoh kutipan katalah *RM560 million – Saya bagi contoh just above the threshold, the starting point of RM540 million. So, RM560 million minus RM540 million is RM20 million and RM20 million you times 7.5, this is how much the company will get of RM1.5 million*.

Okey Yang Berhormat, boleh tanya.

Tuan Pengerusi: Yang Berbahagia Datuk, untuk *Tier 3*, saya tak berapa faham. Bagaimana RM540 juta itu boleh diambil kira? So, *Tier 3. Tier 1, Tier 2*, saya boleh faham. Just di *Tier 3*, ada sedikit kekeliruan.

Puan Wong Shu Qi: Yang Berbahagia Datuk, saya rasa soalan itu adalah bagaimana kerajaan ataupun kontraktor *concluded* bahawa kita mesti ataupun kita setkan satu amaun iaitu RM540 juta sebagai *threshold* iaitu melebihi ada *Tier 3* lagi. Di bawah tak ada *Tier 3*. Jadi, siapa yang cadang RM540 juta ini?

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, okey. Dua soalanlah. *First* soalan ialah bagaimana RM540 juta itu telah ditetapkan. So untuk makluman, saya dimaklumkan bahawa amaun ini telah ditetapkan oleh jawatankuasa yang telah ditubuhkan sebelum fi tersebut dicadangkan. So, *there was already* jawatankuasa kewangan *that decided on this amount*.

Puan Wong Shu Qi: Jawatankuasa kewangan ini ditubuhkan oleh kerajaan ataupun pihak syarikat?

Datuk Isham bin Ishak: Tidak, oleh kerajaan.

Puan Wong Shu Qi: Oleh kerajaan?

Datuk Isham bin Ishak: Yes.

Puan Wong Shu Qi: Jadi, apa rasional di belakang jumlah ini?

Datuk Isham bin Ishak: Apa rasional? *I don't have that answer* Yang Berhormat. *I will have to find out what is the rationale. We will try to get the paper on how they calculated the RM540 million then*.

Tuan Pengerusi: Ya.

Datuk Isham bin Ishak: Boleh Yang Berhormat?

Tuan Pengerusi: Ya, boleh. Jawatankuasa, apa nama jawatankuasa itu?

Datuk Isham bin Ishak: Jawatankuasa kewangan yang telah ditubuhkan sebelum perjanjian tersebut ditandatangani.

Tuan Pengerusi: So, apakah komposisi jawatankuasa itu?

Datuk Isham bin Ishak: Okey. Senarai Jawatankuasa Penilaian Cadangan Kewangan Sistem Penguatkuasaan Automatik (AES). Terdapat enam ahli di dalam jawatankuasa tersebut. Pertama ialah Profesor Dato' Ir. Dr. Radin Umar Raden Sohadi iaitu Ketua Pengarah MIROS yang merupakan pengerusi.

■1230

Kedua ialah Profesor Madya Dr. Khoiri Mohd Dimyati iaitu ahli dalam jawatankuasa iaitu daripada Jabatan Sains Ukur dan Geomatik UiTM; Profesor Dr. Nor Ghani Md. Nor, Pengerusi Pusat Pengajian Ekonomi, Fakulti Ekonomi dan Perniagaan UKM; Profesor Dr. Haji Mohd Faudzi Mohd Yusoff daripada MIROS dan akhir sekali ialah Profesor Dr. Ahmad Farhan Mohd Sadullah, Dekan Pusat Pengajian Kejuruteraan Awam, *School of Engineering* USM. So, ada lima ahli dalam Jawatankuasa Kewangan ini yang telah membuat pengiraan *tier* ini.

Puan Wong Shu Qi: Jadi Jawatankuasa Kewangan ini di bawah MOT atau MOF?

Datuk Isham bin Ishak: Okey, jawatankuasa ini adalah di bawah Jawatankuasa PEMANDU ataupun *Steering Committee* bagi pelaksanaan AES di bawah Kementerian Pengangkutan.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Datuk ada sedikit lagi Datuk.

Tuan Pengerusi: Ya, sila Yang Berhormat Papar.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Ya, ini fasal saman ini. Kita tahu saman ini sudah diselaraskan kepada RM150 tiap-tiap satu saman. Akan tetapi apabila kita lihat daripada *Tier 1 and Tier 2* itu kan dia pakai RM300.

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Jadi macam mana ceritanya ini.

Datuk Isham bin Ishak: So, ini ialah— saya hendak balik kepada asal perjanjian, klausa 5.13(b) iaitu kadar saman yang ditetapkan adalah RM300. So, saya letakkan RM300, saya tidak ubah...

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Oh.

Datuk Isham bin Ishak: Saya tidak ubah yang baharu sebab yang baharu itu *came later*. Inilah perjanjian asal.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Yang asal.

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Puan Wong Shu Qi: Okey, Datuk, boleh saya tanya apa objektif asal kita laksanakan AES ya?

Datuk Isham bin Ishak: Seperti mana dalam slaid saya pertama Yang Berhormat ada tiga iaitu untuk mendidik sikap pengguna yang tidak mematuhi peraturan jalan raya. Kedua, ialah mengurangkan berlakunya kemalangan jalan raya melalui pematuhan peraturan had laju dan juga lampu trafik dan akhir sekali adalah mengurangkan risiko *intervention* oleh manusia ataupun pegawai dalam budi bicara mengeluarkan saman.

Puan Wong Shu Qi: Jadi kontrak ini direka bentuk seolah-olahnya hendak galakkan lebih ramai orang tidak mematuhi perundangan kerana kalau lebih ramai orang langgar peraturan lebih banyak untung kedua-dua syarikat ini dapat. Ini kerana kalau mereka hendak dapat untung pada *tier 3* lebih baik galakkan orang. Jadi *design* semua kamera AES itu lebih baik galakkan orang ataupun diletakkan di tempat yang tidak sesuai. Kalau tidak, semua orang yang mematuhi, tidak ada untungnya, tidak cukup untuk mereka.

Datuk Isham bin Ishak: Itu adalah risiko kepada syarikatlah sebab syarikat telah berani untuk menerimalah. Akan tetapi Yang Berhormat, sebenarnya objektif bukan untuk menguntungkan syarikat. Seperti mana yang saya maklumkan *this is our objective, government's objective through the system*. Kalau Yang Berhormat maklum sebelum kita sampai kepada kamera, ada tiga papan tanda yang akan memberi *warning* sebelum kita kena tangkap oleh kamera tersebut.

Tuan Pengerusi: Okey, sila teruskan.

Datuk Isham bin Ishak: Okey, *next slide*. So, ini adalah mengenai perkara timbang taralah yang diambil oleh ATES dan Beta Tegap terhadap kerajaan. So, timbang tara ini berhubung kepada tiga perkara iaitu penangguhan tersebut telah merugikan syarikat. Keputusan yang dibuat oleh EC dan juga penangguhan pendakwaan kes saman di mahkamah oleh JEC bila pesalah-pesalah itu membawa kes ke mahkamah dan tidak boleh didakwa maka tidak dapat saman tersebut maka syarikat tidak mendapat dia punya hasillah.

Akhir sekali ialah isu-isu saman tertunggak sebab berlaku aduan-aduan orang ramai, so saman-saman tersebut menjadi tertunggak, tidak dibayar maka hasil pun telah merudum. So, tiada hasillah daripada saman-saman tersebut.

Puan Wong Shu Qi: Datuk, jadi adakah dalam kontrak katanya bahawa kalau tidak sampai jumlah amaun saman tertentu, kerajaan mesti bayar jumlah tertentu kepada dua syarikat ini atau tidak?

Datuk Isham bin Ishak: Tidak.

Puan Wong Shu Qi: Okey, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Sipitang.

Tuan Haji Yamani Hafez bin Musa [Sipitang]: Terima kasih Tuan Pengerusi. *Just to double confirm*. Timbang tara ini *is arbitration* lah kan?

Datuk Isham bin Ishak: *Yes. KL Arbitration Centre.*

Tuan Haji Yamani Hafez bin Musa: *The Arbitration Centre is the Malaysia* atau di itu?

Datuk Isham bin Ishak: Malaysia, Malaysia punya.

Tuan Pengerusi: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Haji Yamani Hafez bin Musa: *So, confirm Arbitration in Malaysia ini says that anggaran penalti ini will reach RM1 billion? Is there a letter to show that this is the case, or is this just...*

Datuk Isham bin Ishak: Itu belum lagi ke *Arbitration*. Itu adalah anggaran *internal*-lah, dalaman sahaja.

Tuan Haji Yamani Hafez bin Musa: Yang buat anggaran ini siapa?

Datuk Isham bin Ishak: Kita lihat kepada laporan yang dibuat oleh KPMG tadilah.

Tuan Haji Yamani Hafez bin Musa: KPMG yang buat anggaran?

Datuk Isham bin Ishak: Ya, ya. Okey, *next*. So, inilah tuntutan utamalah syarikat kepada kerajaan oleh kedua-dua syarikat tersebutlah. Dia kata kerajaan gagal memberi kelulusan *approval* untuk pemasangan kamera seperti yang dijanjikan dalam *concession*. *So, we couldn't continue the project* dan gagal memberi *internal design documentation* bagi tujuan integrasi *payment system* dengan mySIKAP. Penangguhan pendakwaan kes-kes di mahkamah dan lain-lain tindak tanduk adalah berkaitan di sepanjang tempoh perjanjian di pihak kerajaan yang menyebabkan syarikat tidak dapat melaksanakan obligasinya.

So, these are the dates of the arbitration. Okey, *next*. So, ini adalah *the* komposisi bagaimana syarikat Irat Properties telah ditubuhkan iaitu LTAT 50 percent dan Boustead Holdings Berhad 50 percent dan telah menubuhkan *this* Irat Properties Sdn. Bhd., 100 percent. Ini adalah keputusan MJM bertarikh 14 Januari 2015 dan harga dirunding adalah antara LTAT dan kedua-dua syarikat tersebut. Okey, *next*.

Tuan Pengerusi: Ya, sila teruskan Datuk.

Datuk Isham bin Ishak: Okey. *Next*. So, ini adalah jumlah saman, statistik ya. Statistik saman dan jumlah bayaran *contract service fee* sebelum perjanjian tersebut tamatlah. *So, we can look at the years*. Jadi syarikat kita tengok *the second right* punya kolum, jumlah *Tier 1* dan *Tier 2* berdasarkan saman berbayar. So, syarikat telah mendapat *RM129 million* lah. So, jumlah yang belum dibayar akibat *the problem is RM435 million* lah.

Puan Wong Shu Qi: Datuk boleh saya dapat *confirmation*. Jadi bayaran *Tier 1* adalah atas perkiraan berapa saman dikeluarkan oleh dua syarikat. Tidak kira saman itu dibayar atau tidak, kerajaan tetap kena bayar kepada dua syarikat.

Datuk Isham bin Ishak: Betul Yang Berhormat itulah saman-saman yang sahah dikeluarkanlah. Okey.

Tuan Pengerusi: So, maksudnya dari tahun 2012 sampai 2018 jumlah *Tier 1* dan *Tier 2* yang dibayar oleh kerajaan kepada syarikat adalah sebanyak RM129 juta.

Datuk Isham bin Ishak: Ya, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: So, ini *whether or not the compound notice was paid, the government has to pay?*

Datuk Isham bin Ishak: Sorry Tuan Pengerusi, yes, was what?

Tuan Pengerusi: So, *whether or not the saman has been paid by the offender, so the government has to pay this amount?*

Datuk Isham bin Ishak: Betul, Tuan Pengerusi. Saman yang dikeluarkan.

Tuan Pengerusi: So, bagaimana dengan kolum yang terakhir, jumlah yang belum dibayar kompaun. Apakah maksud kolum ini?

Datuk Isham bin Ishak: Ini sepatutnya jumlah yang belum dibayar kompaun maknanya ini yang ada isu-isu tunggakanlah. *The problem at the court, so this was the uncollected amount.*

Tuan Pengerusi: *But this will only affect the government and will not affect the concession company kan? Because the concession company will eventually get the money from the government whether or not it is paid.*

Datuk Isham bin Ishak: So, kalaulah *we realise the payment of RM435 million on the right-hand corner* Tuan Pengerusi, maka *the Tier 2 will also key in lah. They will get the Tier 2 payment.*

Tuan Pengerusi: Okey. So, *in that case, Tier 1* adalah RM16 itu bayar tidak bayar pun kerajaan kena bayar.

Datuk Isham bin Ishak: Yes.

Tuan Pengerusi: *Tier 2 is upon payment. Because that will be a little bit a huge difference.*

Datuk Isham bin Ishak: Betul, *upon payment.* Yes.

Tuan Pengerusi: So, *Tier 2 is upon payment.*

Datuk Isham bin Ishak: Yes, Tuan Pengerusi. So, *that is why the RM435 million if paid then the Tier 2 will kick in and they will get the balance of Tier 2.*

■1240

Tuan Pengerusi: Okey, *so now we put aside the question of— just wait awhile ya. Now we put aside the question of sama ada dia bayar ke tidak, itu tidak jadi masalah.*

From what I can see from 2012 until 2018, the total that the companies— both companies ATES and Beta Tegap can get is actually around RM129 million. Itu belum lagi tambah Tier 3. Akan tetapi Tier 3 pun nampak tidak banyaklah. Maybe tenth of millions, tambah sana. So, if we take this figure RM129 million. So, whatever the Beta Tegap and ATES yang boleh untung dalam concession ini, to me, from what I can see here is around RM129 million only. But eventually, the takeover cost, cost around RM555 million. That is a huge thing. So, would you— I think we can see that Beta Tegap and also ATES had actually make a huge profit as a result of the taking over.

Datuk Isham bin Ishak: Ya Yang Berhormat. Ini untuk, jumlah ini RM129 million is just for the 14 cameras— 45 lah sebab 2018. So, there are another 1,000 over cameras yang belum dipasang.

Tuan Pengerusi: Okey, we got your point on that. Yang Berhormat Beaufort. Sila.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Saya sahaja hendak minta *confirmation* ya. Betulkah bahawa dia tidak perlu bayar kompaun itu asalkan ada notis sahaja, maka mereka ini perlu dibayar. Adakah itu perjanjiannya?

Datuk Isham bin Ishak: Untuk Tier 1, ya.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Tidak ada duit pun kita bayar dia.

Datuk Isham bin Ishak: Untuk Tier 1, ya. RM16.00.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Siapa yang buat perjanjian itu?

Datuk Isham bin Ishak: Sebab dia ada kos. Kos untuk membuat cetakan. Cetakan gambar orang yang bersalah itulah. Juga, *maintenance* hendak pergi ke tempat *site*, hendak dikeluarkan daripada kamera, turunkan dan ganti balik filem dia. Bawa balik, proses dan untuk dibawa ke mahkamah. So, dia ada kos dekat dia situ.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Daripada jumlah itu, kita tahu tidak berapa banyak yang kena bayar oleh pesalah?

Datuk Isham bin Ishak: Itu RM60 juta.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *I know but they have not* katanya belum kena bayar lagi. Itu tadi kata bayar pada RM150...

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, macam ini. Kita tengok Tier 1 itu. *Column Tier 1*. Bayaran Tier 1. Ini ialah jumlah bila saman dia keluar sahaja RM16.00 telah dibayar. Okey. Tier 2 itu yang mana yang saya kira tadi ada formula itu yang dia sudah tolak RM300, tolak ini. So, itulah RM68 juta. So, dia dapat RM129 juta. *Column* hujung itu ialah jumlah yang belum dibayar. Kalau dia bayar sahaja RM435 juta, syarikat akan mendapat tambahan kepada *column Tier 2*.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Itu dapatan dia. Maksud saya, kerajaan macam mana? Ada tidak dapat daripada *Tier 1* itu ada tidak kerajaan dapat bayaran daripada pesalah? Ada tidak?

Datuk Isham bin Ishak: *Tier 1* tiada.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *Do you have any record* berapa yang dapat? Orang itu kan bersalah, dia kena bayar *the RM150 or the RM300* itu. *Did the government receive that amount?* Ada tidak?

Datuk Isham bin Ishak: Kalau kita boleh pergi slaid 11. Okey, *Tier 2* (d) kerajaan akan mendapat kesemua baki pembayaran saman yang dikutip selepas ditolak pembayaran kepada pihak kontraktor *Tier 1* dan *Tier 2*. Sepatutnya kerajaan akan mendapat *this* jumlahlah.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Daripada rekod kamu, ada tidak kerajaan dapat? Ada kena bayar tidak *or do we not need*—

Datuk Isham bin Ishak: Ada Yang Berhormat. Saya boleh bagikan jumlah dia ya.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Ada dapat ya? Okey, supaya kita boleh tahu kan *comparison between* apa yang dibayar pada dia dan apa yang kerajaan dapat.

Datuk Isham bin Ishak: Boleh. Saya boleh dapatkan jumlah yang telah diterima oleh kerajaan.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *Thank you.* Terima kasih.

Datuk Isham bin Ishak: *Next slide.*

Puan Wong Shu Qi: Maaf Datuk. Jadi,— maaf. Slaid ini saya sahaja hendak dapat *confirmation*. Jadi, bayaran *Tier 2* itu— semua amaun itu adalah jumlah yang telah dibayar oleh orang kena saman? Betul?

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Puan Wong Shu Qi: *Column* itu. Jadi...

Datuk Isham bin Ishak: Bagi setiap saman yang dikeluarkan.

Puan Wong Shu Qi: Okey. Itu yang kita telah bayar kepada dua syarikat itulah?

Datuk Isham bin Ishak: Yes, Yang Berhormat.

Puan Wong Shu Qi: Jadi, tepi lagi itu jumlah *Tier 1 plus Tier 2* berdasarkan saman berbayar itu adalah jumlah mereka dapat? *Tier 1* dan *Tier 2*.

Datuk Isham bin Ishak: Ya, Yang Berhormat. Yes.

Puan Wong Shu Qi: Akhir *column* itu adalah jumlah yang tunggakan belum dibayar oleh OKS?

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Puan Wong Shu Qi: Akan tetapi dua syarikat boleh *claim*-kan itu boleh jadi untung mereka?

Datuk Isham bin Ishak: Okey, boleh jadi untung dalam *Tier 2*. *Thank you* Yang Berhormat. *Next slide please*. So, ini status terkini. Sekarang ini kita ada 45 kamera di mana sebanyak 26 adalah kamera *speed limit* dan kamera lampu isyarat ada sebanyak 19. Okey, sekarang inilah 45. *Next*.

Ini ialah statistik saman yang sejak JPJ ambil alih pada 1 September 2018 sehingga 30 Oktober 2020. So, ini syarikat tidak dapat apa-apa. Ini adalah hasil *direct* kepada kerajaan. Okey, ini semua *direct* kepada kerajaan. *Next slide*.

So ini ialah soalan dalam syor yang telah dikeluarkan oleh Encik KUPKK itu. So, dia tanya mengenai tender perkhidmatan. So, sekarang ini JPJ membuat penyelenggaraan kepada sistem. Satu, ada tiga tender. Pertama, tender ini semua telah di-award. Pertama, ialah tender untuk penyelenggaraan *the camera itself*. Kemudian, *the* mencetak *the film* atau gambar-gambar yang diambil itu dan juga tender perkhidmatan penyelenggaraan *back office*. *Back office* ini *the how you process the link between the camera and the back office*. So tender ini semua sudah dibuat oleh JPJ. *So, government is maintaining the system at the moment*.

Okey, *next...*

Tuan Pengerusi: Ia dibuat secara tender terbuka?

Datuk Isham bin Ishak: Ya, Yang Berhormat. So, itu sahaja Yang Berhormat mengenai latar belakang status yang mengenai sistem ini untuk makluman Yang Berhormat sekalian. Itu sahaja. Sekian, terima kasih. Kalau ada soalanlah.

Tuan Pengerusi: Ya, terima kasih. Datuk, ada soalan daripada saya. Isu juga dibangkitkan oleh Jawatankuasa Siasatan, yang mana projek ini kita tahu telah pun diberikan *outsource* kepada dua syarikat yang kita bincang tadi. *I think* PAC dan juga JKS juga berpendapat bahawa sememangnya peranan ini boleh dilaksanakan oleh JPJ sendiri. Kenapa dari hari pertama MOT ataupun JPJ tidak mengambil inisiatif ini sendiri untuk memasang dan menjalankan operasi? *Because at the end, it is a compound. The compound should go back to the government. But now here we can see clearly that less than 50 percent of the compound will go to the government. More than 50 percent will go to the private concessionaire*.

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, pada asalnya MOT memang mencadangkan supaya kerajaan yang membuat sistem ini. *We are the one who initiate, maintain and enforce this. But the initial cost, the capital cost of the system* dengan izin Yang Berhormat *is very expensive*. Kalau tidak silap saya *initial cost was about RM600 over million for government to bare*. So, *that amount was too high for government to bare*. So, *that's why we offered to the companies to bare then they can take from the saman. The initial capital* itu yang mahal Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: *Do you have any concrete documents to support this position? Berkenaan dengan the government actually wanted it but the cost was RM600 million.*

Datuk Isham bin Ishak: *I have the information, but I cannot find it now. But I will give it to you Yang Berhormat.*

Tuan Pengerusi: *Sure Datuk.*

Datuk Isham bin Ishak: *Okey.*

Tuan Pengerusi: Seterusnya, apakah status berkenaan dengan LTAT ataupun Irat Properties sekarang yang mana kontrak dia sudah tamat? *Is there any negotiation on going for any compensation to be paid to them and so on? Because they already paid RM555 million.*

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, sekarang tidak ada lagi. Sekarang tidak ada *negotiation* dah. Sebenarnya, kerajaan telah membayar kepada LTAT jumlah RM550 juta. Pada 29 Julai 2019, surat daripada MOF berkaitan pembayaran RM555 juta kepada LTAT. Surat arahan dan keputusan MOF untuk membayarnya.

■1250

Kita ada salinan. Saya boleh *furnish*-kan. Ini adalah arahan MOF untuk MOT membayar kepada LTAT.

Tuan Pengerusi: *So Datuk, boleh jelaskan dengan lebih lanjut why do we need to pay LTAT? Why do we need to pay LTAT? Kerana kita minta LTAT untuk mengambil alih, LTAT fork out with RM555 million selepas itu— selepas LTAT enjoy the concessionaire for a few years after that we pay them back. It does not— I mean, itu adalah fakta yang berlaku kita tahu. Akan tetapi bagi kita, ia nampak— I mean kita nampak ini bukan satu deal yang fair untuk kerajaan.*

Datuk Isham bin Ishak: Soalan Tuan Pengerusi ialah mengenai pembayaran *the RM555 million* ya. So, apa yang...

Tuan Pengerusi: Sekiranya ada pembayaran yang lain— kerana saya nampak laporan JKS daripada slaid JKS, jumlah bayaran kepada AES adalah sebanyak RM765 juta. Ini termasuk LTAT RM555 juta, bayaran MOT RM129 juta, *lifeline* RM81 juta. Manakala jumlah tuntutan LTAT adalah RM894 juta. So, *that is my question.*

Datuk Isham bin Ishak: So Tuan Pengerusi, pada Mesyuarat Jemaah Menteri(MJM) pada 12 Julai 2019 telah ada perbincangan mengenai pembayaran kepada LTAT di mana seperti mana yang saya boleh baca; pembayaran semula (*reimbursement*) berjumlah *RM669 million* merangkumi kos pengambilan asal kedua-dua syarikat berjumlah *RM555 million* termasuk pinjaman hutang berjumlah *RM129 million* dan tunai (*cash*) berjumlah *RM15 million*. Terdapat juga pembayaran tambahan iaitu fi perkhidmatan tertunggak kepada LTAT berdasarkan obligasi kontrak antara

bulan April hingga Ogos 2018 seperti yang telah dituntut oleh LTAT berjumlah RM18.24 juta.

Tuan Pengerusi: Datuk saya masih ada kekeliruan kenapa jumlah RM555 juta itu harus dibayar balik kepada LTAT. *Is there a claim from* LTAT berkenaan dengan jumlah ini? Sama ada jumlah ini dibayar adalah akibat daripada kerajaan tidak melanjutkan konsesinya ataupun akibat daripada kerajaan tidak membenarkan LTAT untuk membina lebih banyak kamera operasi atau bagaimana?

Datuk Isham bin Ishak: Okey Tuan Pengerusi. Ini adalah keputusan Jemaah Menteri untuk pembayaran RM555 juta ini dan juga keputusan supaya JPJ mengambil alih sistem ini daripada syarikat LTAT bermula 1 September 2018.

Tuan Pengerusi: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* Ya sila.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Datuk saya hendak bertanya. Dalam tempoh AES ini beroperasi sehingga akhir tempoh kontraknya, berapakah yang *government* dapat? Boleh?

Datuk Isham bin Ishak: Okey sila *back* slaid saya yang tadi— 1 September. *[Merujuk slaid pembentangan]* Yang Berhormat inilah jumlah kutipan yang diterima oleh kerajaan iaitu untuk *row* yang bawah sekali jumlah keseluruhan daripada 1 September sehingga 31 Oktober 2020. Jumlah dikutip.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* Daripada awal?

Datuk Isham bin Ishak: Oh, seperti mana yang saya maklumkan Yang Berhormat tadi daripada awal saya tidak ada maklumat. Saya akan dapatkan pengiraan tersebut.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* Ini untuk berapa tahun?

Datuk Isham bin Ishak: Ini daripada mula JPJ mengambil alih. Daripada 1 September 2018 iaitu selepas tarikh tamat LTAT.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi. Mengenai pembayaran balik ataupun pembayaran kepada LTAT oleh kerajaan. Sebenarnya di peringkat awal tadi kita sudah dengar antara sebab kita bagi kepada LTAT *and not to a company under* MOF kalau tak silap, untuk mengelakkan dari dikatakan sebagai...

Beberapa Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* *Bailout*.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Bailout*. Akan tetapi nampaknya elemen itu berlaku kemudiannya. Soalan saya adakah perkara ini ada dalam mana-mana perjanjian antara LTAT dengan kerajaan, tentang pembayaran balik ini. Atau pun *just one fine day* teringat hendak beri kepada LTAT kerana kita hendak tamatkan ini. Atau pun memang ada dalam perjanjian kalau berlaku penamatan AES ini akan dibayar

balik kepada LTAT satu jumlah sama dengan jumlah yang kita bayar kepada dua syarikat itu. Bagaimana?

Datuk Isham bin Ishak: Saya rasa soalan itu kena tuju kepada MOF lah. Bukan bawah MOT sebenarnya.

Puan Wong Shu Qi: Tuan Pengerusi boleh?

Tuan Pengerusi: Teruskan dulu.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Okey kita tanya kepada MOF ya.

Datuk Isham bin Ishak: Ya Yang Berhormat. Sebab MOT tidak adapun yang – kira-kira itu bukan MOT. Yang *RM555 million* bukan keputusan MOT. Kita hanya diarahkan untuk membuat pembayaran kepada LTAT berjumlah yang seperti saya maklumkan tadi Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: So, maksudnya— okey sila.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: ‘*Kita*’ itu maksudnya...

Datuk Isham bin Ishak: MOT. Telah diarahkan untuk membayar kepada LTAT. Surat daripada MOF. Surat pun kita ada.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: MOT bayar dengan apa?

Datuk Isham bin Ishak: MOF bagi duitlah.

[Ahli-ahli ketawa]

Datuk Isham bin Ishak: Dia sudah letak dekat— kita cuma membuat pembayaran sahaja Yang Berhormat.

Dato’ Hajah Azizah binti Mohd Dun: Bukan daripada hasil ya.

Datuk Isham bin Ishak: Saya Yang Berhormat?

Dato’ Hajah Azizah binti Mohd Dun: Bukan daripada hasil AES? Wang itu bukan daripada hasil yang kita terima daripada...

Datuk Isham bin Ishak: Bukan sebab kutipan itu semua masuk dalam Akaun Wang Disatukan. Dia tak pusing balik, saya tak...

Tuan Pengerusi: Datuk. Cuma berkenaan dengan arahan daripada MOF kepada MOT untuk bayar RM555 juta, itu merupakan keputusan Kabinet. Betul?

Datuk Isham bin Ishak: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* Ya Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey.

Datuk Isham bin Ishak: Yang bertarikh 12 Julai 2019.

Tuan Pengerusi: 12 Julai 2019. So yang memo Jemaah Menteri itu disediakan oleh MOF atau MOT?

Datuk Isham bin Ishak: MJM tersebut.

Tuan Pengerusi: Ya?

Datuk Isham bin Ishak: MJM tersebut telah disediakan oleh MOT.

Tuan Pengerusi: MOT?

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Tuan Pengerusi: MOT yang sediakan lah?

Datuk Isham bin Ishak: Ya betul. MOT yang sediakan MJM ini Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey. Yang Berhormat Kluang, tadi ada soalan? Jika tidak saya ada— okey saya dahulu ya.

Datuk, kita balik kepada...

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi untuk makluman, MOT sebenarnya mencadangkan hanya membayar fi perkhidmatan sahaja. *The RM18 million and we have a letter from our* mantan KSU kepada MOF memaklumkan bahawa MOT berpandangan bahawa pembayaran yang perlu dibuat hanyalah untuk fi perkhidmatan sahaja. Kita ada surat daripada mantan KSU MOT kepada MOF berhubung dengan perkara ini.

Puan Wong Shu Qi: Tarikh bila?

Datuk Isham bin Ishak: 17 April. Tarikhnya adalah 17 April 2019, daripada mantan KSU Datuk Khairul Adib kepada Kementerian Kewangan.

Puan Wong Shu Qi: Akan tetapi ini sudah pada tahun 2019 kan?

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Puan Wong Shu Qi: Jadi pada awalnya siapa yang mencadangkan untuk membayar LTAT RM555 juta? Siapa yang cadangkan jumlah ini?

Datuk Isham bin Ishak: Saya tak boleh jawab Yang Berhormat, sebab bukan MOT Yang Berhormat.

Puan Wong Shu Qi: Akan tetapi tadi Datuk ada sebut dalam kronologi...

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Puan Wong Shu Qi: Iaitu *timeline* Projek AES ini. Pada 14 Januari 2015 Mesyuarat Jemaah Menteri bersetuju dengan cadangan MOT supaya LTAT ambil alih pelaksanaan AES. Betul?

Datuk Isham bin Ishak: Betul Yang Berhormat.

Puan Wong Shu Qi: Jadi apa yang MOT bentang dalam MJM kali itu untuk pengambilalihan pelaksanaan AES oleh LTAT.

Datuk Isham bin Ishak: *Sorry* Yang Berhormat *I could not get the last one.*

Puan Wong Shu Qi: *I mean, what did* MOT *table in the* MJM kali itu supaya LTAT ambil alih pelaksanaan AES? Apa cadangan oleh MOT?

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, boleh saya baca? Pada 14 Januari 2015, MOT telah menyediakan MJM dan keterangan adalah seperti berikut:

■1300

Bahawa pada mesyuarat 3 September 2014, yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dihadiri oleh Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, Menteri Kewangan II, Menteri di Jabatan Perdana Menteri telah bersetuju supaya LTAT mengkaji cadangan pengambilalihan kedua-dua syarikat iaitu ATES dan juga BT serta LTAT memulakan rundingan segera dengan kedua-dua syarikat.

Kedua, bahawa LTAT telah menawarkan kos pengambilalihan berdasarkan kos tawaran harga bersih berjumlah *RM295 million for ATES and RM260 million* kepada Beta Tegap. *So, that is the amount of RM555 million* seperti Yang Berhormat tanya tadi.

Kedua-dua syarikat penyedia perkhidmatan tersebut telah memfailkan— *this one is the* timbang tara. *Then*, LTAT bersetuju untuk mengambil alih AES berdasarkan tempoh kontrak pelaksanaan AES sedia ada dan juga dilanjutkan selama lima tahun (+5 tahun) dan dicadangkan supaya kerajaan menanggung sepenuhnya kos bantuan kewangan secara *lifeline* yang diberikan kepada kedua-dua syarikat dan kos tersebut tidak diambil kira dalam kos pengambilalihan.

Seterusnya bahawa kos bantuan kewangan secara *lifeline* yang diperuntukkan kepada kedua-dua syarikat adalah sebanyak, untuk ATES *RM49.7 million* dan untuk Beta Tegap *RM51 million*. Walau bagaimanapun sehingga *31st December 2014* jumlah *lifeline* yang telah disalurkan kepada ATES adalah *RM32.8 million* dan Beta Tegap adalah *RM38.7 million*.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Sila.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *At the point* masa *the government decided to stop this AES...*

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *What was the reaction on paper or from the LTAT ataupun from Irat Sdn. Bhd. Are they accepting it lying down or* atau pun ada permintaan, *claim* ke atas apa yang mereka telah belanjakan?

Datuk Isham bin Ishak: Secara bertulis tidak ada lah Yang Berhormat. Akan tetapi kami dimaklumkan Yang Berhormat bahawa memang LTAT tidak berapa gembira bila kerajaan tidak sambung kontrak itu dan di mana status *31st October* akan tamat secara *natural death*.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Dia tidak ada menuntut kah apa-apa?

Datuk Isham bin Ishak: Ada ura-ura dia hendak menuntut pelbagai perkaralah.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Arbitration?*

Datuk Isham bin Ishak: Tidak ada sebut pun *Arbitration* Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Datuk kita balik kepada jumlah yang dikeluarkan oleh LTAT sebanyak RM555 juta untuk mengambil alih kedua-dua syarikat ini. *So, that happened back in 2014 and 2015.*

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Tuan Pengerusi: Okey pada masa itu menurut laporan Jawatankuasa Siasatan, *fair market value* yang tertinggi pada ketika itu adalah RM251 juta tetapi LTAT telah pun mengeluarkan RM555 juta itu. So, sama ada MOT ada sebarang ulasan dalam isu ini atau tidak?

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi, MOT tidak ada ulasan dalam perkara ini. Apa yang berlaku ialah LTAT sendiri berdasarkan kepada surat mereka bertarikh 8 Januari 2015 telah bersetuju untuk mengambil alih kedua-dua syarikat dengan jumlah bersih *RM295 million for ATES and RM240 million for Beta Tegal. This is* dalam surat LTAT sendiri.

Tuan Pengerusi: *So, it is all like a willing buyer?*

Datuk Isham bin Ishak: *It is not written anywhere it is a willing buyer* Tuan Pengerusi.

Puan Wong Shu Qi: Datuk, Tuan Pengerusi boleh ya?

Tuan Pengerusi: Ya, sila.

Puan Wong Shu Qi: Datuk, jadi dalam mesyuarat tahun lepas iaitu 12 Julai 2019, apa cadangan yang dibawa oleh MOT sebenarnya selain daripada rancangan asal iaitu yang diputuskan dalam Mesyuarat Jemaah Menteri pada tahun 2015, Januari iaitu RM555 juta, cadangan daripada LTAT? Selain daripada rancangan asal ini tahun lepas, adakah MOT ada cadangan lain?

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, cadangan untuk apa? Cadangan lain untuk?

Puan Wong Shu Qi: Untuk ambil alih pelaksanaan AES dan juga pampasan kepada LTAT dan sebagainya.

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat kalau mengikut apa yang saya dimaklumkan memang MOT hendak ambil alih *because so many problems but the financial part, that one is MOF.* Kita tidak ada kena mengena dengan *financial part but the operation part we are responsible for that.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi, *asset that is acquired from these two* syarikat, LTAT dan *now to* MOT, berapa nilai aset yang ada dalam AES ini?

Datuk Isham bin Ishak: Dari segi nilai kita tidak membuat perincian Yang Berhormat tetapi dari segi bilangan itu apa yang kita ada sekarang ialah 45 tiang AWAS, 33 tiang yang ada dekat stor sekarang yang belum dipasang. Kemudian kita juga ada

70 unit *mobile* AWAS yang tidak kita gunakan. So, dari segi stok, itulah jumlah yang kita ada termasuk juga stok-stok berkaitan filem yang digunakan untuk menangkap gambar dan juga sistem yang di-link dengan sistem mySIKAP dan juga *back end system* untuk menerima gambar-gambar tersebut dan proses untuk dikeluarkan saman.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Nilai barangan itu tidak ada?

Datuk Isham bin Ishak: Nilai tidak ada Yang Berhormat, kita mungkin kena buat *assessment* yang *separate*-lah Yang Berhormat.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Jadi *current status this* AWAS ini berjalanlah ya?

Datuk Isham bin Ishak: Status ya.

Tuan Pengerusi: *Any other questions* daripada ahli-ahli? Datuk, jika tidak ada *question*, saya ada satu soalan secara *general*. Kami di PAC dalam dua tahun yang lepas sememangnya ini merupakan kali ketiga kita mengadakan prosiding terhadap isu di bawah MOT dan ketiga-tiga itu melibatkan *direct nego*. Nombor satu adalah projek pembangunan di Pulau Mentagor yang mana masa itu Datuk Khairul Adib pun ada hadir dan lepas itu satu laporan *Road Charge and Vehicle Entry Permit* yang mana laporan kita dibentangkan lebih kurang tiga minggu yang lepas ke Parlimen. *That one also direct nego and this one is also direct nego*.

Secara *general*-nya saya hendak tanya kepada Datuk pada pagi ini, apakah praktis daripada MOT sekarang? Sama ada praktisnya adalah masih lebih memihak kepada urusan *direct nego* ataupun secara tender terbuka ataupun *at least* tender terhad.

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi, terima kasih di atas soalan tersebut. Apa yang MOT praktiskan adalah mengikut pekeliling-pekeliling dan peraturan yang telah ditetapkan oleh Kementerian Kewangan.

Dalam perkara *direct nego* adalah bukan satu kesalahan atau tidak dibenarkan. Ia ada pekeliling-pekeliling yang kita ikuti dan sebenarnya kita dibenarkan untuk membuat *direct-nego* dalam keadaan-keadaan yang tertentu sahaja.

So, pada masa ini, memang kita praktiskan kedua-dua tender terbuka dan juga *direct nego*. Melainkan kalau ada keputusan untuk tidak membenarkan *direct nego*, kita akan ikutlah peraturan tersebut Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: *Actually* pihak PAC pun faham bukan setiap kali ada *direct nego* itu satu kesalahan, tidak.

Datuk Isham bin Ishak: Ya, Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: *When you fulfill the requirement just like what I asked Datuk just now*, apakah justifikasi dalam pemberian AES ini? *That's why when I see at the later part of your presentation, the three contracts were actually awarded by tender*

terbuka. *I think that to PAC – when there's no good justification, then tender terbuka would be a better option, definitely.*

So, that's why, this comes my question, apakah praktis sekarang?

■1310

Both also definitely will be practicing.

Datuk Isham bin Ishak: Yes Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okay, so that's it.

Datuk Isham bin Ishak: Dan when we choose direct nego, we are careful about it because we really want to get the best deal for the government.

Tuan Pengerusi: So, as why direct nego is concerned, is it always be decided by the Minister or you have a jawatankuasa to actually decide?

Datuk Isham bin Ishak: So, it depends Tuan Pengerusi. Some of it come from the MOT itself and we bring it to MOF-lah untuk mendapat kelulusan.

Tuan Pengerusi: The final say will still be with MOF?

Datuk Isham bin Ishak: Yes Tuan Pengerusi. We will wait for the surat kelulusan from MOF.

Tuan Pengerusi: I'm looking at one of the very old article in 2012 by one, Anil Netto. Dia rujuk kepada ada court cases berkenaan dengan dredging concession. So, I think this is under MOT also. So, as far as the dredging concession is concerned, would all these be going by direct nego or would be going by tender?

Datuk Isham bin Ishak: Untuk makluman Yang Berhormat, untuk dredging ada dua. Satu dredging di kawasan laut, pantai above. Then the other one is pengerukan or dredging di kawasan alur sungai daripada hulu ke all the way up to the hilirlah, okey. So, pada masa ini, untuk pengerukan di pantai dan laut dan termasuk ports, hanya untuk Federal port sahaja mereka perlu mengambil daripada satu syarikat concession iaitu IMW Sdn. Bhd. iaitu syarikat Malaysia yang memiliki kapal-kapal mereka sendiri. So, those Federal ports must take from this concession company, concessionaire company.

Tuan Pengerusi: Okay, okay. Thank you.

Datuk Isham bin Ishak: Sungai masih dalam rundingan sekarang.

Tuan Pengerusi: Oh, masih dalam rundingan?

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Tuan Pengerusi: So, it's not this company or what?

Datuk Isham bin Ishak: No, that one is...

Tuan Pengerusi: Just now is company I?

Datuk Isham bin Ishak: IMW. Untuk sungai syarikat yang sedang dirundingkan is another company MMDC which is the previous concessionaire holder juga.

Tuan Pengerusi: *So, on this that means rundingan sedang dijalankan. That means there is no tender but that is go by rundingan?*

Datuk Isham bin Ishak: Ya, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: *Okay, thank you.* Yang Berhormat Kluang.

Puan Wong Shu Qi: Terima kasih Tuan Pengerusi. Datuk, jadi saya hendak tanya *back to year 2012* dan *year 2013*. Sebelum keputusan EC disampaikan untuk tangguh *roll out* pemasangan kamera AES, adakah MOT menyertai dalam perbincangan dengan AGC tidak?

Datuk Isham bin Ishak: Perbincangan apa Yang Berhormat fasal AGC? *Is it about the complaints, the saman-saman tertunggak? Yes?*

Puan Wong Shu Qi: Ya, ada.

Datuk Isham bin Ishak: Ya, *we got a lot of replies-lah. We are the receiving end-lah. It is JPJ.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Antara isu yang kita dengarlah yang mungkin pandangan kementerian lain ya, urusan *enforcement*. Urusan *enforcement* yang diswastakan, *is that something acceptable or* memang sedikit *awkward*? Sebab saya pun tidak pasti sama ada AGC punya *decision* itu *is because of this issue that enforcement should be done by the authority – the government and not by a company or by syarikat. What is your view on this?*

Datuk Isham bin Ishak: *Enforcement* ini kena *by* agensi, bukan *by private sector*. *Private sector* tidak boleh kita *outsource-lah* untuk buat *enforcement*. Dia hanya jadi *vehicle* sahaja untuk mendapatkan fakta untuk agensi membuat *enforcement* tersebut, Yang Berhormat. *[Disampuk]* Ya, *vehicle*, yes Yang Berhormat. Sebab yang mengeluarkan saman adalah JPJ.

Tuan Pengerusi: *Any other matters?* Ada soalan lanjut yang perlu mendapat pencerahan lanjut?

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *My comment...*

Tuan Pengerusi: Ya sila Yang Berhormat Lumut.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: ...Tuan Pengerusi dan juga Datuk.

Datuk Isham bin Ishak: Ya Yang Berhormat.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Apa yang menjadi persoalan kita adalah di peringkat awal yang saya sebutkan dalam ucapan saya pada awal tadi mengenai *the whole programme about this AES* ini. *How it started* idea-idea itu. Mungkin Datuk ada maklumat yang lain tetapi maklumat yang saya tadi itu mengatakan bahawa tujuannya adalah beberapa *at least* dua *side* ya, itu satu. Akan tetapi akhirnya kita hanya cakap mengenai *speed* dan juga *traffic light* ya dan tidak *the other aspect* yang asal

dicadangkan RFID untuk mengesan *effectively* kes-kes kereta haram atau kereta curi atau kereta tidak ada pendaftaran.

Keduanya ialah kita melaksanakan suatu program yang kira *high tech*. *High tech*, teknologinya kira canggih tetapi ada di dalam negara kita syarikat yang boleh kita mempertanggungjawabkan dengan IP-nya sendiri atau kemampuan reka bentuk dan pengendalian komisen. Sebab itu saya dengar tadi surat daripada LTAT mengatakan mereka sedia mengambil alih seluruhnya termasuk pengurusan, termasuk *development*-nya lagi—itu kita boleh baca balik surat itu. Akan tetapi apa yang diambil alih oleh syarikat itu bukan syarikat itu tidak ada teknologi itu, tidak ada IP sendiri atau *intellectual property* sendiri. Ia hanya menumpang daripada itu. Jadi, kita tidak dapat menggunakan kemahiran daripada syarikat tersebut yang kita boleh *transfer* kepada syarikat yang hendak mengambil alih daripada LTAT ini.

Jadi itu, saya rasa kita sudah *lost an opportunity, where we can further develop the system* kalau kita betul-betul mengeluarkan tender yang—membuka tender yang betul-betul mencari mana-mana syarikat yang punyai kemampuan dan juga *their own development* yang *proven* dan yang telah dipersetujui. Sebab ini saya dapat maklumat saya baca ini adalah kerana JPJ sendiri pada ketika itu ada lawatan ke Australia itu. *They saw the success of that system* itu, teknologi tersebut dan sekarang *running full well*. Contohnya di Tasmania dan juga di Melbourne. Jadi, itu yang menyebabkan kita rasa *it was a waste of our fund and the government has to pay so much just to settle a lot of things* yang *did not go through right process*. Thank you.

Puan Wong Shu Qi: Tuan Pengerusi, maaf.

Tuan Pengerusi: Ya sila. Naib Pengerusi dulu lepas itu Yang Berhormat Kluang.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Okey terima kasih. Terima kasih Tuan Pengerusi. Pertama saya hendak tanya Datuk ya. *Do you still believe in AwAS* ini? Itu satu. Kedua, apa teknologi yang sekarang digunakan oleh JPJ untuk memastikan AwAS ini berjalan dengan lancar di seluruh negara?

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, pada hemat saya sistem ini adalah untuk mengubah sikap. Pada pandangan saya, ia berjaya mengubah sikap tetapi pada masa kawasan yang ada sistem tersebut. Lepas sahaja sistem tersebut, kereta pun pandu laju semula. Akan tetapi apa yang penting ialah kawasan yang kita letakkan kamera tersebut adalah kawasan yang memang berlakunya kemalangan. Jadi, di kawasan tersebut *insya-Allah* kemalangan akan dapat dikurangkan. Itu nombor satu.

Nombor dua, untuk soalan kedua Yang Berhormat ialah apa yang kita membuat untuk mempertingkatkan sistem tersebut ialah kita sudah ubah teknologinya daripada mekanikal iaitu kalau kita lihat di jalan raya itu masih juga ada satu hingga dua kamera yang lama itu. Di atas jalan itu ia ada macam *square* dan ada *line* di situ. So, bila kereta

melalui *line* tersebut, *mechanically* ia akan tembak kamera. Akan tetapi sekarang kita tidak pakai itu kita pakai radar. So, melalui radar tersebut kita boleh tangkap bukannya satu kenderaan yang melalui mekanikal tersebut tetapi kalau tiga kenderaan dalam tiga *lane* berlalu, ketiga-tiga kereta kita boleh ambil gambar. So, *that's the radar system* yang adalah sekarang ini yang kita *improve*.

Tuan Pengerusi: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Datuk Isham bin Ishak: Yes.

Puan Wong Shu Qi: Terima kasih Tuan Pengerusi. Maaf ya Datuk. Saya hendak kembali ke tahun 2008 pada permulaan projek AES ini ya.

Datuk Isham bin Ishak: Ya Yang Berhormat.

Puan Wong Shu Qi: Ini kerana dalam laporan yang kita ada, dikatakan bahawa KSN pada ketika itu sebenarnya cadang supaya kerajaan sendiri melaksanakan dan seterusnya Menteri Pengangkutan berpendapat bahawa lebih baik dikendalikan oleh swasta atau tidak wajar dikendalikan oleh kerajaanlah.

■1320

Bolehkah kita dapatkan minit untuk mesyuarat yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri pada ketika itu iaitu bertarikh 30 Mei 2008? Ada?

Datuk Isham bin Ishak: Kita akan cari Yang Berhormat. Okey.

Puan Wong Shu Qi: Selain daripada itu, dari manakah ATES dan Beta Tegap ini dicadangkan untuk kendalikan projek AES ini? Saya tahu itu rundingan terus tetapi dari mana dua buah syarikat ini?

Datuk Isham bin Ishak: Maksudnya? Maksud Yang Berhormat dari mana *means who got...*

Puan Wong Shu Qi: *Who got their names and...*

Datuk Isham bin Ishak: Oh, okey.

Puan Wong Shu Qi: *...Then, asked them to file in and then prepare* semua *proposal* dan sebagainya.

Datuk Isham bin Ishak: Sebenarnya, nama-nama tersebut telah didapati daripada RFP yang telah dikeluarkan pada tahun 2007 iaitu antara 18 Jun sehingga 22 Julai 2007 yang telah diadakan RFP dan sebanyak sembilan buah syarikat telah masuk. Mereka adalah antara senarai sembilan syarikat yang telah masuklah.

Tuan Pengerusi: Datuk berkenaan soalan sampingan saya tadi ya berkenaan dengan *direct negotiation*.

Datuk Isham bin Ishak: Ya, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: *What is the position taken by MOT* sekarang yang mana *in what circumstances you will go for direct negotiation and what circumstances you will go by tender and so on?*

Datuk Isham bin Ishak: Okey. So, pada *basic*, *we will always go for open tender. Okay because open tender for us is the safest and we believe is the fairest but at times* Tuan Pengerusi, kita perlu pergi kepada *direct negotiation* kerana beberapa perkara tersebutlah.

Satu ialah harga yang ditawarkan. Contohnya, *we do an open tender*. So, yang masuk tiga buah syarikat dan daripada tiga buah syarikat ini, satu buah syarikat menawarkan harga yang tersangat rendah tetapi tidak masuk dalam ia punya *percentage* yang kita luluskan untuk ia mendapat markahlah. *In this case, we see that harga yang ditawarkan walaupun di bawah anggaran jabatan is something that we can still consider.*

This is because when we go back and we look at the laporan value management dan apa ini dan kita lihat, yes, harga ini boleh memenuhi kehendak kerajaan but at the cheaper price, at the better prices. So, then we will suggest to MOF which can do a direct negotiation with this company because of the price.

Tuan Pengerusi: *That situation is where the price offered is low kan?*

Datuk Isham bin Ishak: Yes, yes.

Tuan Pengerusi: Okey. So...

Datuk Isham bin Ishak: Low terlalu low lah. *I mean it's not exorbitantly low but a low that is reasonable. So, we do that.*

Tuan Pengerusi: Reasonable? Okay.

Datuk Isham bin Ishak: Secondly, in MOT punya cases, we are dealing with a lot of technology-lah. Contohnya kereta api, lokomotif dan landasan. So, we looked at the technologies. Sometimes, we have to do the direct negotiation because this company has that technology. Only the company that has that technology, we will go for direct negotiation.

Tuan Pengerusi: So, just like the dredging concession that we mentioned just now?

Datuk Isham bin Ishak: Untuk dredging Tuan Pengerusi, memang betul dekat luar itu cakap ramai dan banyak syarikat Malaysia buat dredging. Akan tetapi, syarikat Malaysia yang buat dredging mengambil kapal daripada Singapore. Akan tetapi, syarikat ini, mereka ada kapal mereka sendiri.

So, kita bagi peluang kepada syarikat Malaysia yang ada kapal sendiri, milik Malaysia sendiri, *flying Malaysia flag and secondly crewed by Malaysian*. So other companies, they have dredging but they used Singapore's ships and crewed by Filipinos or from— as well. So kami priority kepada syarikat Malaysia yang diutamakan.

Tuan Pengerusi: Ya.

Puan Wong Shu Qi: Tuan Pengerusi. Okey, Datuk, tadi sebut bahawa dua buah syarikat ini sebenarnya ada mengemukakan *proposal* mereka apabila MOT minta RFP kan? Lagi, ada lima buah syarikat. Jadi, jumlahnya ada tujuh buah syarikat.

Datuk Isham bin Ishak: Masuk sembilan buah syarikat tetapi yang lepas tujuh buah syarikat.

Puan Wong Shu Qi: Boleh kita dapatkan...

Datuk Isham bin Ishak: Senarai? Ya. Ada, ada.

Puan Wong Shu Qi: Ya, senarai semua. Terima kasih.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* Senarai *for all the nine companies*.

Datuk Isham bin Ishak: *All the nine companies?* Boleh. Sebenarnya ada sini syarikat yang masuk ialah Commercial Circle (Malaysia) Sdn. Bhd., Beta— Ini yang masa ATES itulah. Ini masa mula-mula Yang Berhormat ya. Awal-awal dulu. Belum tukar nama Yang Berhormat.

Second is Beta Tegap Sdn. Bhd., *number three is* Tricubes Berhad, *number four is* Precision Hawk Eye (M) Sdn. Bhd., *number five is* Acropolis Avenue Sdn. Bhd., nombor enam ialah Neza Teguh Sdn. Bhd., nombor tujuh ialah TESS CAPITAL Sdn. Bhd., nombor lapan Tenix Solutions Pte. Ltd. *is an Australian based company*. Nombor sembilan *Hyundai Information Technology Company is from Korea*.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* Yang mana yang *international* itu?

Datuk Isham bin Ishak: *International* ya? *International* ialah nombor lapan dan sembilan iaitu Tenix Solutions Pte. Ltd., Tenix Australia dan Hyundai Information Technology, Korea. Lain-lain itu, ia ada beli teknologi. Contohnya, Commercial Circle (M) Sdn. Bhd. Ia ada dengan robot *from Germany*. Beta Tegap Sdn. Bhd., Redflex dari Australia, Tricubes Berhad SAGEM, *France*. Precision Hawk Eye (M) Sdn. Bhd., Sianco Traficco daripada *Spain* dan Acropolis Avenue Sdn. Bhd. saja yang tidak ada link dengan *company* luar negara. Neza Teguh Sdn. Bhd., Sensys dari *Sweden* dan TESS CAPITAL Sdn. Bhd., ia ada beli satu buah *company Australia* yang telah bankrap yang dinamakan Poltaich, Australia.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* Dua yang *rejected* itu?

Datuk Isham bin Ishak: *Rejected?* Manakah yang *rejected* punya? Kejap ya, tengah *check* kejap.

[Ahli-ahli berbincang sesama sendiri]

Datuk Isham bin Ishak: So, yang ada ialah enam buah *companies* iaitu Commercial Circle (M) Sdn. Bhd., Beta Tegap Sdn Bhd., Tess, Tricubes Berhad,

Precision Hawk Eye (M) Sdn. Bhd., Acropolis Avenue Sdn. Bhd. dengan Neza Teguh Sdn. Bhd..

Syarikat yang keluar ialah Hyundai Information Technology dengan Tenix Solutions Pte. Ltd....

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara] International companies?*

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Puan Wong Shu Qi: Jadi, boleh Datuk bekalkan dokumen ini maklumat yang terperinci kepada PAC. Terima kasih.

Datuk Isham bin Ishak: Boleh, boleh. Kita ada. Kita ada.

Tuan Pengerusi: Okey, ada lagi isu-isu. Okey. Jika tidak ada, bagi pihak PAC, saya hendak ucapkan setinggi penghargaan dan terima kasih kepada Datuk Isham bin Ishak dan juga barisan pegawai dari MOT yang telah pun memberikan penerangan kepada pihak PAC pada pagi ini.

Sememangnya dan semestinya dalam isu ini kita akan memanggil saksi-saksi yang lain sebelum kita memuktamadkan laporan kita. Sekiranya ada apa-apa yang kita hendakkan dari MOT lagi, kami akan hubungi pihak MOT untuk tujuan prosiding kita. Terima kasih Datuk.

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi, ada sembilan perkara telah diminta oleh PAC dan MOT akan menyediakan kesembilan-sembilan perkara yang telah diminta tersebut. Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey terima kasih atas kerjasama, *thank you*. Terima kasih juga saya ucapkan kepada barisan *ex-officio* yang hadir pada pagi ini. Semua adalah dijemput jamuan makan tengah hari di bilik jamuan dan Ahli-ahli PAC ada jamuan dan sudah ada hidangan di bilik PAC. Okey, terima kasih.

Datuk Isham bin Ishak: MOT pun dapat Tuan Pengerusi? *[Ketawa]*

Tuan Pengerusi: Ada, ada. Itu sebab saya jemput ya Datuk. *[Ketawa]*

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

[Mesyuarat ditangguhkan pada jam 1.28 tengah hari]

MALAYSIA

LAPORAN PROSIDING (HANSARD)

Isnin, 27 September 2021

Bil.3(b)/2020

MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

Prosiding Mengenai:

**PROJEK SISTEM PENGUATKUASA AUTOMATIK
(AES)**

1. Kementerian Pengangkutan (MOT)

YBhg. Datuk Isham bin Ishak, Ketua Setiausaha

2. Beta Tegap Sdn. Bhd.

YBhg. Encik Zairuddy bin Zainal, Pengarah

**PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
BILIK MESYUARAT JAWATANKUASA 1, TINGKAT 2 BLOK UTAMA
BANGUNAN PARLIMEN, PARLIMEN MALAYSIA
ISNIN, 27 SEPTEMBER 2021**

AHLI-AHLI JAWATANKUASA

Hadir

YB. Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur]	- <i>Pengerusi</i>
YB. Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pau]	
YB. Puan Wong Shu Qi [Kluang]	
YB. Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut]	
YB. Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]	
YB. Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]	
YB. Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]	

Tidak Hadir [Dengan Maaf]

YB. Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun [Beaufort]	- <i>Timbalan Pengerusi</i>
YB. Dato' Haji Mohd Fasih bin Mohd Fakeh [Sabak Bernam]	
YB. Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasir Mas]	
YB. Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor [Cameron Highlands]	
YB. Dato' Mohd Nizar bin Haji Zakaria [Parit]	
YBrs. Tuan Nizam Mydin bin Bacha Mydin	- <i>Setiausaha</i>

URUS SETIA

Encik Ahmad Johan bin Mohd Affandi [Ketua Sekretariat Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Parlimen Malaysia]
Puan Siti Noor Akmar binti Zulkafli [Juruaudit Pejabat Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Parlimen Malaysia]
Puan Aidahanie binti Baharuddin [Penolong Setiausaha (Seksyen Jawatankuasa Pilihan) (Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat) Parlimen Malaysia]

HADIR BERSAMA

Jabatan Audit Negara

Cik Maszura binti Hassan [Timbalan Pengarah Audit (Sektor Audit Prestasi) (Bahagian Audit Prestasi III)]

samb/-

HADIR BERSAMA (*samb/-*)**Kementerian Kewangan (MOF)**

Encik Zainudin bin Suleiman [Timbalan Setiausaha Bahagian (Bahagian Kawalan Kewangan Strategik dan Korporat) Perbendaharaan Malaysia]

Jabatan Peguam Negara

Puan Maslinda @ Linda binti Mohd Ainal [Ketua Unit (Unit Penswastan dan Pengurusan Kontrak) Bahagian Penasihat]

Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM)

Cik Ng Seh Fern [Pegawai Siasatan]

Jabatan Akauntan Negara

Puan Lailatul Fadzilah binti Ideris [Ketua Penolong Pengarah (Bahagian Perkhidmatan Operasi Pusat dan Agensi (BPOPA), Unit Pengurusan Maklumat Perakaunan (UPMP))]

Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA)

Puan Noor Aini binti Ahmad [Timbalan Pengarah Kanan (Perkhidmatan)]

SAKSI**Kementerian Pengangkutan (MOT)**

Y.Bhg. Datuk Isham bin Ishak [Ketua Setiausaha]

Encik Wan Mohd Asraf bin Wan Salleh [Setiausaha Bahagian Logistik dan Pengangkutan Darat]

Encik Mohd Kamal Hisham bin Abu Bakar [Ketua Penolong Setiausaha Bahagian Logistik dan Pengangkutan Darat]

Cik Siti Nur Ramizah binti Abd Razak [Pegawai Khas Ketua Setiausaha]

Encik Megat Farizul Ikhwan bin Megat Khushairi [Penolong Setiausaha Bahagian Logistik dan Pengangkutan Darat]

Encik Arbi bin Suhadat [Penolong Setiausaha Bahagian Logistik dan Pengangkutan Darat]

Beta Tegap Sdn Bhd

Encik Zairuddy bin Zainal [Pengarah]

LAPORAN PROSIDING**MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS, PENGGAL KEEMPAT****Isnin, 27 September 2021****Bilik Jawatankuasa 1, Tingkat 2 Blok Utama, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur****Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.39 petang***[Yang Berhormat Tuan Wong Kah Woh **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Tuan Pengerusi: Okey, *order* ya. Okey, selamat petang, salam sejahtera dan selamat datang saya ucapkan kepada Ahli-ahli PAC sekalian, dan juga Ahli-ahli ex-officio PAC yang bersama-sama dengan kita sehingga prosiding petang ini. Pada hari Jawatankuasa akan meneruskan prosiding Pelaksanaan Automated Enforcement System (AES) di bawah Kementerian Pengangkutan (MOT), yang kali pertama diadakan pada 2 Disember 2020. Hadir di hadapan Jawatankuasa ini adalah Yang Berbahagia Datuk Isham bin Ishak, KSU MOT. Terima kasih Datuk kerana hadir. Yang Berusaha Encik Encik Wan Mohd Asraf bin Wan Salleh, Setiausaha Bahagian Logistik dan Pengangkutan Darat MOT dan Yang Berusaha Encik Zairuddy bin Zainal, Pengarah Syarikat Beta Tegap Sdn Bhd.

Untuk makluman semua, PAC Parlimen sebelum ini sudah mendapat penjelasan daripada Jawatankuasa Khas Siasatan Tadbir Urus Perolehan dan Kewangan Kerajaan yang dipengerusikan oleh Tan Sri Ambrin Buang pada 16 November 2020. Lanjutan daripada pembentangan tersebut, PAC menyediakan terma rujukan bagi prosiding ini iaitu:

- (i) Laporan Siasatan JKSTUPKK;
- (ii) konsep asal dan keperluan pelaksanaan AES;
- (iii) pemberian kontrak secara rundingan terus;
- (iv) kelemahan peraturan iaitu penguatkuasaan oleh *third party*;
- (v) penglibatan LTAT dan kewajaran bayaran pampasan sebanyak RM555 juta;
- (vi) model perniagaan LTAT; dan
- (vii) hala tuju sistem AES.

Hasil daripada prosiding pertama, PAC berpendapat menjadi keperluan untuk Datuk KSU dan juga Syarikat Beta Tegap untuk hadir memberikan penjelasan kepada

Jawatankuasa ini khasnya berhubung pengambilalihan syarikat ini bersama Syarikat ATES Sdn. Bhd. oleh LTAT. Daripada rekod *hansard* PAC untuk prosiding pada 2 Disember, Yang Berbahagia Datuk KSU menjelaskan bahawa LTAT membayar sejumlah RM260 juta kepada Beta Tegap Sdn. Bhd. manakala Syarikat ATES pula adalah sebanyak RM295 juta. Apabila saya memerhatikan slaid yang telah pun diserahkan kepada pihak Sekretariat PAC, saya ada nampak slaid daripada Datuk KSU dari MOT. So, Datuk akan *go through the slide or how? Because I think some of the info are actually repetitive*-lah.

Jika hendak *go through slide*, mungkin kita *straight to the point* yang baharu, dan yang berkenaan dengan latar belakang itu semua kita boleh *skip*, dan selepas itu, saya akan menjemput pihak Beta Tegap untuk memberikan penjelasan. So, dengan ini, saya dengan segala hormatnya menjemput Datuk KSU untuk memulakan pembentangan pada petang ini. Dipersilakan.

Datuk Isham bin Ishak [Ketua Setiausaha]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Mesyuarat Prosiding Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Ahli-ahli Yang Berhormat, tuan-tuan dan puan-puan sekalian, selamat petang. Seperti mana yang Tuan Pengerusi maklumkan, memang slaid sahaja adalah sama seperti dulu, tiada *update* yang baharu, dan saya rasa saya telah menjelaskan agak telitilah, satu persatu prosiding yang telah berlaku dan akhirnya kepada— syarikat ini telah diambil alih oleh LTAT-lah dan pembayaran RM555 juta dibuat. Setakat ini— perlukah saya melalui slaid itu sekali lagi? *Because* samalah Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Jika slaid *100 percent* sama kita tidak payah laluilah.

Datuk Isham bin Ishak: Ya, *100 percent* sama Tuan Pengerusi. *It is just*— cuma sekarang ini memang sistem dilaksanakanlah. Memang semua alat AES berfungsi. Tender-tender telah dikeluarkan untuk *maintenance* dan juga bekalan untuk filem-filem dan juga *back end* telah berjalan seperti mana biasalah. So, semua alat tersebut berfungsi seperti mana biasa sekarang. Itu sahaja yang ingin saya maklumkan kepada Jawatankuasa ini, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Terima kasih Datuk KSU. Datuk, sebelum kita beredar ke penjelasan daripada Beta Tegap dan LTAT, saya ingin membangkitkan, *actually*, apabila saya membaca semula *hansard* pada bulan Disember yang lepas, memang ada beberapa lagi isu yang mana pada masa itu Datuk KSU kata memerlukan sedikit masa untuk mendapat maklumat. Mungkin saya *go through* kan, saya akan *go through* sekali lagi perkara-perkara yang perlu, dan mungkin Datuk, apabila pihak wakil Beta Tegap memberikan pembentangan, bolehlah Datuk cuba dapatkan maklumat tersebut.

So, nombor satu adalah berkenaan di muka surat 9 *hansard*, kita ada *mentioned* berkenaan dengan— Yang Berhormat Kluang ada sebut berkenaan dengan satu taklimat antara MOT dengan *Economic Council*. Beliau meminta supaya PAC dimaklumkan berkenaan dengan apakah kandungan dalam taklimat tersebut. Nombor satu.

Kedua adalah dalam muka surat 14 *hansard*, okey. Pada 9 September, ada satu surat yang dikeluarkan oleh Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Seri Wahid Omar kepada Dato' Seri Ahmad Husni Mohamad Hanadzlah, MOF II mengenai keputusan yang dibuat dalam perbincangan itu. Itu rekod yang berhubung dengan mesyuarat ini dan PAC ada memohon supaya sesalinan surat tersebut diberikan. Saya difahamkan bahawa belum lagi diserahkan kepada PAC. Muka surat 17, ini dari MOF ya. Okey, MOF. Dalam keterangan Datuk KSU ada menyatakan bahawa,

"Mengikut surat ini tiada apa-apa yang diperkatakan sama ada LTAT telah offer sendiri ataupun LTAT telah di-suggest oleh siapa-siapa dalam mesyuarat untuk offer sendiri...".

Ada satu minit mesyuarat daripada MOF yang diperlukan. Pada masa itu ada ditanya kepada MOF yang dijawab oleh Encik Abdul Razak Abdullah berkenaan dengan minit. So, ini tanggungjawab MOF. Muka surat 20, saya ada tanya kepada Datuk KSU secara *direct* berkenaan dengan justifikasi untuk *direct nego* dalam pelantikan kedua-dua syarikat ini.

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi, boleh saya minta penerangan? Adakah Datuk KSU MOT ataupun KSP?

Tuan Pengerusi: MOT.

Datuk Isham bin Ishak: KSU MOT?

Tuan Pengerusi: Ya, ya Datuk sendiri. Okey. Itu di muka surat 20 berkenaan dengan justifikasi. Datuk Isham bin Ishak ada jawab,

"Saya tidak ada jawapan sekarang tetapi saya akan dapatkan jawapan kepada soalan Tuan Pengerusi secara spesifik iaitu justifikasi untuk rundingan terus...".

Okey, muka surat 22, saya ada tanya satu soalan juga kepada KSU MOT berkenaan dengan minimum— secara *general*-nya, berapakah minimum *paid-up capital* yang diperlukan untuk sesebuah syarikat mendapat kontrak daripada MOT? Itu muka surat 22 *hansard*. Hal ini kerana, pada masa itu, saya mendapati bahawa *paid-up capital* untuk ATES hanya RM100,000 sahaja berbanding dengan nilai kontrak yang diperolehi.

Yang Berhormat Kluang juga pada muka surat yang sama ada bertanya berkenaan dengan apakah perniagaan yang dijalankan oleh ATES Sdn. Bhd. sepanjang

masa ini? Akhirnya, muka surat 33 *hansard*, Datuk KSU ada nyatakan, apabila saya membangkitkan soalan kenapa dari hari pertama JPJ tidak melaksanakan projek ini dengan sendiri dan kena *outsource* kepada dua syarikat bersendirian, iaitu syarikat swasta? Jawapan yang saya peroleh daripada Datuk KSU adalah kerana kosnya amat tinggi, lebih kurang RM600 juta, dan saya telah meminta supaya *documentary proof* untuk kos yang menyokong kenyataan tersebut. So, itu merupakan beberapa isu yang saya cuba imbas kembali dengan membaca *hansard*. Mungkin selepas ini, Datuk KSU boleh memberikan sedikit sebanyak bantuan kepada PAC berkenaan dengan isu-isu yang berbangkit. Okey, so dengan ini, saya menjemput saksi dari Beta Tegap untuk memulakan pembentangan. Dipersilakan Yang Berusaha Encik Zairuddy bin Zainal.

Encik Zairuddy bin Zainal [Pengarah Beta Tegap Sdn. Bhd.]: *Good afternoon*, terima kasih Tuan Pengerusi. *Can we go to slide number 4, please?* Nombor 4. Ini kronologi Tuan Pengerusi, *this is* berdasarkan kepada rekod-rekod yang kita ada. *Presentation* telah dibuat sebelum ini, di mana pada tahun November 2006, kerajaan telah menjemput tujuh pembekal kamera dan yang terpilih adalah Red Flags dan Robot daripada German. Pada Mac 2008, pembahagian *Region A* dan *Region B* antara Beta Tegap dan ATES Sdn. Bhd. Satu *northern and east Malaysia*, satu lagi *southern of Malaysia*. Pada Disember 2011, perjanjian konsesi lima tahun setengah dan setahun untuk pemasangan kamera dan pada September 2012, 14 buah kamera telah dipasang dan dikuatkuasakan.

Pada Disember 2012, pendakwaan saman tertunggak AES ditangguhkan oleh Jabatan Peguam Negara. Ini adalah *the historical* sebelum pembabitan LTAT dalam Projek AES. Kalau boleh kita ke slaid yang keenam. Ini ialah *history*, kronologi tawaran kepada LTAT. Di mana pada tahun 2014, LTAT menerima cadangan daripada ATES dan Beta Tegap. Pada bulan Julai, cadangan itu bersama RM350 juta setiap *company* bersamaan dengan RM700 juta untuk kedua-duanya. Pada September 2014, pihak pelaburan LTAT telah membuat kertas kerja. Pada Oktober 2014 telah dibentangkan kepada Lembaga LTAT. Lembaga LTAT secara prinsip telah bersetuju untuk pengambilalihan kedua-dua syarikat sebanyak RM700 juta dengan pembabitan, *at that point of time*, Koperasi Polis dan juga Boustead Holdings, anak syarikat LTAT.

Pada November 2014, LTAT melantik *consultant* untuk membuat penilaian terhadap pelaburan ini. Pada Januari 2015, surat tawaran kepada ATES sebanyak 295 diikuti kepada Beta Tegap, 240. ATES terima RM295 juta, Beta Tegap di *revised* kepada RM260 juta pada masa itu. *Okey*, kalau *we can move to the page* seterusnya. *Okey*, MOT pada Januari 2015 memaklumkan Kabinet telah bersetuju dengan pengambilan

AES oleh kerajaan melalui LTAT. April 2015, *condition precedent* telah *fulfilled* dan LTAT mengambil alih ATES dari Beta Tegap. Pada bulan seterusnya, proses timbang tara ke atas kerajaan telah dihentikan. April 2016, penjenamaan semula AES, *because* selepas diambil alih oleh LTAT, dinamakan *Automated Awareness Safety System (AwAS)*.

Pada November 2016, Kabinet telah bersetuju *three tier* yang lama itu digantikan kepada *fixed fee* RM36.8 juta sebulan dan *variable fee* RM16 untuk setiap saman yang dikeluarkan dan daripada *front-capture* ditukar kepada *rear-capture* dan menggunakan kamera jenis Robot daripada German dan Red Flags dari Australia. Pada 2017, MOF memaklumkan akan mengambil alih AwAS daripada LTAT dalam mesyuarat sebelum dipersetujui oleh Kabinet bersetuju pada *RM894.3 million* hendak bayar sebagai pampasan kepada LTAT. Di antara Mei dan Julai 2018, LTAT telah memaklumkan situasi ini kepada Council of Eminent Persons (CEP). Diikuti pada Ogos 2018, MOT telah memaklumkan untuk mengambil alih AES, ATES dan Beta Tegap. *If I am not mistaken, 30th September was the last day* ATES dan Beta Tegap di bawah LTAT. Kemudian operasi telah di *transfer* kepada MOT dan JPJ.

Ogos 2019, LTAT mendapat pampasan RM555 juta dan pada November 2019, tambahan sebanyak RM113.9 juta. *Next slide, please*. Ini asas-asas pengambilalihan projek. Slaid nombor 9. Semasa pengambilan Projek AES pada tahun 2014 dan 2015, *the justification* daripada LTAT ialah *based on the projection* boleh mendapat pulangan, *return 12 percent*. Pulangan ini akan disalurkan sebagai dividen kepada anggota-anggota tentera yang mencarum kepada LTAT. Mengubah persepsi rakyat kepada AwAS. *That is the branding just now from AES* kepada AwAS, di mana untuk keselamatan jalan raya, bukannya lebih kepada mengurangkan kadar kemalangan dan kematian di jalan raya. Tujuan asal AES ini ialah untuk membuka juga peluang kepada veteran-veteran angkatan tentera dan anak warga angkatan tentera untuk bekerja di syarikat ATES dan Beta Tegap. Pada masa itu, LTAT dan Boustead ada *the financial power to proceed with the project* lah. *That is all*, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Terima kasih Encik Zairuddy bin Zainal. Okey, berkenaan dengan Syarikat Beta Tegap Sdn. Bhd., boleh jelaskan kepada Ahli-ahli Mesyuarat PAC di sini? Nombor satu, sebelum pengambilalihan oleh LTAT, jika tidak silap saya, LTAT menerusi Irat Properties mengambil alih Beta Tegap. Okey. So, sebelum pengambilalihan, siapakah pengarah dan juga *shareholders* ia? Selepas pengambilalihan, apakah perubahan ia? Sama ada 100 peratus ada berubah atau tidak? Sila.

Encik Zairuddy bin Zainal: Untuk Beta Tegap, semasa– sebelum pengambilalihan oleh LTAT, Beta Tegap 30 *percent interest* di bawah Dr. Andreas Teoh, 28 *percent* di bawah Dato' Mohd Yunus Othman... [Disampuk]

Tuan Pengerusi: ...kejap, ya. Saya cuba dapatkan slaid pembentangan MOT. Okey, Dr. Andreas Teoh. Okey.

Encik Zairuddy bin Zainal: 30 *percent*. Dato' Mohd Yunus Othman, 28 *percent*, To' Puan Rozana binti Redzuan, 28 *percent*, Jeneral (B) Tan Sri Nik Ismail bin Nik Mohamed 9 *percent* dan Datin Yap Kim See @ Yap Ai Lin 5 *percent* untuk Beta Tegap.

Tuan Pengerusi: *Board of Directors* ia?

Encik Zairuddy bin Zainal: *I do not have that– I did not bring that info with me at that point of time.*

Tuan Pengerusi: Okey, so selepas pengambilalihan, bagaimanakah *shareholdings* nya?

Encik Zairuddy bin Zainal: Okey, *shareholdings* ATES dan Beta Tegap masa itu di– *it starts with Irat Properties Sdn. Bhd., 100 percent– Beta Tegap dan ATES. 100 percent owned by Irat Properties Sdn. Bhd. dan Irat Properties Sdn. Bhd., 50 percent owned by LTAT dan 50 percent owned by Boustead Holdings Sdn. Bhd.*

Tuan Pengerusi: Okey, pada Disember lepas saya ada tanya satu soalan kepada Datuk KSU tetapi lebih sesuai ditanya kepada pihak Beta Tegaplah. Saya nampak salah seorang *shareholder*, pemilik saham dalam Beta Tegap bernama Jeneral (B) Tan Sri Nik Ismail bin Nik Mohamed. *So happens that he is a General.* So, saya hendak tanya sama ada beliau ada apa-apa hubung kait dengan LTAT ataupun Irat Properties ke tidak? Berkenaan dengan Jeneral (B) Tan Sri Nik Ismail bin Nik Mohamed.

Encik Zairuddy bin Zainal: *I am not aware, but I need to check, Yang Berhormat. When they took over itu I was not involved, based on the information that I have, but I can check for you. I can check for you. The question is whether dia ada relationship dengan Irat Properties ataupun... [Disampuk]*

Tuan Pengerusi: ...ya, ya, ya. *Correct. Irat or LTAT.*

Encik Zairuddy bin Zainal: Okey, boleh. Saya akan *check*.

Tuan Pengerusi: Ya, boleh. Silakan. *For Beta Tegap, anything from Ahli-ahli PAC?*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut]: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya, sila.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Kita dimaklumkan dahulu *the takeover cost* itu is 555 ya? Akan tetapi ada dua pembayaran. Pembayaran seterusnya RM113.9 juta itu. Itu pembayaran ...

Tuan Pengerusi: Ya, itu mungkin kita ajukan soalan kepada Datuk KSU nanti. Datuk KSU, *are you ready with the answer just now?*

Datuk Isham bin Ishak: Yes, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey ya. So, terima kasih Encik Zairuddy bin Zainal. saya jemput Datuk KSU, sila.

Datuk Isham bin Ishak: Okey, terima kasih Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi telah mengajukan kepada saya beberapa soalan, dan soalan pertama ialah mengenai taklimat oleh *Economic Council* dan kandungan taklimat tersebut. Seperti mana yang saya jawab dahulu, saya tiada maklumat mengenai perkara tersebut tetapi saya cuba untuk mendapatkan juga dan saya tidak berjaya untuk mendapatkan maklumat seperti mana yang Tuan Pengerusi mintalah hari itu. Memang saya kata saya akan cuba untuk dapatkan tetapi memang tidak ada, saya tidak ada maklumat tersebut Tuan Pengerusi.

Seterusnya Tuan Pengerusi juga merujuk kepada surat 9 September 2014 dan saya sebenarnya ada surat tersebut, telah saya bagi pun tetapi saya ada salinan di sini kalau Tuan Pengerusi perlukan. So, surat itu memang saya ada.

Seterusnya adalah mengenai justifikasi mengenai rundingan terus. So, justifikasi tersebut seperti mana yang telah dilaporkan dalam laporan oleh Jabatan Audit Negara bahawa pada satu mesyuarat bertarikh 30 Mei 2008 iaitu Mesyuarat Pelaksanaan AES yang telah dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri Pengangkutan berpendapat bahawa AES ini tidak wajar dikendalikan oleh kerajaan. Sebaliknya pelaksanaan hendaklah dibuat mengenai perancangan asal iaitu secara *outsourcing*.

Sebab-sebabnya adalah kerana kos pelaksanaan AES adalah begitu tinggi. Kedua ialah pengoperasiannya akan melibatkan tambahan 400 orang lagi kakitangan yang terlatih dan mahir yang mana kita tidak ada di JPJ. Untuk kita melaksanakan perkara ini kita perlu mendapat kelulusan perjawatan daripada kerajaan, terutamanya daripada Kementerian Kewangan dan juga JPA untuk mendapat tambahan orang untuk melaksanakan sistem ini. Seterusnya kos operasi CAPEX dan OPEX juga agak tinggi iaitu antara 15 peratus hingga 20 peratus daripada kos pelaksanaan tersebut.

Tuan Pengerusi: Sebanyak 15 peratus hingga 20 peratus daripada kos pelaksanaan?

Datuk Isham bin Ishak: Kos pelaksanaan. Ya.

Tuan Pengerusi: Apakah maksudnya ya?

Datuk Isham bin Ishak: *So, the operational cost to operate is very high. That means to implement it, the operation cost is 15 percent more, 15 to 20 percent more in terms of operational. So, we don't have that because selalunya Tuan Pengerusi bila kita melaksanakan satu-satu perkara macam AES ini kita perlu minta untuk mendapatkan bajet – let say for next year kita minta tahun ini. So, untuk operasi AES ini memang terlalu mahal untuk kita operasikan. So, kita rasa tidak sesuai untuk JPJ sendiri melaksanakan sebab kekangan-kekangan yang telah saya maklumkan tersebut. So, itu merupakan asas kepada kenapa AES tersebut tidak dapat dibuat oleh JPJ sendiri tetapi perlu di-outsourced.*

Tuan Pengerusi: Bolehkah saya dapat pengesahan?

Datuk Isham bin Ishak: Ya Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Isu ini dilaporkan dalam Laporan Ketua Audit Negara (LKAN) sebelum ini? Tidak ada kan?

Datuk Isham bin Ishak: *Sorry* Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Datuk KSU tadi baca dari mana ya? Di manakah *source* itu? Tadi ada nyatakan laporan auditkah?

Datuk Isham bin Ishak:: Ya, daripada Laporan Audit Negara yang memaklumkan bahawa pada ...

Tuan Pengerusi: Itu bila, Laporan Audit Negara?

Datuk Isham bin Ishak: Laporan Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus Perolehan-

Tuan Pengerusi: Okey.

Datuk Isham bin Ishak: JKSTUPKK telah melaporkan pada 30 Mei 2008, satu mesyuarat pelaksanaan AES yang telah dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri Pengangkutan. So, telah disenaraikan kenapa projek ini tidak boleh dibuat sendiri oleh JPJ tetapi perlu di-outsource-kan.

Tuan Pengerusi: Okey Datuk. So, petikan tadi telah pun menjawab soalan yang terakhir tadi iaitu berkenaan dengan kos kan? Akan tetapi ada satu soalan yang berkaitan, apakah justifikasi untuk buat rundingan terus dalam pelantikan kedua-dua ATEs dan juga Beta Tegap?

Datuk Isham bin Ishak: So, seperti mana yang telah dimaklumkan oleh saya pada tahun lepas, saya maklumkan bahawa rundingan terus tersebut dibuat melalui satu proses di mana satu *proof of concept* telah dibuat di mana 9 buah syarikat telah masuk. Daripada 9 buah syarikat ini, 2 buah syarikat telah didapati mempunyai – selepas penilaian – mempunyai kriteria-kriteria untuk melaksanakan projek ini. Sebab itu, *direct*

nego itu telah dibuat keputusan untuk di-*award*-kan kepada 2 buah syarikat ini, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Keputusan *direct nego* hendaklah dibuat oleh MoF kan?

Datuk Isham bin Ishak: Betul. Selalunya prosesnya ialah Kementerian Pengangkutan akan membuat penilaian dan seterusnya akan membuat perakuan. Perakuan ini haruslah diputuskan hanya oleh Yang Berhormat Menteri sahaja. *So, there will be an assessment* dan perakuan akan dibuat oleh Yang Berhormat Menteri dan kemudian kelulusan akan dihantar kepada Kementerian Kewangan. Itulah proses-proses untuk *direct nego*. Kementerian tidak membuat keputusan untuk *direct nego*, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Ada lagi Datuk?

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi, pada 5 Disember 2008, Jemaah Menteri juga telah membuat keputusan dan bersetuju supaya perkhidmatan sistem AES ini dilaksanakan di bawah kaedah *outsourcing* kepada dua buah syarikat yang telah diperakukan oleh Jawatankuasa Teknikal AES. *So*, itu ialah – dan dipersetujui oleh Jawatankuasa Pemandu AES iaitu dua syarikat tersebut yang telah kita maklum.

Tuan Pengerusi: *So*, itu pada 5 Disember 2008.

Datuk Isham bin Ishak: Betul Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey.

Puan Wong Shu Qi [Kluang]: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya sila, Yang Berhormat Kluang.

Puan Wong Shu Qi: Terima kasih Tuan Pengerusi. Soalan saya, jadi ketika itu siapa yang mencadangkan dua buah syarikat ini dalam keputusan rundingan terus?

Datuk Isham bin Ishak: Kedua-dua buah syarikat tersebut telah melalui satu proses penilaian dan penilaian dibuat oleh Jawatankuasa Pemandu AES. *So*, Jawatankuasa Pemandu AES dan Jawatankuasa Teknikal AES telah bersama-sama untuk membuat perakuan tersebut.

Tuan Pengerusi: Siapakah yang menganggotai jawatankuasa itu Datuk?

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi, mesyuarat teknikal tersebut adalah dipengerusikan sendiri oleh KSU Kementerian Pengangkutan dianggotai oleh Ketua Pengarah JPJ dan polis (PDRM).

Tuan Pengerusi: Okey. Ya Yang Berhormat Permatang Pauh, sila.

Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh]: Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Yang Lumut tadi ada satu soalan ya?

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Yang Berhormat Lumut.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Permatang Pauh dulu ya. *Ladies first.*
[Ketawa]

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Saya hendak tanya saja tentang kalau dilihat dalam slaid 6, November 2014. Lembaga LTAT bersetuju melantik konsultan untuk beri pandangan perjanjian konsesi – Tetuan LHAG dan Laporan Penilaian Kewangan oleh Affin Hwang. Bolehkah kami dapatkan salinan laporan tersebut?

Encik Zairuddy bin Zainal: Boleh, boleh. saya boleh bagi.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Terima kasih. Kedua-dualah, maksudnya *the financial assessment* oleh Affin Hwang Capital *and* –

Encik Zairuddy bin Zainal: Tetuan Lee Hishammuddin Allen & Gledhill (LHAG).

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Yes, yes. *Thank you.*

Encik Zairuddy bin Zainal: Sorry, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Yes, sila.

Encik Zairuddy bin Zainal: Soalan fasal Jeneral (B) Tan Sri Dato' Sri Nik Ismail bin Nik Mohamed *just now*. Dia adalah *nominee director* untuk Chery Holdings (Malaysia) Sdn. Bhd.

Tuan Pengerusi: Untuk apa?

Encik Zairuddy bin Zainal: Untuk *company* Chery Holdings (Malaysia) Sdn. Bhd., *Chery, the China-made car, those at that time ...*

Tuan Pengerusi: Okey.

Encik Zairuddy bin Zainal: *So, we owned – masa itu LTAT owned 30 percent of the company. So, he is the nominee director of LTAT.*

Tuan Pengerusi: *Nominee director from who?*

Encik Zairuddy bin Zainal: *From LTAT.*

Tuan Pengerusi: *From LTAT.*

Encik Zairuddy bin Zainal: *The ex-serviceman, the LTAT was sent there to become a nominee director of our investing companies.*

Tuan Pengerusi: So, maksudnya LTAT melantik beliau sebagai *nominee director* di syarikat ...

Encik Zairuddy bin Zainal: Cherry Holdings Malaysia Sdn. Bhd.

Tuan Pengerusi: Cherry Holding Malaysia Sdn. Bhd.?

Encik Zairuddy bin Zainal: Betul.

Tuan Pengerusi: *And it so happened that he is also one of the shareholders in Beta Tegap?*

Encik Zairuddy bin Zainal: Beta Tegap.

Tuan Pengerusi: Okey, *understand. Thank you.* Yang Berhormat Lumut.

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi, saya ada senarai keanggotaan untuk jawatankuasa tersebut, boleh saya *submit* sebagai...?

Tuan Pengerusi: Sila serahkan sesalinan kepada sekretariat?

Datuk Isham bin Ishak: Okey Yang Berhormat, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Okey, Yang Berhormat Lumut.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi, jumlah yang dibayar balik oleh kerajaan kepada LTAT, sejumlah berapa ya?

Datuk Isham bin Ishak: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: 555. Akan tetapi, ada satu lagi pembayaran 113.9 kepada LTAT, jadi jumlahnya 600 lebihlah, atau bagaimana? Di dalam *slide* tadi ini.

Tuan Pengerusi: *Slide* yang terakhir itu.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Slide* nombor...

Tuan Pengerusi: Yes, yes tadi itu. November 2019.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Jumlahnya bukan 555 sahajakah, atau memang enam berapa itu, 669?

Datuk Isham bin Ishak: Okey Yang Berhormat, saya ada surat daripada Kementerian Kewangan kepada KSU Kementerian Pengangkutan bertarikh 25 Mac 2019. Di sini dimaklumkan bahawa Kementerian Kewangan telah bersetuju mengenai perkara berikut. Saya akan bacakan, Yang Berhormat. Pertama, Kementerian Kewangan mencadangkan kepada Kementerian Pengangkutan bahawa jumlah pampasan kepada LTAT adalah sebanyak RM669,116.4 juta. Kementerian Pengangkutan menyelesaikan fi perkhidmatan tertunggak yang boleh dituntut berdasarkan perjanjian konsesi berjumlah RM18,246,600. Kementerian Pengangkutan juga perlu mendapatkan kelulusan Mesyuarat Jemaah Menteri bagi menentukan jumlah akhir pampasan kepada LTAT.

So, inilah satu surat daripada Kementerian Kewangan bertarikh 25 Mac 2019 memaklumkan kepada Kementerian Pengangkutan jumlah yang perlu dibayar kepada LTAT. Pada 17 April 2019, Kementerian Pengangkutan telah menjawab kepada surat daripada Kementerian Kewangan bertarikh 25 Mac 2019. Dimaklumkan bahawa MOT telah meneliti cadangan pampasan yang telah disampaikan ataupun yang telah dipersetujui oleh MOF dan berpandangan bahawa ia tidak berlandaskan kepada kedua-dua perjanjian konsesi asal.

Jadi, MOT– tiada terdapat mana-mana terma dan syarat yang menetapkan obligasi perundangan di pihak kerajaan untuk memberi pampasan ke atas pelaburan asal LTAT berjumlah RM555 juta apabila kedua-dua kontrak tersebut tamat. Jabatan Peguam Negara menerusi suratnya bertarikh 9 April 2019 pula memaklumkan perkara yang sama, di mana tiada terdapat dokumen yang mengandungi sebarang *legal obligations* di pihak kerajaan untuk membuat pampasan berdasarkan jumlah pelaburan asal LTAT semasa pengambilalihan kedua-dua syarikat tersebut.

Jadi akhirnya, MOT berpandangan bahawa sebarang pampasan yang boleh dipertimbangkan perlulah berlandaskan kepada terma-terma dan obligasi kerajaan yang dinyatakan dalam perjanjian konsesi asal. So, MOT hanya bersetuju dengan cadangan pembayaran fi perkhidmatan berjumlah RM18.248 juta sahajalah, dan wajar untuk MOF menyediakan kertas pertimbangan mesyuarat MJM bagi mendapatkan sebarang keputusan kerajaan ke atas apa-apa cadangan melibatkan pampasan kepada LTAT. So, *we don't decide for the payment* Yang Berhormat...bukan MOT.

Tuan Pengerusi: Datuk KSU berkenaan dari segi MOT, apakah status sekarang, sama ada RM555 juta serta RM113.9 juta itu telah dibayar?

Datuk Isham bin Ishak: Bayaran tersebut adalah melalui MOF Yang Berhormat. Mungkin MOF boleh maklumkan perkara tersebut.

Tuan Pengerusi: MOF boleh – ada makluman?

Encik Zainudin bin Suleiman [Timbalan Setiausaha Bahagian (Bahagian Kawalan Kewangan Strategik dan Korporat) Perbendaharaan Malaysia]: Minta maaf Yang Berhormat, untuk masa ini, kita tidak dinyatakan, tetapi kita boleh mendapatkan maklumat untuk diserahkan kepada pihak Yang Berhormat berkaitan dengan pembayaran yang dilaksanakan MOF.

Tuan Pengerusi: Okey, kedua-duanya ya, RM555 juta dengan RM113.9 juta. Ahli-ahli sekalian, ada apa-apa soalan lain kepada Datuk KSU?

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey, sila Yang Berhormat Sik.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Saya ingin merujuk kepada muka surat 11, yang nombor lapan, tuntutan arbitrase. Tuntutan oleh pihak syarikat kepada kerajaan khususnya – ini maksudnya kepada Kementerian Pengangkutan, ya? Adakah tuntutan ini masih lagi dalam peringkat dalaman di antara syarikat dengan kementerian ataupun sudah dibawa ke mahkamah? Ada empat tuntutan itu. Jadi, bagaimana perkembangannya yang terbaru hari ini?

Datuk Isham bin Ishak: 2015 itu, Mei 2015-kah Yang Berhormat? LTAT menghentikan proses timbang tara, *arbitration* ke atas kerajaan dan memulakan perbincangan perjanjian konsesi baru.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Ya. Termasuk di situ. Bagaimanakah perkembangan sekarang ini – makna di peringkat– masih ada perbincangan kedua-dua hala ataupun sudah dibawa ke mahkamah dan sebagainya?

Datuk Isham bin Ishak: Sudah kira selesai Yang Berhormat, sebab tidak ada proses timbang tara diambil ke atas kerajaan.

Tuan Pengerusi: Sila Yang Berhormat Permatang Pauh.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Datuk KSU. Saya hendak tanya, dari segi perangkaan, implikasi kewangan yang telah dibelanjakan, adakah kementerian melakukan *the spend – I mean how much you spent thus far* dari segi pampasan dan sebagainya dan projek C, apa yang mungkin dapat kita kutip dari segi saman dan sebagainya? *Is there something quite detailed for the next five years to ten years?* Selalunya bercakap tentang konsesi ataupun segala program untuk memantau keselamatan ini, kita akan ada *some degree of know-how. If I missed it, I am sorry.*

Datuk Isham bin Ishak: So, untuk *projection* Yang Berhormat, kita boleh sediakan *based on the current fee structure that has already been agreed. So, we can prepare that, maybe for the three years-kah Yang Berhormat, five years maybe too long?*

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *I think maybe three years is useful. You know why?* Kalau kita buat laporan itu, kita dapat gambaran yang lebih menyeluruhlah. Maksudnya *the spent and sunk cost* dan...*you know Insya-Allah how the ministry and the government can recoup after a while. Thank you.*

Datuk Isham bin Ishak: Akan tetapi Yang Berhormat, boleh saya kongsi? Sebenarnya, *it is not the tangible value* yang penting. Apa yang penting ialah orang ramai yang melalui kawasan tersebut tahu bahawa mereka perlu mengurangkan kelajuan supaya kemalangan tidak berlaku. Setiap kemalangan itu mungkin ada nilailah daripada segi *loss of— total loss of the car*, hilang nyawa, pekerjaan dan lain-lain tanggungan. Jadi, itu ialah *the non-tangible value that can— very difficult to calculate* lah I suppose.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Terakhir sebelum Yang Berhormat Sik, saya hendak tanya sahaja. *I mean* macam saya sebut, saya sangat setuju kerana sudah tentu kita melihat tentang aspek keselamatan dan keselamatan nyawa. Akan tetapi pada masa yang sama apabila kami diminta untuk mengaudit, ia lebih kepada *how the project was awarded? So, yang kita hendak tackle ini the aspect of due diligence, right?*

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *Also, apa yang kementerian dan kerajaan terpaksa lakukan to— in terms of damage control, untuk memastikan we still recouped after what has been spent. So, it's more the aspect- although saya setuju sangatlah, memang you want everyone to stop speeding. Malaysia ini dikenali dengan negara di mana semua pemandunya speed.*

Datuk Isham bin Ishak: ya, ya.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *So, in that sense, yes, but it is also important. So, thank you for sharing it with us. Terima kasih.*

Datuk Isham bin Ishak: Okey. So, Yang Berhormat punya soalan ada dua perspektif. *One is when the award— when the project was awarded. Memang ada projection on the income. So, itu memang ada. It's already provided in the report. But the second part itu, yes, we can prepare a projection on the current situation. Cuma sekarang masa post-COVID-19 ini, I don't have a value to compare to yet— it's very difficult for me to do now, but the projection may not be very concrete at the moment ya, but we can prepare for you. Okey, thank you Yang Berhormat.*

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Sila Yang Berhormat Kluang.

Puan Wong Shu Qi: Terima kasih Tuan Pengerusi. Satu soalan, mungkin pihak MOF ataupun wakil selain daripada MOT, kerana Datuk KSU tadi sebut bahawa tiada akses kepada Mesyuarat *Economic Council (EC)* yang buat keputusan untuk tangguhkan pelaksanaan Projek AES ini. Jadi sebenarnya, mesyuarat itu dihadiri oleh siapa, *Economic Council* itu? Pihak mana yang boleh sediakan minit itu? Pihak MOF?

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Puan Wong Shu Qi: Ataupun Datuk KSU tahu pihak yang mana sebenarnya sampaikan keputusan itu kepada MOT? Ini kerana MOT yang dimaklumkan keputusan itu.

Datuk Isham bin Ishak: Sebentar ya Yang Berhormat. Yang Berhormat, bukan saya tiada akses, saya tidak ada maklumat itu. *I'm trying to find it, where is it.* Itu sahaja.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi siapa yang patut ada maklumat?

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Semua JPM kan?

Datuk Isham bin Ishak: Selalunya Mesyuarat NEC ini dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Sekretariatnya ialah EPU lah ataupun JPM. So, kementerian-kementerian akan masuk dan dibincangkanlah. Selalunya dipengerusikan

oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Menteri Kewangan akan ada, Menteri EPU pun akan ada dan kementerian yang terlibat dalam perbincangan agensi tersebut.

Tuan Pengerusi: EPU? EPU mana? Ada?

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: Tidak ada? Ya, Ahli-ahli ada— ya, sila Yang Berhormat Lumut.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Terima kasih Tuan Pengerusi. Tadi antara— ini kita balik ke awal ya, di antara sebab mengapa kita sumber luaran kan— betulkah itu *outsourcing*? *Translation* ia sumber luaran kan?

Datuk Isham bin Ishak: Ya.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Projek AES ini pertamanya kerana JPJ tidak berkemampuan menyediakan 400 orang lebih kurang kakitangan dan kewangan. Jadi, apabila JPJ ambil alih sekarang ini, *did you manage to get the 400* perjawatan daripada JPA?

Datuk Isham bin Ishak: Tidak. So, sekarang ini bila sistem itu sudah ada, kita— macam dari segi peralatan itu sendiri dekat luar itu— so, kita sudah ada tender. So, kita tender macam *outsourcing* jugalah, kita tender kepada syarikat lain untuk buat *maintenance* kepada *physical equipment*. Kedua, kita ada tender kedua iaitu *communication* antara *mission* tersebut dengan *back end*. Kita ada satu lagi tender untuk *manage the back end*. JPJ hanya semata-mata mendapat maklumat-maklumat daripada kereta yang *speeding* itu, ia ambil gambar *and* ia akan buat *enforcement*, di mana ia akan mengeluarkan saman kepada mereka yang melanggar *speed limit* tersebut. So, kita tak ambillah 400 tetapi kita buat kontrak untuk buat perkara tersebut, Yang Berhormat.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Ya lah, *on hindsight* Datuk ya, *if we have thought about this before, there won't be any* Beta Tegap, *any* ATES. Semuanya kita boleh *tender* kan secara cari kontraktor untuk *run this and we might have saved a lot of money on hindsight*. Ini kerana boleh sahaja apabila benda itu sudah ada, kita boleh *manage*, JPJ boleh *manage*. So, kalau kita fikirkan cara sedemikian ketika itu, tanpa ada kepentingan mana-mana pihak, mungkin *we manage the system, we don't have to go round*— dengan LTAT nya, bayar dan sebagainya. Apa pandangan?

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, boleh saya bagi pandangan?

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Sure*.

Datuk Isham bin Ishak: Terima kasih Yang Berhormat. Saya boleh menyokong pandangan Yang Berhormat. Akan tetapi pada pandangan saya, Yang Berhormat, pada ketika tersebut, ini ialah benda yang baharu kita buat. Pada masa tersebut, ini ialah satu

teknologi yang baharu, yang kita tidak ada kemahiran di mana-mana. Di MAMPU kah, EPU kah, kita tidak ada kemahiran. JPJ sendiri pun tidak ada kemahiran tersebut. Oleh sebab alat tersebut berada di luar dan alat tersebut perlu berkomunikasi dengan *control centre* nya dan pembuktian perlu dibuat dengan sangat teliti, di mana perlu ada gambar, nombor plat dan kereta. So, kita tidak ada teknologi, kepakaran dan termasuk dengan perkara tersebut ialah risiko. Risiko sama ada perkara ataupun projek ini boleh berjalan seperti mana yang dirancang atau tidak. Jadi, kita *transfer*-kan risiko dan kepakaran; CAPEX dan OPEX tersebut kepada *outsourcing*.

So, sekarang ini Yang Berhormat, apabila kita sudah buat semua ini, kita faham. Barulah kita sudah nampaklah macam mana kita hendak boleh teruskan projek ini dengan *structure* yang kita ada sekarang. Itu pandangan saya, Yang Berhormat.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Jadi maksudnya, projek ini bukannya idea JPJ asalnya? Ertinya, ia sudah fikir daripada awallah, daripada mula-mula konsep itu, daripada segi teknologinya. Ini bukan daripada *request for proposal* kan yang dikeluarkan oleh JPJ atau bagaimana?

Datuk Isham bin Ishak: Ia memang *request for proposal* melalui *proof of concept*. Kita buat *proof of concept* ini apabila kita tidak ada pengetahuan mengenai sesuatu perkara tersebut, Yang Berhormat. Contohnya, macam *proof of concept* yang terbaru kita hendak buat. Kita hendak letak kamera, *body cam* pada pegawai JPJ kita untuk mengelak rasuah dan memastikan *execution of the enforcement is done properly*. Akan tetapi *problem* kita ialah kalaulah kita beli terus kamera tersebut dan pasang, rupanya bateri itu hanya tahan setengah jam ataupun 45 minit sahaja, Yang Berhormat, selepas itu kena *charge*. So, agak menyukarkan juga pegawai JPJ yang berada di lapangan, di atas jalan untuk setiap 45 minit dia kena masuk, kena *charge*, kena tunggu dan pergi balik.

Rupanya, *proof of concept* tersebut menguntungkan kerajaan sebab kita tidak buat benda itu. So, kita kena cari satu lagi *proof of concept* di mana *body cam* itu boleh tahan lebih lama dan tidak perlu sekejap-sekejap pergi *charge*, lebih-lebih lagi tengah hari. Tengah hari dengan *temperature* di luar panas dengan *body* kita panas, bateri itu lebih cepat hilang ataupun *discharge* dan juga membahayakan kepada badan manusia yang dilengkapi dengan *body cam* tersebut. So, *proof of concept* sebenarnya sangat berjayalah untuk kerajaan supaya tidak mengambil risiko walaupun idea bagus, Yang Berhormat.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Terima kasih Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat Lumut, tanyakan soalan yang sangat menariklah pada saya kerana saya

setuju Datuk KSU, *the proof of concept is important*. Kita kena pastikan segala idea hebat yang macam mana pun, ada keberkesanan apabila dilaksanakan. Hanya saya masih juga merasakan daripada pengalaman, bukan sahaja di Malaysia tetapi macam menggunakan pakai perunding di England dan juga di Amerika, banyak yang mencatatkan kerugian. Oleh kerana juruperunding ini, *consultant*, mereka katanya boleh melakukannya dengan lebih baik tetapi apabila kita belanjakan jumlah kontrak—walaupun dengan tender terbuka, adakah diambil kira juga oleh kementerian, dana yang sama diguna pakai untuk *building internal expertise*? Maksudnya, memang *start*—memanglah setakat ini mungkin 400 orang kakitangan baru itu mengambil masa tetapi adakah perangkaan, *in terms of how much it will cost*, dibandingkan dengan perbelanjaan diguna pakai untuk *tendering via back office* ini dibuat oleh kementerian? *Because*, pendapat saya memang *eventually, the best expertise is internal* lah.

You all know how, Datuk KSU pun faham, *then it makes everyone life is easier, right?* Daripada kita asyik bergantung kepada perunding dan bukan selalunya mereka tidak memikirkan *in terms of national interest*, mereka lebih memikirkan *in terms of company, bottom line*. Jadi, saya memang merasakan akan ambil masa, renyah, tapi kalau *proof of concept* itu, *you follow the particular process – is this something that the ministry is considering?*

Datuk Isham bin Ishak: Saya juga tertarik dengan pandangan Yang Berhormat. Akan tetapi melalui pengalaman saya, kadang-kadang *to retain the expertise is so challenging in government*.

Lebih-lebih lagi keadaan sekarang di mana tiap-tiap tiga tahun kita perlu membuat *rotation* Pegawai 41, 44, 48. So, bila kita buat *rotation* ini, bila saya *train* pegawai saya, dan dia ada *expertise*, dan dah kena tukar ke kementerian lain, Yang Berhormat.

Jadi, saya tak boleh nak *retain* pengetahuan tersebut. Jadi, apa yang kita buat, kita kena balik kepada *proof of concept*, untuk kita terpaksa *fall back* kepada kepakaran syarikat. Itu Yang Berhormat.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Boleh saya simpulkan, kalaulah kita mahu memastikan pegawai dalaman yang kita latih untuk mempunyai kepakaran dalam bidang-bidang tertentu, kita harus gandingkan juga dengan kebolehan untuk mereka terus bersama dengan kementerian tertentu *because right now, that particular system after three years* akhirnya, apa yang kita panggil – *jack of all trades*, bukan *master of none* – kita terpaksa pinjamkan ke tempat lain *because this has been mentioned as well to us, in terms of the civil service requiring reforms*.

So, that means I have to state it here-lah. Elok kita fikirkan kerana sudah Perdana Menteri sebut 'kalis masa depan', jadi kita kena bersedia sekaranglah untuk pastikan *internally*, kita tahu yang terbaik. Tidak mudah untuk kita terbelenggu dengan masalah ini. *Thank you very much.*

Datuk Isham bin Ishak: Sangat menyokong Yang Berhormat. Saya harap Yang Berhormat boleh membawa perkara ini. Kita cuba satu cara yang kreatif di mana SME atau kita namakan *Subject Matter Expert* boleh di-retain melalui *vertical promotion*. So, dia start daripada jawatan 41, 44, 48, dia naik di situ juga sampailah dia Jusa C di situ.

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Datuk Isham bin Ishak: Yes, Yang Berhormat. *We will prototype that.*

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Datuk, saya baru bercakap dengan JPA, mereka setuju.

[Beberapa orang Ahli ketawa]

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat Sik.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Terima kasih, Yang Berhormat Tuan Pengerusi. Terima kasih, Datuk KSU. Saya nak melihat balik sedikit penjelasan Datuk.

Selepas kita laksanakan AES itu, dari segi dapatan keberhasilan itu, di pihak MOT sendiri, adakah – bagaimana kita hendak letakkan dari segi kejayaan atau kegagalannya itu, pada tahap mana?

Sebab kita akan melihat mungkin kalau tidak ada penambahbaikan, kita hendak ubah sistem AWAS ini pula. Adakah akan menimbulkan perkara yang sama dari segi – kalau kita tengok asas objektif itu sendiri, kita MOT *clear*. Kita nak sebut ini antara tujuan untuk mendidik pengguna jalan raya supaya lebih berhati-hati, supaya dapat kurangkan kemalangan jalan raya dan sebagainya. Akan tetapi apabila dilihat pembentangan daripada syarikat, daripada Beta Tegap Sdn. Bhd. dan sebagainya, daripada ATES Sdn. Bhd. sendiri, dia sebut untuk – ini adalah satu sumber pendapatan untuk mereka tambahkan dividen kepada ahli dan sebagainya.

Jadi, dari situ dah nampak *contradict* dari segi objektif kepada projek ini. Jadi, kalau kita lihat dari segi apa yang kita hendak mulakan balik program AWAS ini, perlu dilihat balik apa kelemahan-kelemahan kita dalam tempoh kita buat AES itu.

Oleh sebab masyarakat di luar melihat – persepsinya, kamera AES ini bukan nak *control* kita punya kadar kemalangan tapi untuk dapat satu sumber pendapatan daripada kerajaan. Jadi, itu yang ditimbulkan oleh rakyat. Jadi, itu perlu kita perbaiki dari segi mekanismenya. Juga, kontrak itu sendiri daripada awal, kita nampak agak longgar di

pihak kerajaan sehingga kita terpaksa bayar satu *amount* yang sangat besar kepada syarikat ini. Terima kasih.

Datuk Isham bin Ishak: Terima kasih, Yang Berhormat Sik. Perkara pertama yang saya ingin kongsi adalah slaid ini. Kita lihat dari segi pematuhan had laju, sebelum AES adalah 51 peratus. Selepas AES kita nampak peningkatan sebanyak 40 peratus, iaitu kepada 91 peratus kepada pematuhan kepada had laju.

Memang sistem AES ini telah dirancang, atau di-*design*-kan untuk pematuhan ini. Pematuhan tersebut terbukti daripada *survey* yang telah dibuat oleh Malaysian Institute of Road Safety Research (MIROS). Bukti-bukti telah dibuktikanlah mengenai *surveys* yang dibuat.

Untuk makluman Yang Berhormat, ramai orang di luar sana membangkang sistem ini kerana mereka perlu membayar saman, akibat laju. Diharapkan kalaulah melalui *whole-of-government approach* menyokong satu gerakan untuk kita meletakkan *enforcement* sebagai satu agenda utama, kita tidak perlu semua ini, Yang Berhormat.

Akan tetapi, rakyat perlu dididik sedemikian. Sebagai contoh Yang Berhormat, kebanyakan kereta yang berada di jalan raya menggunakan tayar *T rating*. Dia tulis di situ dekat 'T'. *T rating* bermaksud mereka tidak boleh melangkaui satu had laju dengan terlalu lama. Tayar akan pecah. Akan tetapi kita tengok kereta jenis Mercedes-Benz, Volvo, BMW, Vellfire, mereka punya tayar V,W,Y dan Z. Maksudnya mereka boleh membawa kereta dengan kelajuan 200 kilometer pada jarak yang jauh. Mereka boleh bawa untuk dua jam, tiga jam, empat jam. *No problem*. Tayar tak mengembang dan meletup.

Akan tetapi kereta-kereta yang bawa laju dan *accident* ini, Perodua Myvi, Perodua Bezza, tayar mereka *T rating*. Mereka bawa dengan laju selama setengah jam, 45 minit, satu jam. Jadi, udara dalam tayar itu mengembang tetapi kekuatan *wall* itu tidak kuat, sebab itu tayar itu meletup. Sebab itu kita letak di *stretch-stretch* di mana kereta boleh pergi laju.

So, bila kita pasang AES ini, *alhamdulillah*, kadar pematuhan telah bertambah baik. So, kalaulah persepsi mengatakan untuk kita mendapat keuntungan, saya rasa itu bukan satu kriterialah untuk kita mengambil masa yang lama melalui Jawatankuasa Teknikal dan juga Jawatankuasa Pemandu untuk menentukan hala tuju seperti mana AES tersebut. Terima kasih Yang Berhormat.

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Silakan Yang Berhormat Lumut.

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Penjelasan, *since* Datuk dah membentangkan kajian. Nak bertanya sedikit tentang kajian inilah. Dikatakan bahawa kadar pematuhan had laju ini meningkat. Adakah di seluruh jalan raya, sepanjang jalan raya ataupun di tempat-tempat yang ada AES? Saya ada kepentingan di sini.

[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Bukan pengakuan; kepentingan. Bahawa saya adalah pemandu yang terbaik di hadapan AES.

[Beberapa orang Ahli ketawa]

[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Ya, di depan AES, saya yang terbaik. Di luar AES, lagi baik.

[Beberapa orang Ahli ketawa]

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Masuk dalam *hansard*. Jadi, soalan saya adakah pematuhan had laju dalam *survey* itu, di seluruh lebuh raya di sepanjang tempat yang ada AES atau tidak ada AES ataupun di kawasan yang diukur dengan AES? Kita ada – berapa kilometer *notice board*? Tiga *board*. Hanya pemandu yang tidur tidak nampak. Yang nampak mesti akan *slow down*-lah. Kecuali... *[Ketawa]*

Jadi kalau itu, ertinya memanglah patuh, tetapi di situ. Tempat lain kena dan bagaimana kaitannya dengan jumlah kemalangan jalan raya yang berlaku dengan pematuhan ini? Adakah jauh berkurangan ataupun masih tinggi kemalangan jalan raya?

Datuk Isham bin Ishak: Konsep yang digunakan oleh MOT adalah *prevention*-lah. So, *survey* yang kita buat adalah di kawasan yang ada AES. Akan tetapi Yang Berhormat Lumut, kita memang ada data-data di mana jalan-jalan yang tertentu itu memang kemalangannya tinggi disebabkan oleh kecerunan.

Kedua ialah jalannya terlalu *narrow*, kecil. *Winding road*. Akan tetapi kebanyakan daripada AES ini adalah *straight road* di mana kepanasan tayar tersebut merupakan satu elemen penting yang diambil kira.

Akan tetapi, jalan-jalan raya lain itu memang ada. Kita dapati memang berlaku kemalangan dan kita tahu dekat mana. Cuma tidak sesuai untuk diletakkan AES di kawasan-kawasan yang *winding road*, cerun ataupun yang macam saya cakap, terlalu kecil itulah.

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Saya punya pandangan Datuk, kenapa saya *careful*, sebab semua orang tahu di situ ya, 376 ke utara itu, ada satu 'kan. So, *some how* kereta saya sudah *setting*, 376 dia akan *slow down*, contohnya lah 'kan. Akan tetapi, kalau ada satu sistem di mana saman dikeluarkan tanpa ada petanda-

petanda ini, saman itu tiba kepada dia, jadi dia *worry* di mana tempat ini berlaku? Ini boleh hanya dilakukan contohnya kalau ada alat pengesan RFID contohnya. Bukan hanya di *gantries* kita masuk ataupun keluar dari lebuh raya tetapi ada kaedah yang boleh mengesan itu.

Jadi orang akan tahu, bahawa dia sentiasa dipantau, tidak tahu tempatnya. Ini kalau AES ini memang jelas, memang sengaja diberitahu bahawa ada AES. Kalau tidak, buat apa notis tiga itu ya. Jadi kalau ada satu sistem yang lain, saya rasa— dan ini telah dilakukan dan telah tengok *literature* dia. Kalau di Australia, memang ada menggunakan sistem contoh RFID tadi itu, untuk menangani isu ini dan menyedarkan rakyat supaya sentiasa— bukan hanya di tempat AES— tetapi sentiasa memandu mengikut had laju. Kalau tidak, dia akan kena saman. Jadi macam mana pandangan?

Kalau ada boleh ada satu sistem yang lain, yang— saya dimaklumkan pernah dicadangkan kepada kerajaan, apa yang berlaku di Tasmania contohnya telah di-*propose* di sini, tetapi cadangan yang ini yang dianggap sebagai lebih menarik sehingga itu diabaikan. Sedangkan saya dimaklumkan kalau ada sistem RFID ini, bukan hanya *speed limit*, kita boleh mengesan kereta-kereta yang tidak ada— kereta yang dibawa daripada *Singapore* secara *illegal*-kah contohnya, kereta curi, kita boleh mengesan. Banyak *purpose*-nya, *not just to reduce this speed limit*. Itu pandangan sayalah.

Datuk Isham bin Ishak: Terima kasih Yang Berhormat, pandangan yang baik dan kita akan cubalah cari yang terbaik. RFID ini, sebenarnya kita sedang dalam proses untuk kita merangka satu hala tuju yang baharu menggunakan RFID tetapi kosnya agak mahal, so kita cari cara lainlah, itu satu.

Kedua ialah, bila kita membuat satu *active detection*. Dia ada *passive detection* dengan *active detection*. *Passive detection* ini bila kita hendak buat *aux* barulah kita boleh tahu, dan *active detection* ini sepanjang masa kita tahu. So, kita ada isu *personal data*-lah. Maksudnya saya tidak mahu di-*track* sepanjang masa terutamanya oleh isteri sayalah, dia tahu mana saya pergi 'kan. So, kita tidak mahu macam itu. Akan tetapi Yang Berhormat, kalau Yang Berhormat ada masa, Yang Berhormat boleh pergi ke MIMOS. MIMOS boleh *detect* pergerakan kenderaan hanya dengan *handphone* itu dalam kereta. So, dia boleh tahu dekat mana *traffic jam*, dekat mana *speed* dia pergi kereta, tetapi kita tidak boleh guna data itu untuk macam *live* Yang Berhormat, sebab dia ada PDPA punya isulah. So, itu sangat *complicated* Yang Berhormat dan kita sudah cuba, tetapi dia agak *complicated*-lah untuk kita sendiri untuk buatnya. Mungkin Yang Berhormat, kalau ada masa cuba tengok dekat MIMOS, *very good system* Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih Datuk KSU. Datuk saya ada dua soalan ya. Nombor satu, dari slaid ini, sama ada kita boleh dapatkan *figure*? Berapakah jumlah kutipan yang telah berjaya dikutip oleh Syarikat ATES dan Beta Tegap sebelum— untuk dua tempohlah. Nombor satu, sebelum diambil alih oleh Irat Properties dan selepas diambil alih oleh Irat Properties. Untuk tempoh yang satu lagi iaitu era selepas ATES dan Beta Tegap, berapakah jumlah yang telah pun dikutip oleh pihak kerajaan?

Datuk Isham bin Ishak: Tuan Pengerusi, *figure* tersebut terpampang di skrin, mengikut tahunlah.

Tuan Pengerusi: Okey. Kutipan hasil AES bagi ATES Sdn. Bhd., syarikat dan kerajaan. Angka berkenaan dengan kerajaan ini tidak semestinya telah dikutip 'kan? Ini kerana, apa yang kita diberitahu sebelum ini, bagi pihak syarikat sama ada ia berjaya dikutip atau tidak, ia tetap akan kena dibayar kepada syarikat, betul tidak?

Datuk Isham bin Ishak: Betul Tuan Pengerusi. So, dia ada *tiering* punya formula ya, *tier 1, tier 2, dan tier 3. I think...*

Tuan Pengerusi: Yes, *this one we remember*. So, boleh balik kepada angka tadi itu, statistik. *[Merujuk kepada slaid]* Ini tidak ada dalam slaid ya, Datuk? Ada.

Datuk Isham bin Ishak: Ada. *I can give you a copy*, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya, ya. So, *from here can we see which one is before and after Irat Properties take over. What is the cut-off date for Irat Properties?*

Encik Zairuddy bin Zainal: *Completion in April 2015 until I think September 2018.*

Tuan Pengerusi: *April two thousand...*

Encik Zairuddy bin Zainal: *Fifteen...*

Tuan Pengerusi: *...Fifteen...*

Encik Zairuddy bin Zainal: *Until September 2018.*

Tuan Pengerusi: Okey. Yes. So *that means* tahun 2012 sampai 2014 memang semuanya ATES dan Beta Tegap yang asal. Tahun 2016 *onwards* adalah untuk ATES dan Beta Tegap di bawah Irat Properties. *Year 2015, there will be some different figure-lah in between. Cut-off April. So, Sekretariat pastikan page ini ada dalam slaid kita ya. Tadi I tidak nampak. Okey, itu satu.*

Nombor dua Datuk, saya tidak pasti Datuk ada jawab soalan saya tadi berkenaan dengan minimum *paid-up capital*. Ada tidak? Soalan ini adalah secara *general*. *It is not on AES tetapi secara general*, kerana apabila saya nampak ATES *paid-up capital* dia RM100,000, tetapi dapat satu kontrak yang bernilai begitu besar. So, apakah *guidelines*

ataupun panduan yang digunakan untuk MOT, sekiranya ada, dalam pemberian kontrak sebegini? *Do they need to have a minimum paid-up capital, and how big?*

Datuk Isham bin Ishak: Selalunya tidak ada Tuan Pengerusi. Selalunya tidak ada, tetapi apa yang kita perlukan ialah *make sure* dia berdaftar dengan Kementerian Kewanganlah. *They had gone through due diligence process at* Kementerian Kewangan.

Tuan Pengerusi: Terima kasih Datuk. Okey, Ahli-ahli sekalian, ya Yang Berhormat Lumut, ada lagi? Ada? Ya, Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, ada apa-apa soalan lagi berkenaan dengan isu ini kepada MOT? Ada? Ya, Yang Berhormat Sik, sila.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Tuan Pengerusi, saya berbalik tadi, soalan daripada Tuan Pengerusi berkaitan dengan jika kutipan hasilan itu tidak mencapai tahap minimum, tetapi kita terpaksa *follow* kontrak dengan syarikat itu, jadi dana itu maknanya terpaksa kita ambil dari luar, ataupun macam mana yang dalam kontrak ataupun di pihak MOT sendiri menguruskannya?

Datuk Isham bin Ishak: Dia lebih kurang macam *funding gap*-lah, Yang Berhormat. So, kita kena dapatkan kelulusan daripada MOF-lah untuk membayarlah. Ini adalah satu proses yang normal. Contohnya, untuk *rural air services* iaitu tambang kapal terbang ke kawasan-kawasan luar bandar di mana kita mempunyai subsidi, *funding gap* untuk kita teruskan dan mengadakan perkhidmatan ke kawasan luar bandar tetapi *government* yang *help subsidise* perkhidmatan tersebut hanya untuk kawasan luar bandar. Itu pun kita ada.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi, baru teringat soalan tadi ya. Kalau saya tidak silap ya, dalam pembentangan asal dan *plan* asal AES ini, jumlah kamera yang akan dipasang ialah 1,000 lebih ya, berakhir dengan 45 dan masih 45 ya. Jauh beza itu. Antara sebab mengapa pihak syarikat— walaupun jumlah yang dipasang kecil, sangat kecil berbanding dengan asal perancangannya— dikatakan bahawa komitmen telah dibuat dengan syarikat pembekal, di Germany Tuan Pengerusi, kalau tidak silap.

Jadi, itu— ertinya, *commitment* telah dibuat. *Order* telah dibuatlah. Jadi, saya hendak tanya, *order* itu sudah tibakah? Dengan pembayaran kita balik kepada syarikat itu untuk melangsaikan *order* ia itu. *Order* kamera itu sudah tibakah? Bilakah hendak dipasang?

Datuk Isham bin Ishak: Mungkin boleh tanya syarikat, sudah tiba atau belum?

Encik Zairuddy bin Zainal: Yang Berhormat, masa kalau Robot itu adalah *company* ATES. Semasa LTAT ambil alih itu, ada dua konsep. Satu *fixed camera*, satu *mobile camera*. *Mobile camera* ini bawa *truck*, pasang di tepi jalan *and then* pagi pasang,

petang balik. *So, when LTAT took over, I do not— we do not think this is feasible to do so lah. This is because, macam Yang Berhormat Permatang Pauh kata, we are all different. We are looking at the bottom line, because we invested, we have to pay our pencarum. So, then kita proposed hendak buat semua fixed camera throughout Malaysia. Jadi, masa itu ada order itu tetapi masa LTAT ambil alih, kami sudah stop the order-lah. Akan tetapi, tetap ada consequences pada LTAT bila we stopped the order. I cannot remember how, but we did negotiate with the party dekat Robot itu, telling them we are signing a new concession agreement dengan government and insya-Allah we will honor that lah. So, in the end, tidak honor jugalah. Akan tetapi I do not think there is any complications after that.*

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Jadi, saya— itulah yang hendak bertanya sebab tuntutan pampasannya itu, *is that worth that 45 cameras-kah?* Ataupun dimasukkan dengan *projection of how many cameras* yang kita sudah order? *Which the orders were cancelled without any consequences.* Itu yang saya hendak tanya berapa sebenarnya.

Encik Zairuddy bin Zainal: RM555 juta ialah kos *investment* LTAT pada tahun 2015. RM113 juta ialah rayuan daripada LTAT kepada MOF dan MOT berdasarkan kepada— masa LTAT itu *took over* itu ada *liabilities* dekat dalam *company* ATES dan Beta Tegap. LTAT sudah bayarlah untuk liabiliti itu kepada bank. *I think—* tidak tahulah, *bank loans around RM100 million* dan ada lagilah. *So, the hutang-hutang dengan financial institutions. So, our logic— LTAT is that, whoever made the decision before, they made the decision* tetapi duit yang dipakai ialah duit pencarum Angkatan Tentera Malaysia. *We need to get back that money. So, that is why we want that RM113.9 to be back to LTAT-lah.*

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Ya, *I think that one* kita tidak pertikaikan pun sebab ia balik kepada LTAT. LTAT sudah keluar duit, mungkin memerlukan sedikit tambahan, ya. Akan tetapi *the amount of claim* itu, penyelesaian dengan dua buah syarikat ini, *is that amount* munasabah? Ini kerana dengan 45 buah kamera, *no matter how* canggihlah, katakan harga kamera ya dengan RM555 juta dengan 45 buah kamera. Katalah begitu, *all other things not included*, ya. *Per camera*, berapa satu buah kamera itu? *It turned out to be about RM10 million per camera.* Ya, *of course, manpower, thinking* itu, profesional, idea semua itu tetapi itulah mahal nya nilai satu buah kamera itu. Kena jaga kamera itu jangan terlanggar tepi jalan itu. *It is worth RM10 million.*

Datuk Isham bin Ishak: Yang Berhormat, jangan lihat kamera fizikal sebab ia satu sistem. Kamera, *communication, control centre, printer, verifier* dan macam-macam ia punya *set up* itulah. So, *it is a system*-lah, bukannya kamera setokok itu sajalah. So, ia ada— *communication* itu yang kadang-kadang untuk hantar *signal*, itu pun kos itu. Macam telefon kitalah, data kan? Data yang dihantar kepada *control centre* itu. So, itu pun termasuk juga kos, Yang Berhormat. Sistem itu.

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: *Datuk, I wish I can get the breakdown. I wish we can have the breakdown and see where the amount of money is actually. The system, sure ada kos semua itu. As I said, tenaga manusianya, profesional fees, semua ada, but if I can get the breakdown, then 45 cameras compared to 1,000 cameras* Datuk, ini payah hendak *I convince myself*-lah. Thank you.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Kita mohonlah untuk mereka *breakdown*. Kosnya ya, kalau dapat daripada MOT keluarkan itu.

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat Papar.

Datuk Isham bin Ishak: Saya rasa syarikat yang kena bagi kos itu. Saya tidak tahu kos itu. Syarikat yang...

Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]: Syarikatlah. Ia yang hendak *claim*, 'kan? Fasal *gateway* apa kata orang ini... [Disampuk]

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Minta Tuan Pengerusilah.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: ...*reasonableness of the claim*-lah.

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi, *you put that statement to request for that*-lah.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Saya hendak tanya ini. Di Papar ada juga ke? Di Sabah?

Datuk Isham bin Ishak: Tidak ada.

Tuan Haji Ahmad bin Hassan: Tidak ada?

Tuan Pengerusi: Okey, Ahli-ahli PAC sekalian. Ada penjelasan lanjut yang diperlukan? Okey, jika tidak ada, saya ucapkan terima kasih kepada Datuk KSU dan juga Encik Zairuddy bin Zainal dan saksi-saksi yang hadir pada petang ini. Terima kasih juga saya ucapkan kepada Ahli-ahli PAC dan juga *ex-officio* yang telah pun bersama-sama dengan kita sejak awal pagi tadi. Saya dengan ini menamatkan prosiding pada petang ini. Terima kasih Datuk.

Datuk Isham bin Ishak: Terima kasih Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Bagi Ahli-ahli sekalian, esok ada pembentangan Laporan Ketua Audit Negara 2019 Siri 2.

Encik Ahmad Johan bin Mohd Affandi [Ketua Sekretariat Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Parlimen Malaysia]: 2019 Siri 2.

Tuan Pengerusi: So, kita ada *appointment*, temu janji dengan Datuk Nik pada pukul 10.30 pagi. So, beliau akan *brief* kita berkenaan dengan Laporan Ketua Audit Negara.

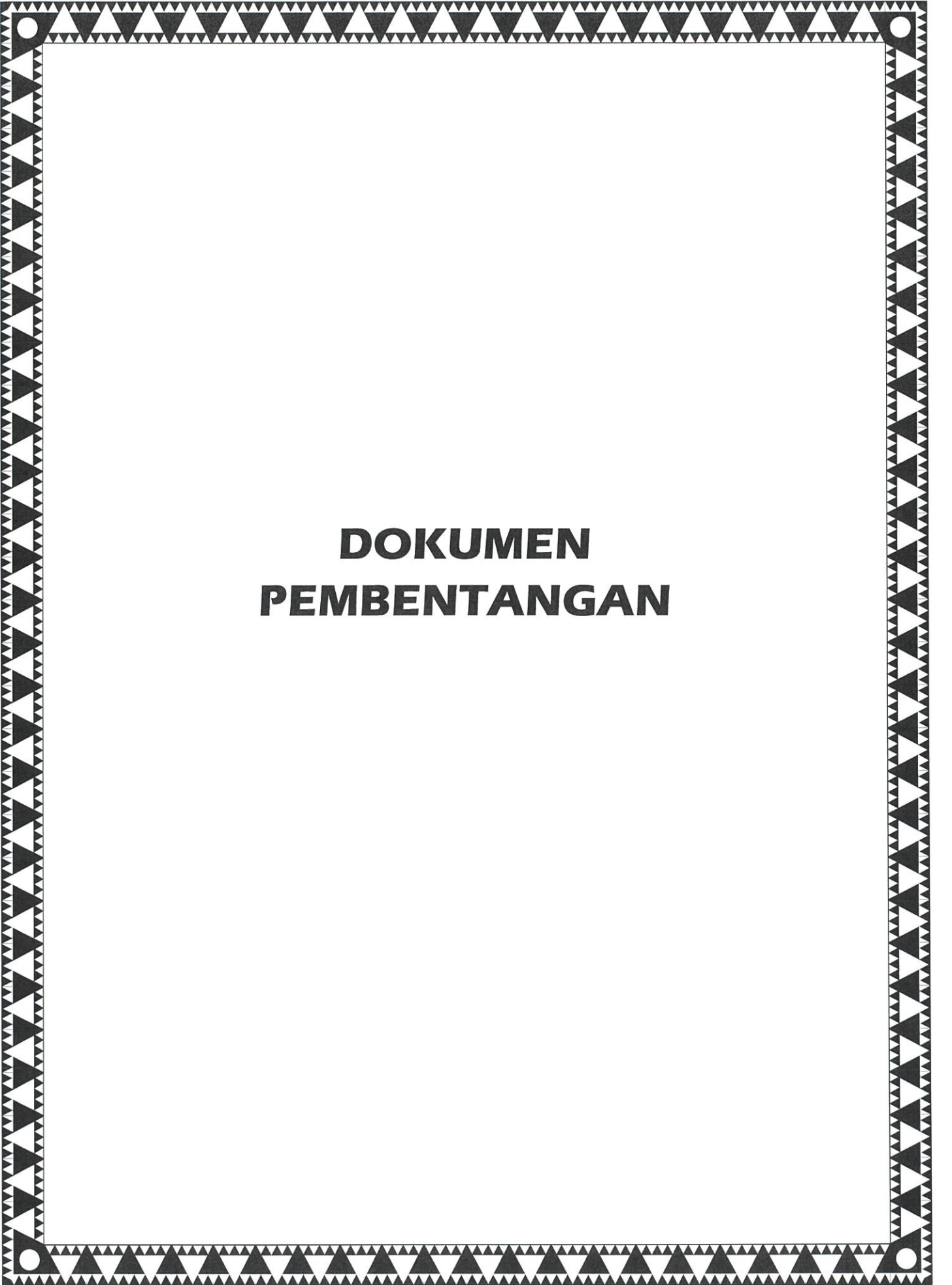
Encik Ahmad Johan bin Mohd Affandi: Laporan itu dibentangkan di Dewan Rakyat tepat jam 10 pagi dan *briefing* itu akan diadakan di Bilik PAC, 10.30 pagi.

Tuan Pengerusi: **Tuan Pengerusi:** Seperti biasa, pukul 1 petang selepas *briefing* ada satu *joint press conference* bersama-sama dengan Ketua Audit Negara. Sila bersama-sama dengan kami. *Thank you*.

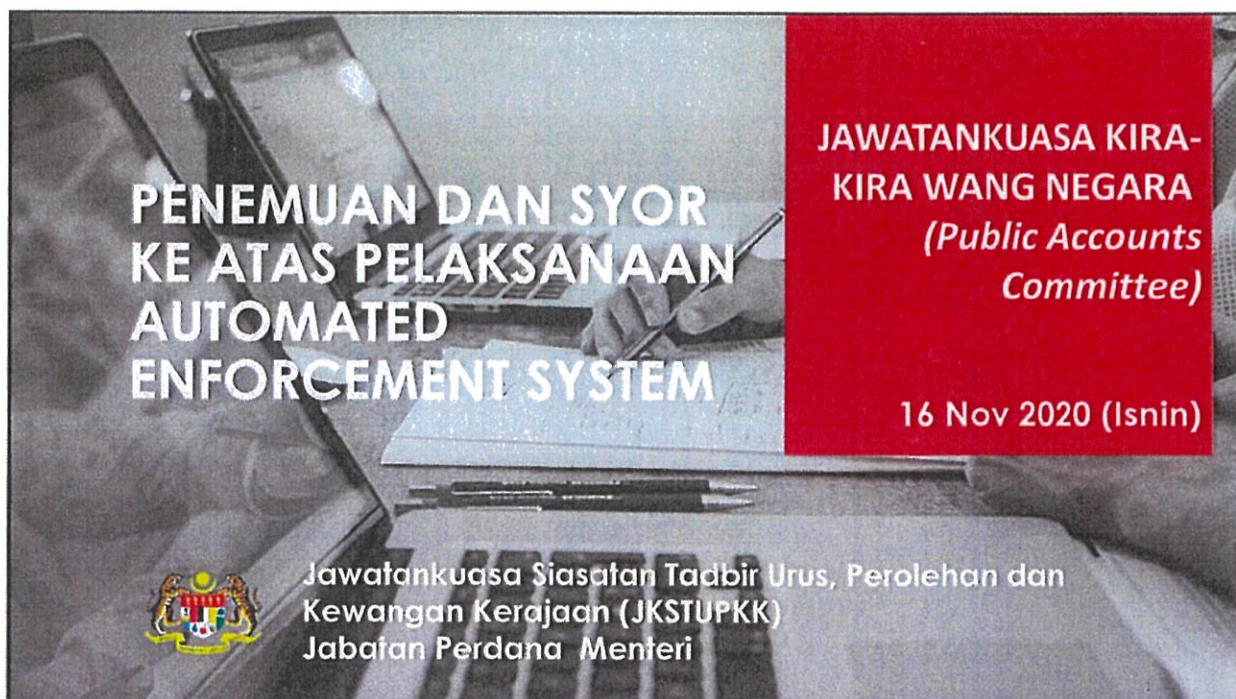
[Mesyuarat ditangguhkan pada 3.56 petang]

DOKUMEN PEMBENTANGAN

**PENEMUAN DAN SYOR
KE ATAS PELAKSANAAN
AUTOMATED
ENFORCEMENT SYSTEM**

**JAWATANKUASA KIRA-
KIRA WANG NEGARA**
*(Public Accounts
Committee)*

16 Nov 2020 (Isnin)

 Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan
Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK)
Jabatan Perdana Menteri

Automated Enforcement System (AES)

AES

- Inisiatif sistem penguatkuasaan untuk menangani isu kemalangan jalan raya
- Berkonsepkan *Perception of Being Caught*
- Kuatkuasa Undang-undang secara automatik & operasi 24/7 melalui 1,093 kamera
- Wujud rangkaian *AES Court System*
- Dilaksanakan secara *outsourcing*

Automated Enforcement System (AES)

	PERKARA	KETERANGAN	
AES	Tujuan Siasatan	Pelaburan LTAT dalam Projek AES dan keputusan Kerajaan mengambil alih dan bayaran pampasan kepada LTAT	
	Tarikh Tandatangan Perjanjian	9 Disember 2011	
	Tempoh Perjanjian Konsesi	1 Mac 2012 hingga 31 Ogos 2018	
	Tempoh Memasang Kamera AES	<i>Pilot Stage 6 bulan (1 Mac – 31 Ogos 2012)</i>	<i>Roll-Out Stage 12 bulan (1 Sep 2012 – 31 Ogos 2013)</i>
	Jumlah Pelaburan ATES & Beta	ATES : RM21 juta	Beta : RM19 juta
	Syarikat	ATES & Beta Tegap	

Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK)

3

Automated Enforcement System (AES)

	PERKARA	KETERANGAN
AES	Jumlah pembayaran	RM765.1 juta - MOT : RM 129 juta (2012 – Jun 2018) - MOF (<i>Lifeline Fund</i>) : RM 81.1 juta (2013 – 2014) - LTAT : RM 555 juta (23 Feb 2015)
	Jumlah kamera AES	1,093 unit Kamera (Telah dipasang 38 unit, baki - 1,055 unit) ATES Sdn Bhd - 543 Unit Kamera Beta Tegap Sdn Bhd - 550 Unit Kamera

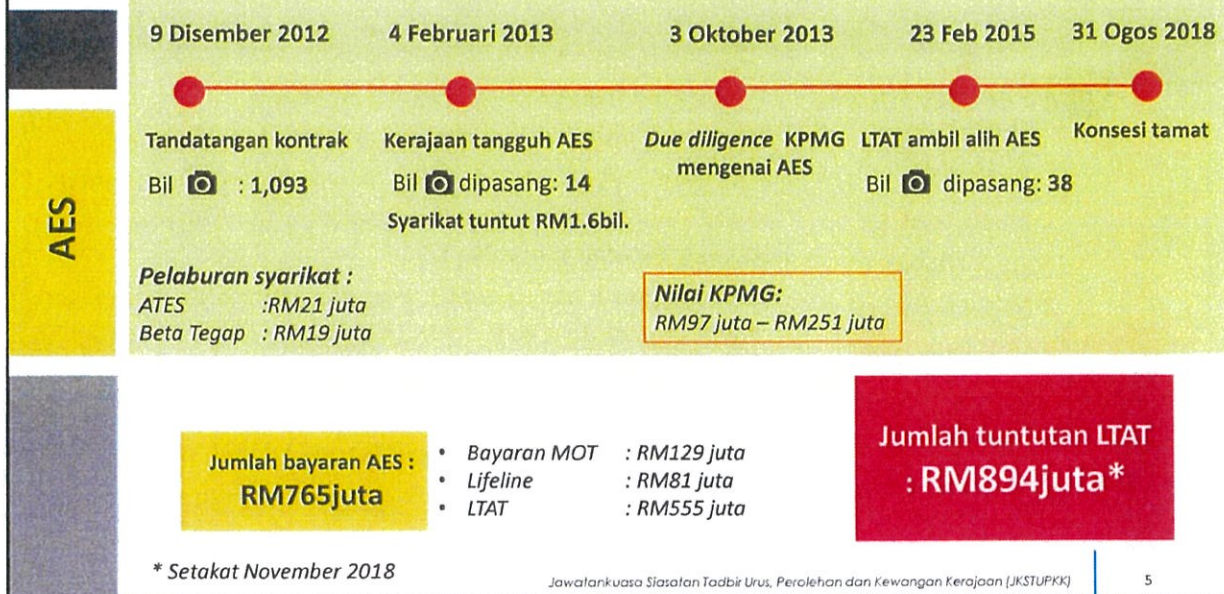
Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK)

4

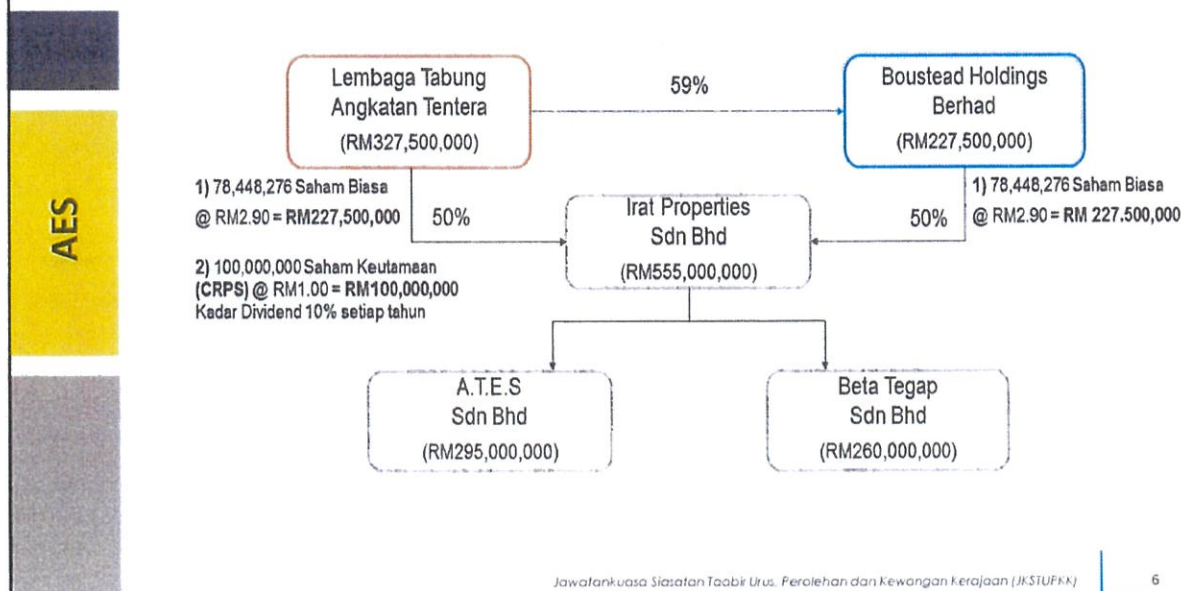
Kronologi Ringkas Pelaksanaan Projek AES

5

Pengambil alihan oleh LTAT melalui Irat Properties Sdn Bhd

6

Penemuan oleh JKS

	Penemuan	Keterangan
AES	1 Pembayaran & Pelaburan melebihi peruntukan asal untuk Projek AES	- Hanya 38 daripada 1093 kamera dipasang - Bantuan (<i>Lifeline Fund</i>) dari pihak kerajaan : RM81juta - Pelaburan LTAT terlebih nilai (<i>Overvalued Investment</i>) RM555 juta berbanding nilai pasaran (<i>Fair Market Value</i>). Penilaian & cadangan KPMG : - Berdasarkan klausa kontrak berkenaan bayaran pampasan atas <i>expropriation</i> berjumlah RM80 juta (ATES - RM20 juta & Beta Tegap RM60 juta) - Berdasarkan <i>Loss of Profit Basis</i> sebanyak RM 97 juta - <i>Fair market value</i> RM198 juta (Tanpa Perlanjutan Kontrak) - <i>Fair market value</i> RM 251 juta (Perlanjutan Kontrak 18 bulan)

Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK)

7

Penemuan oleh JKS

	Penemuan	Keterangan
AES	2 Bayaran Contract Service Fee tidak dipinda mengikut pindaan kadar saman	- Dari 2012 - Jun 2018, MOT bayar <i>Contract Service Fee</i> (50% / RM300) sebanyak RM129 juta ikut kadar saman RM300. 15 Nov 2016, Jemaah Menteri turunkan saman kepada RM150 dan keseluruhan kutipan saman menjadi <i>contract service fee</i> kerana kontrak tidak dipinda - Kesan pengurangan saman, Kerajaan terpaksa menampung perbezaan yang perlu dibayar kepada syarikat (Anggaran ~ RM8 juta untuk tahun 2017-2018)

Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK)

8

	Penemuan oleh JKS	
	Penemuan	Keterangan
AES	3 Tuntutan pampasan LTAT	• Pihak LTAT meminta pampasan RM 894.3 juta. • JKS mencadangkan <i>due diligence</i> dilaksanakan dan bayaran pampasan berasaskan <i>fair market value</i> atau tidak melebihi RM555 juta seperti yang telah dibayar oleh LTAT semasa mengambil alih ATES dan BETA Tegap.
	Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK)	
	9	

	Status Semasa Siasatan (2018)	
	• Tempoh konsesi sistem AES telah tamat (<i>natural death</i>) pada 31 Ogos 2018.	
AES	• Sistem AES telah diambil sepenuhnya oleh MOT. • MOT & MOF dalam proses menentukan nilai yang perlu dibayar kepada LTAT. • Siasatan oleh SPRM ke atas bayaran <i>kick back</i> (jika ada) yang diperolehi daripada bayaran sebanyak RM555 juta kepada pemegang saham. • Laporan <i>money trail</i> daripada BNM telah diserahkan kepada SPRM untuk tindakan lanjut.	
	Jawatankuasa Siasatan Tadbir Urus, Perolehan dan Kewangan Kerajaan (JKSTUPKK)	
	10	

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

PEMBENTANGAN KEPADA MESYUARAT PROSIDING JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)

PROJEK SISTEM PENGUATKUASAAN AUTOMATIK (AES)

2 DISEMBER 2020

www.mot.gov.my

[motmalaysia](https://www.facebook.com/motmalaysia)

[ministryoftransportmy](https://www.instagram.com/ministryoftransportmy)

TUJUAN

- Membentangkan kepada Mesyuarat Prosiding Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara (PAC)
- Mengenai Latarbelakang dan Status Semasa Projek Sistem Penguatkuasaan Automatik (AES) /
Automated Awareness Safety System (AwAS) .

PENYATAAN PENAFIAN / DISCLAIMER

Keterangan sebagai saksi adalah berdasarkan kepada dokumen-dokumen rasmi dalam simpanan rekod Kementerian Pengangkutan sahaja.

KANDUNGAN

- 1) Latarbelakang AES
  - Objektif
  - Ringkasan Kronologi Peristiwa Utama
  - Maklumat Asas / Skop Utama Perjanjian Konsesi
  - Maklumat Pemilikan Syarikat Asal
  - Pelan Pemasangan Kamera / Kawasan Operasi
  - Agihan Kawasan Operasi dan Lokasi Kamera AES
  - Fi Perkhidmatan Perjanjian Konsesi (*Contract Service Fee, CSF*)
  - Proses Timbang Tara Di Ambil oleh ATES dan Beta Tegap
  - Tuntutan Arbitrasi : Pelanggaran Perjanjian Konsesi Oleh Kerajaan
  - Pengambilalihan oleh LTAT
  - Statistik Saman, Jumlah Bayaran CSF
- 2) Status Semasa
  - Lokasi Terkini Kamera AES
  - Statistik Saman AES (1/9/2018 - 31/10/2020)
  - Status Mutakhir Tender Penyelenggaraan AWAS (JPJ)
- 3) Penutup

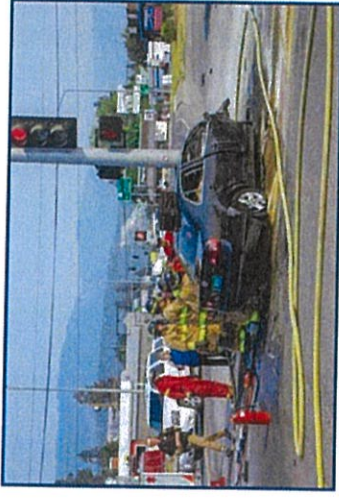

1) LATARBELAKANG AES - Objektif

AES adalah merupakan satu sistem automasi menggunakan kamera untuk menguatkuasakan **PERATURAN** had laju dan lampu isyarat.

Objektif pelaksanaan AES:-

- 1) Mendidik dan mempengaruhi perubahan sikap pengguna jalan untuk mematuhi peraturan jalan raya;
- 2) Mengurangkan kebarangkalian berlakunya kemalangan jalan raya menerusi pematuhan kepada peraturan had laju/lampu isyarat;
- 3) Meminimumkan risiko intervensi dan kelemahan manusia dalam aspek penguatkuasaan.

KEKEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

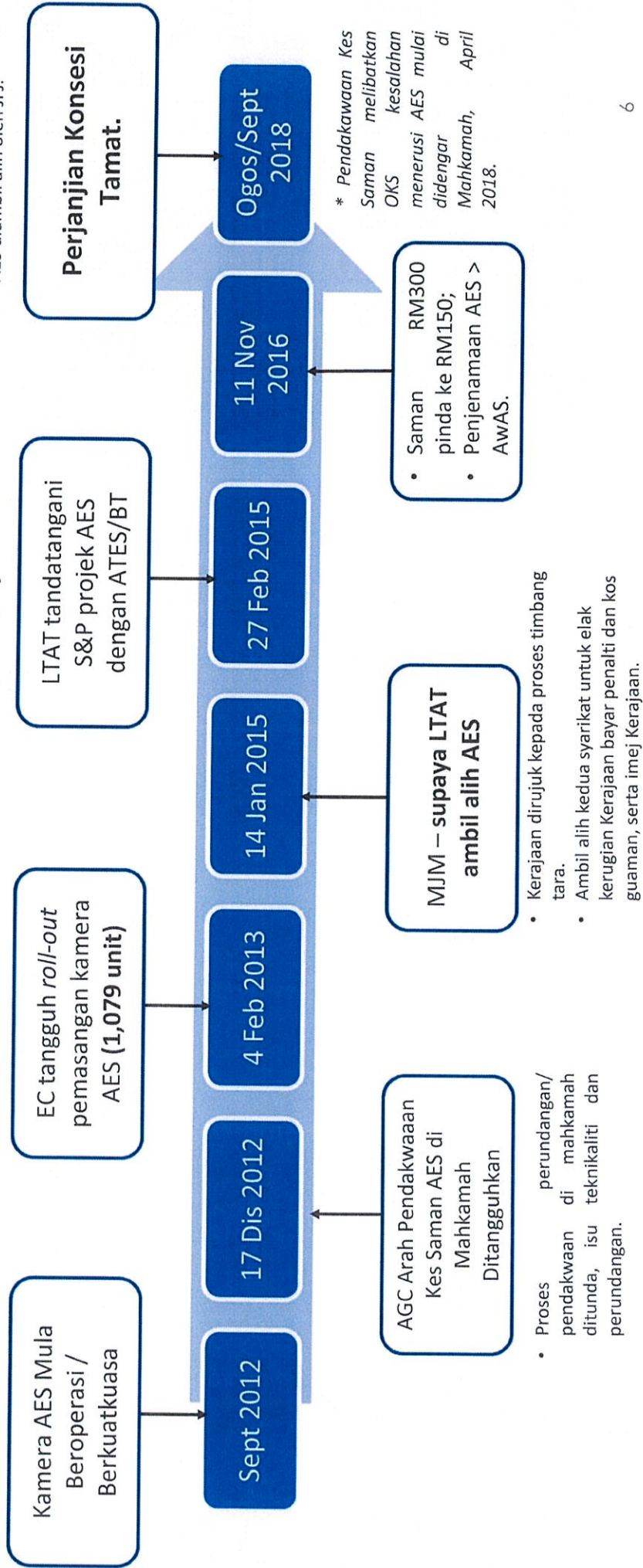
1) LATARBELAKANG AES - Ringkasan Kronologi Peristiwa Utama

- Perjanjian Ditandatangani : 9/12/2011
- Operator Asal : ATES & BT
- Pilot Stage : 14 Kamera

- Maklum balas negatif umum.
- Isu perundangan.
- Saman JPJ/PDRM diseragamkan.

- Kos : RM555 juta

- AES diambil alih oleh JPJ.

1) LATARBELAKANG AES - Maklumat Asas / Skop Utama Perjanjian Konsesi

Perkara	ATES Sdn. Bhd. (ATES)	Beta Tegap Sdn. Bhd. (BT)	Tempoh
Perjanjian Konsesi : (Ditandatangani pada 9 Disember 2011)	27 Februari 2012 - 26 Ogos 2017	1 Mac 2012 - 31 Ogos 2017	66 bulan [6 bulan fasa <i>pilot</i> , 12 bulan fasa <i>national roll out</i> dan 48 bulan <i>tempoh service</i>]
Penyambungan pertama	27 Ogos 2017 - 26 Februari 2018	1 September 2017 - 28 Februari 2018	6 bulan
Penyambungan kedua	27 Februari 2018 - 26 Ogos 2018	1 Mac 2018 - 31 Ogos 2018	6 bulan
Skop Utama:-	1) Pemasangan <i>Roadside Equipment</i> (kamera AES) dan 8 Modul: - AES Back Office System, Data Communication Network, Data Centres, Vehicles, Depots and Mobile Garage, AES Crime Prevention System, AES Customer Relationship Management System, Disaster Recovery Systems. 2) Skop Lain : <i>Payment System</i>, <i>AES Court System</i>, <i>Automated Vehicle Screening System (AVSS)</i>. 3) Merangkumi 831 lokasi dikenalpasti seluruh negara (566 lokasi had laju dan 265 lokasi lampu isyarat) dengan jumlah kamera 1,093 kamera. 4) Model pembayaran fi perkhidmatan (<i>contract service fee</i>, <i>CSF</i>) 3 lapisan, berdasarkan perkongsian ke atas jumlah saman dikeluarkan dan dibayar.		

1) LATARBELAKANG AES - Maklumat Pemilikan Syarikat Asal

Nama Syarikat		ATES Sdn. Bhd.	Beta Tegap Sdn. Bhd.
Nombor Syarikat		846477 - D	641484 - A
Alamat Berdaftar		25-2, Jalan PJU 1/42A, Dataran Prima, 47301 Petaling Jaya, Selangor Darul Ehsan	B4-3A-6, Solaris Dutamas, No. 1, Jalan Dutamas 1, 50480 Kuala Lumpur.
Tarikh ditubuhkan		15 Jun 1985	07 Februari 2004
Struktur pemegang saham		• Traffen Force Sdn. Bhd. • Commercial Circle (Malaysia) Sdn. Bhd.	• Dr. Andreas Teoh • Dato' Mohd Yunus Othman • To' Puan Rozana Binti Redzuan • Gen. (B) Tan Sri Nik Ismail Bin Nik Moham • Datin Yap Kim See @ Yap Ai Lin

Nota :

- Maklumat pemilikan sebelum pengambilalihan oleh LTAT.
- Syarikat tiada pendaftaran bumiputera.

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

1) LATARBELAKANG AES - Pelan Pemasangan Kamera / Kawasan Operasi

Perkara	ATES Sdn. Bhd.	Beta Tegap Sdn. Bhd.
Pilot Stage (6 bulan): 8 Mac 2012 – 9 Sept 2012	7 unit	7 unit
Roll-Out Stage (12 bulan)*: Fasa 1 : 9 Sept 2012 – 8 Jan 2013	80 unit	83 unit
Fasa 2 : 9 Jan 2013 – 8 May 2013	345 unit	130 unit
Fasa 3 : 9 May 2013 – 8 Sept 2013	111 unit	330 unit
Jumlah Kamera Perjanjian Konsesi	543 unit	550 unit
* Semua kamera dalam Fasa Roll-Out tidak dipasang. ** Pelaksanaan Skop Utama Lain juga tergendala. *** Hanya 14 kamera dipasang / beroperasi sebelum pengambilalihan oleh LTAT.	Region A: Perlis, Kedah, Pulau Pinang, Perak, Kelantan, Sarawak, Sabah dan Labuan.	Region B: Johor, Melaka, Negeri Sembilan, KL/Putrajaya, Selangor, Pahang, Terengganu.

Nota : Maklumat sebelum pengambilalihan oleh LTAT.

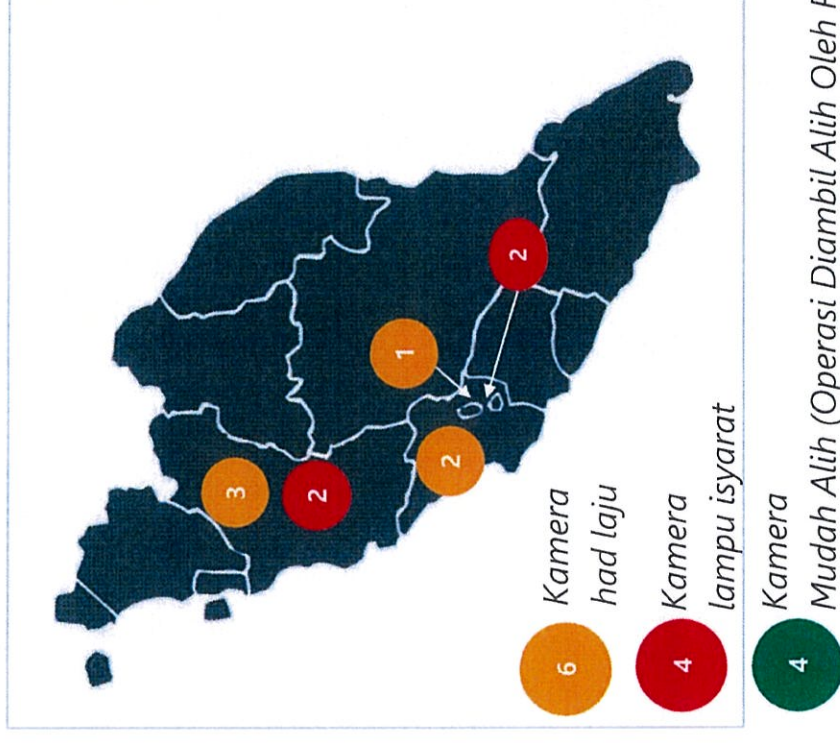
1) LATARBELAKANG AES - Agihan Kawasan Operasi dan Lokasi Kamera AES

Commercial Circle (M) Sdn. Bhd.(ATES):

- Region A.
- Perlis, Kedah, Pulau Pinang, Perak, Kelantan, Sarawak, Sabah dan Labuan.

Beta Tegap Sdn Bhd (Beta Tegap):

- Region B.
- Johor, Melaka, Negeri Sembilan, KL/Putrajaya, Selangor, Pahang, Terengganu.

* Sebelum Pengambilalihan Oleh LTAT.

KEKANTERAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

1) LATARBELAKANG AES - Fi Perkhidmatan Perjanjian Konsesi (Contract Service Fee, CSF)

Tier	Parti	Formula Perkiraan CSF	Contoh Perkiraan
Tier 1	Kontraktor: ATES dan Beta Tegap	RM16 bagi setiap saman yang dikeluarkan. Maksimum 5 juta saman untuk satu kontraktor setahun (atau 10 juta untuk kedua-dua kontraktor, bersamaan nilai maksima RM160 juta setahun).	(a) Saman dikeluarkan : 10 saman. (b) Saman dibayar : 5 saman / 10 saman Perkiraan Tier 1 : RM16 x 10 saman = RM160. Bayaran kepada syarikat = RM160.
Tier 2	Kontraktor: ATES dan Beta Tegap Kerajaan	50% daripada baki pembayaran saman yang diterima selepas ditolak pembayaran Tier 1. (iaitu RM284/2, RM142 syarikat bagi setiap saman dikeluarkan). (Jumlah maksima adalah RM270 juta setahun atau RM540 juta setahun untuk 2 syarikat) Kerajaan akan mendapat kesemua baki pembayaran saman yang dikutip selepas ditolak pembayaran kepada pihak Kontraktor untuk Tier 1 dan 2	Perkiraan Tier 2 : - RM300 - RM16 = RM284 - RM284 x 5 saman = RM1,420 Bayaran kepada syarikat = RM1,420 / 2 = RM710.
Tier 3	Kontraktor: ATES dan Beta Tegap Kerajaan	7.5% dari baki pembayaran saman yang dikeluarkan selepas ditolak pembayaran yang dibuat untuk Tier 2. (Sekiranya kutipan melebihi RM540 juta setahun) Kerajaan akan mendapat kesemua baki pembayaran saman yang dikutip selepas ditolak pembayaran kepada pihak Kontraktor untuk Tier 3	Contoh Kutipan : RM560 juta. Bayaran Tier 3: RM560 juta - RM540 juta = RM20 juta Bayaran kepada syarikat = 7.5% x RM20 juta = RM1.5 juta.

Klausa 5.1.1 - CSF tertakluk terdapat kutipan daripada pembayaran saman.
Klausa 5.1.3(b) - Kadar saman ditetapkan pada RM300.

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

1) LATARBELAKANG AES - Proses Timbang Tara Di Ambil oleh ATES dan Beta Tegap

Isu Utama:

- 2013 Penangguhan roll-out pemasangan kamera (1,079 kamera) oleh EC.
- 2012: Penangguhan pendakwaan kes saman di Mahkamah oleh AGC.
- Isu saman tertunggak.

3 September 2014:

Mesyuarat bersama YAB Perdana Menteri, Menteri Pengangkutan, Menteri Kewangan II, Menteri di JPM dan pengurusan tertinggi MOF, telah bersetuju supaya LTAT MENGAJI CADANGAN PENGAMBILALIHAN KEDUA-DUA SYARIKAT PENGENDALI AES.

Mesyuarat juga memutuskan supaya LTAT SEGERA MEMULAKAN RUNDINGAN DENGAN KEDUA SYARIKAT.

14 Januari 2015 :

Jemaah Menteri bersetuju supaya LTAT mengambil alih projek AES/AwAS daripada kedua-kedua syarikat **bagi melindungi kepentingan Kerajaan serta untuk tidak meneruskan proses timbangtara.**

- **2015** : Kes didaftarkan ke Timbang Tara
- Anggaran penalti ~> RM1 billion

1) LATARBELAKANG AES - Tuntutan Arbitrasi : Pelanggaran Perjanjian Konsesi Oleh Kerajaan

Tuntutan utama syarikat kepada Kerajaan:-

- Kerajaan gagal memberi kelulusan (Approvals) untuk pemasangan kamera seperti dinyatakan di dalam Perjanjian Konsesi;
- Gagal memberi “Internal Design Documentation” bagi tujuan integrasi *Payment System* dengan MySIKAP;
- Penangguhan pendakwaan kes AES di Mahkamah;
- Lain-lain tindak-tanduk berkaitan di sepanjang tempoh Perjanjian di pihak Kerajaan yang menyebabkan syarikat tidak dapat melaksanakan obligasinya.

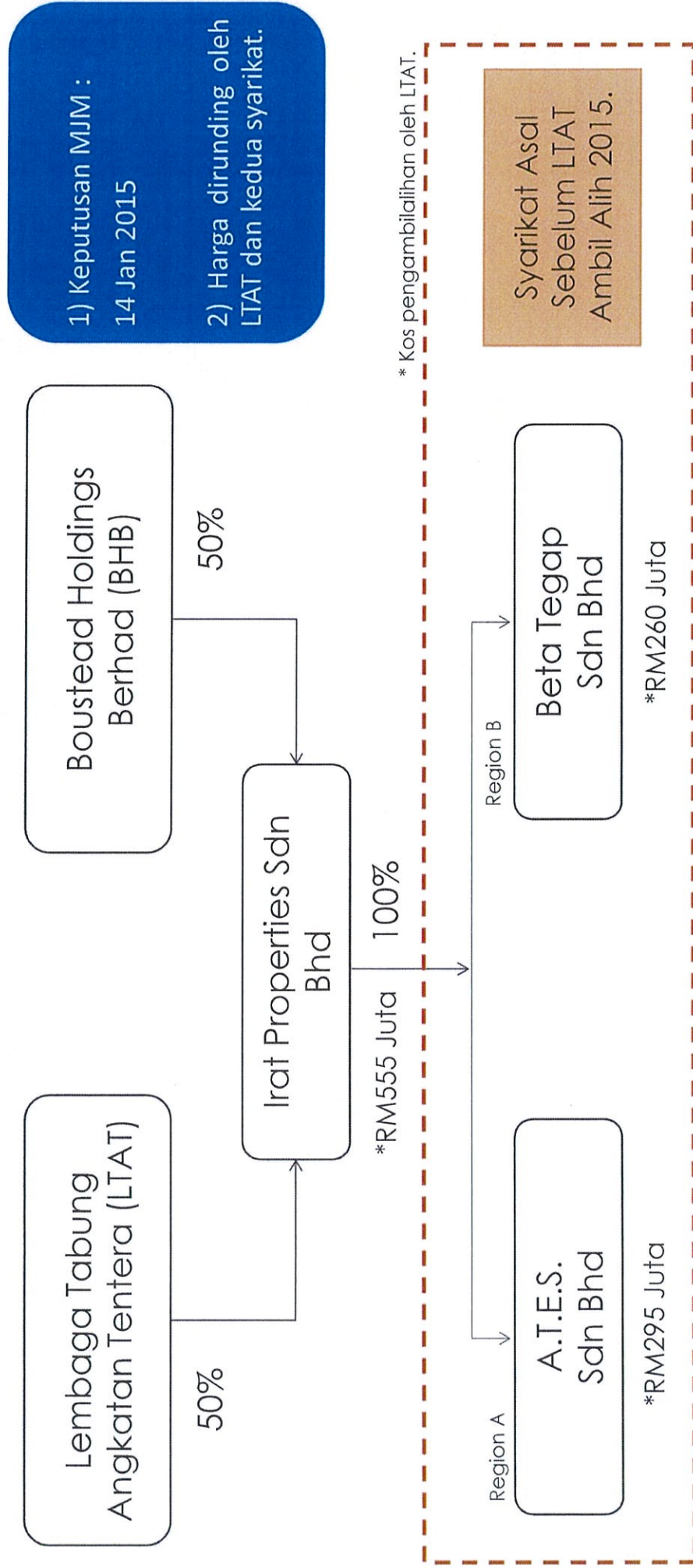
Tarikh Asal Kes Timbang Tara / Arbitrasi:	ATES.	5 - 9 Januari 2015
	Beta Tegap.	26 - 28 Januari & 11 - 13 Februari 2015

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

LATARBELAKANG AES - Pengambilalihan oleh LTAT

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

LATARBELAKANG AES - Statistik Saman, Jumlah Bayaran Contract Service Fee (Sebelum Perjanjian Konsesi Tamat)

TAHUN	Jumlah Saman Dikeluarkan	Jumlah Saman Telah Dibayar	Jumlah Saman Tertunggak	Bayaran Tier 1 (RM16) (RM)	Bayaran Tier 2 (RM)	Jumlah Tier 1 + Tier 2 (Berdasarkan Saman Berbayar) (RM)	Jumlah yg belum Dibayar Kompaun (Tunggakan Saman) (RM)
2012	312,587	23,640	288,947	5,001,392	1,045,304	6,046,696	40,841,354
2013	713,851	93,805	620,046	11,421,616	8,359,942	19,781,558	87,296,092
2014	672,190	111,208	560,982	10,755,040	11,303,680	22,058,720	78,769,780
2015	583,818	101,482	482,336	9,341,088	10,551,756	19,892,844	67,679,856
2016	477,157	83,240	393,917	7,634,512	8,668,744	16,303,256	55,270,294
2017	596,056	155,028	441,028	9,536,896	18,485,752	28,022,648	61,385,752
2018*	407,758	91,531	316,227	6,524,128	10,467,586	16,991,714	44,171,986
Jum	3,763,417	659,934	3,103,483	60,214,672	68,882,764	129,097,436	435,415,114

*Data setakat Julai 2018.

** Kadar bayaran kompaun : 17% daripada jumlah notis kompaun dikeluarkan.

2018

- 10 lokasi
- 4 mudah alih*

26 lokasi

2) STATUS SEMASA - Statistik Saman AWAS (1/9/2018 - 31/10/2020)

Tahun	Bil. Saman Yang Dikeluarkan			Bil. Saman Yang Selesai Mengikut Tarikh Notis Dikeluarkan			Bil. Saman Belum Selesai	Jumlah Kutipan Bayaran (RM)			
	Had Laju	Lampu Isyarat	Jumlah	Had Laju	Lampu Isyarat	Jumlah		Had Laju	Lampu Isyarat	Jumlah Dikutip	Belum Dikutip / Belum Selesai
2018	77,233	6,883	84,116	10,604	1,703	12,307	71,809	3,005,550.00	461,250.00	3,466,800.00	21,542,700
2019	79,129	6,070	85,199	10,550	1,381	11,931	73,268	3,043,500.00	402,000.00	3,445,500.00	21,980,400
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JUMLAH KESELURUHAN	156,362	12,953	169,315	21,154	3,084	24,238	145,077	6,049,050.00	863,250.00	6,912,300.00	43,523,100

* Kadar penyelesaian : 14%.

3) STATUS SEMASA - Status Mutakhir Tender Penyelenggaraan AWAS (JPJ)

Tender Perkhidmatan Dan Penyelenggaraan Kamera Awas	Tender Perkhidmatan Percetakan Kamera Awas	Tender Perkhidmatan Dan Penyelenggaraan Back-office Awas
Dibuka pada 24 September 2019. Ditutup pada 17 Oktober 2019.	Dibuka pada 9 Oktober 2019. Ditutup pada 8 November 2019.	Dibuka pada 9 September 2019. Ditutup pada 9 Oktober 2019.
Telah dianugerahkan kepada HD Technology Sdn.Bhd. pada 20 Februari 2020. Pengakuan penerimaan SST telah dibuat pada 5 Mei 2020 untuk tempoh selama 36 bulan bermula dari 1 Mac 2020.	Tender percetakan telah dianugerahkan kepada Nissen Technology Sdn. Bhd. Pengakuan penerimaan SST telah dibuat pada 20 Februari 2020 untuk tempoh selama 36 bulan bermula dari 1 Mei 2020.	Tender <i>back-office</i> telah dianugerahkan kontrak kepada Formis Network Services Sdn.Bhd. Tempoh selama 18 bulan. Bermula daripada 14 September 2020.
Jumlah kontrak bernilai RM17,069,780.52.	Jumlah kontrak bernilai RM2,358,000.00.	Jumlah kontrak bernilai RM 13,623,537.24.
Jumlah Besar : RM33,051,317.76 bersamaan RM11,017,105.92 setahun.		

3) PENUTUP

Mesyuarat Prosiding Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara (PAC) Dipohon Mengambil Maklum Mengenai Latarbelakang dan Status Semasa Projek Sistem Penguatkuasaan Automatik (AES) / *Automated Awareness Safety System (AwAS)* .

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

SEKIAN, TERIMA KASIH.

www.mot.gov.my

[motmalaysia](https://www.facebook.com/motmalaysia)

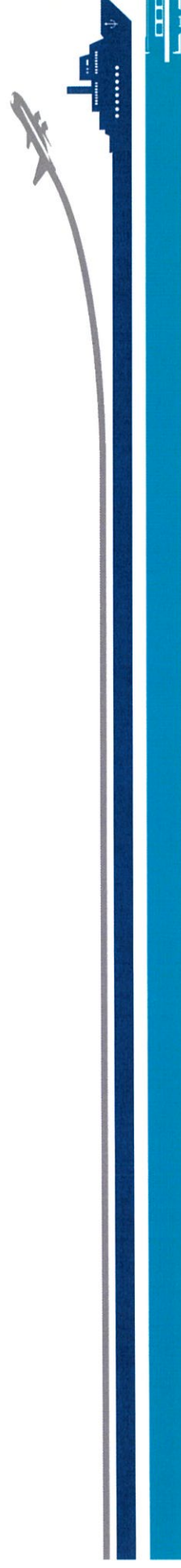
[ministryoftransportmy](https://www.instagram.com/ministryoftransportmy)

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

**PEMBENTANGAN KEPADA
MESYUARAT PROSIDING JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)
PROJEK SISTEM PENGUATKUASAAN AUTOMATIK (AES)**

27 SEPTEMBER 2021

www.mot.gov.my

[motmalaysia](https://www.facebook.com/motmalaysia)

[ministryoftransportmy](https://twitter.com/ministryoftransportmy)

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

TUJUAN

Membentangkan kepada Mesyuarat Prosiding Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara (PAC)
Mengenai Latarbelakang dan Status Semasa Mengenai Pelaksanaan Sistem Penguatkuasaan
Automatik (AES) / *Automated Awareness Safety System* (AwAS).

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

KANDUNGAN

- 1) Objektif
- 2) Ringkasan Skop Perjanjian Konsesi
- 3) Tempoh Perjanjian Asal
- 4) Ringkasan Skop Utama Pemasangan Kamera
- 5) Agihan Kawasan Operasi dan Lokasi Kamera
- 6) Fi Perkhidmatan Perjanjian Konsesi / *Contract Service Fee, CSF*)
- 7) Statistik Saman, Jumlah Bayaran CSF
- 8) Tuntutan Arbitrasi : Pelanggaran Perjanjian Konsesi
- 9) Asas Pertimbangan Utama Pengambilalihan
- 10) Struktur Pengambilalihan Oleh LTAT / BOUSTEAD
- 11) Status Tender Skop Penyelenggaraan AWAS (JPJ)
- 12) Lokasi Terkini Kamera AES (2021)
- 13) Statistik Saman AES (1/9/2018 - 30/06/2021)
- 14) Penutup

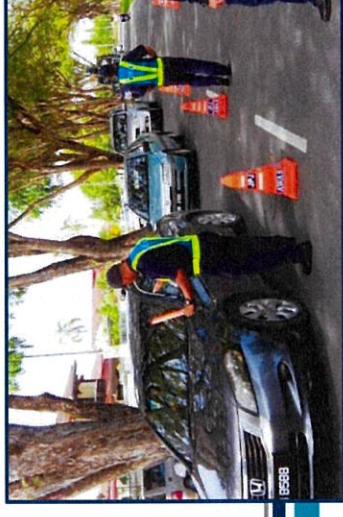

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

1) OBJEKTIF

Objektif pelaksanaan AES:-

- 1) Mendidik dan mempengaruhi perubahan sikap pengguna jalan untuk mematuhi peraturan jalan raya;
- 2) Mengurangkan kebarangkalian berlakunya kemalangan jalan raya menerusi pematuhan kepada peraturan had laju/lampu isyarat;
- 3) Meminimumkan risiko intervensi dan kelemahan manusia dalam aspek penguatkuasaan.

2) RINGKASAN SKOP PERJANJIAN AES

- 1) AES : Sistem automasi menguatkuasakan PERATURAN had laju dan lampu isyarat menggunakan kamera.
  - Pemasangan hendaklah mendapatkan kelulusan Kerajaan dan Pihak Berkuasa Berkenaan terlebih dahulu (Appendix 3).
  - Projek dilaksanakan secara berfasa : *pilot stage - roll out stage - service stage* (Appendix 4/4A).
  - Tempoh Perjanjian Konsesi : 66 bulan [6 bulan fasa *pilot*, 12 bulan fasa *national roll out* dan 48 bulan tempoh *service*].
  - Merangkumi 831 lokasi dikenaldiikuti seluruh negara (566 lokasi had laju dan 265 lokasi lampu isyarat) (Appendix 3A/3B).
    - Jumlah kamera : 1,093 unit.
- 2) Skop berkaitan pemasangan *Roadside Equipment* (kamera AES):
  - AES *Back Office System*, *Data Communication Network*, *Data Centres*, *Vehicles*, *Depots and Mobile Garage*, AES *Crime Prevention System*, AES *Customer Relationship Management System*, *Disaster Recovery Systems*.
- 3) Skop utama lain : *Payment System*, AES *Court System*, *Automated Vehicle Screening System (AVSS)*.
- 4) Model pembayaran fi perkhidmatan ‘*Three-Tier*’ berdasarkan perkongsian fi ke atas jumlah saman dikeluarkan dan dibayar, tertakluk terdapat hasil daripada pembayaran saman.

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

3) TEMPOH PERJANJIAN ASAL (PEMILIK ASAL)

Perkara	ATES Sdn. Bhd.	Beta Tegas Sdn. Bhd.
Tempoh Perjanjian Asal	9 Disember 2011 - 26 Ogos 2017	9 Disember 2011 - 31 Ogos 2017
Penyambungan Ke-1	27 Ogos 2017 - 26 Februari 2018	1 September 2017 - 28 Februari 2018
Penyambungan Ke-2	27 Februari 2018 - 26 Ogos 2018	1 Mac 2018 - 31 Ogos 2018
Tarikh ditubuhkan	15 Jun 1985	07 Februari 2004
pemegangan saham	• Traffen Force Sdn. Bhd. • Commercial Circle (Malaysia) Sdn. Bhd.	• Dr. Andreas Teoh • Dato' Mohd Yunus Othman • To' Puan Rozana Binti Redzuan • Gen. (B) Tan Sri Nik Ismail Bin Nik Mohamed • Datin Yap Kim See @ Yap Ai Lin

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

4) RINGKASAN SKOP UTAMA PEMASANGAN KAMERA AES

Perkara	ATES Sdn. Bhd.	Beta Tegap Sdn. Bhd.
Pilot Stage (6 bulan): 8 Mac 2012 – 9 Sept 2012 ATES (Effective Date : 27/2/2012) Beta Tegap (Effective Date : 1/3/2012)	7 unit	7 unit
Roll-Out Stage (12 bulan)*: Fasa 1 : 9 Sept 2012 – 8 Jan 2013	80 unit	83 unit
Fasa 2 : 9 Jan 2013 – 8 May 2013	345 unit	130 unit
Fasa 3 : 9 May 2013 – 8 Sept 2013	111 unit	330 unit
Jumlah Kamera Dalam Perjanjian Konsesi	543 unit	550 unit
Skop Utama Lain**	Payment System, AES Court System, AVSS	Payment System, AES Court System, AVSS
* Semua kamera dalam Fasa Roll-Out tidak dipasang. ** Pelaksanaan Skop Utama Lain juga tergendala.	Region A: Perlis, Kedah, Pulau Pinang, Perak, Kelantan, Sarawak, Sabah dan Labuan.	Region B: Johor, Melaka, Negeri Sembilan, KL/Putrajaya, Selangor, Pahang, Terengganu.

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

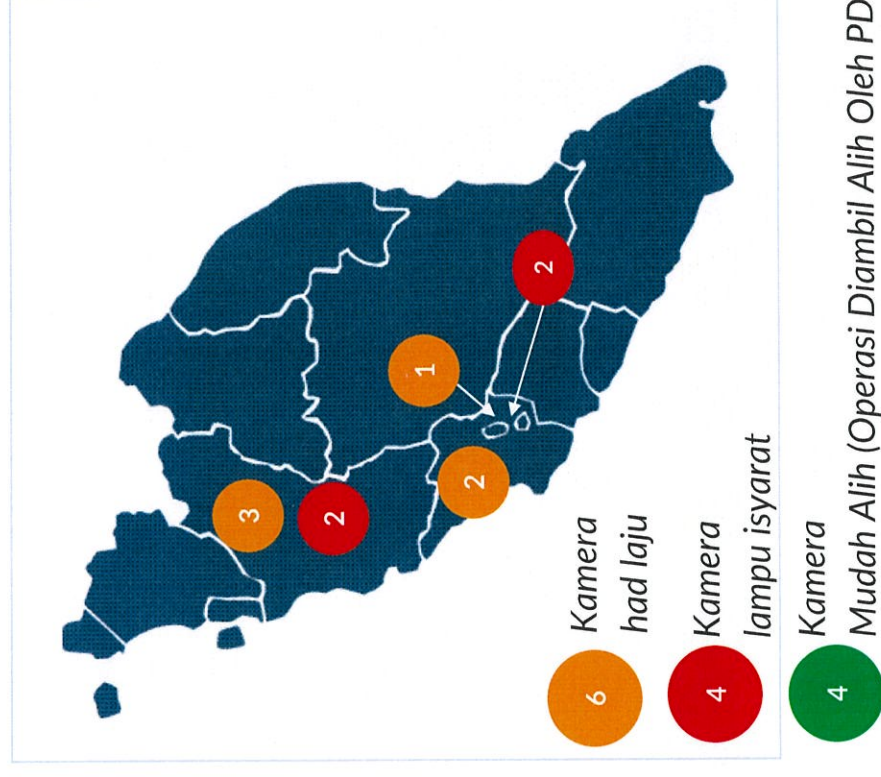
5) AGIHAN KAWASAN OPERASI DAN LOKASI KAMERA AES

Commercial Circle (M) Sdn. Bhd.(ATES):

- Region A.
- Perlis, Kedah, Pulau Pinang, Perak, Kelantan, Sarawak, Sabah dan Labuan.

Beta Tegap Sdn Bhd (Beta Tegap):

- Region B.
- Johor, Melaka, Negeri Sembilan, KL/Putrajaya, Selangor, Pahang, Terengganu.

* Sebelum Pengambilalihan Oleh LTAT.

6) FI PERKHIDMATAN PERJANJIAN KONSESI (CONTRACT SERVICE FEE, CSF)

Tier		Parti	Formula Perkiraan CSF
Tier 1	Kontraktor: ATES dan Beta Tegap	RM16 bagi setiap saman yang dikeluarkan. Maksimum 5 juta saman untuk satu kontraktor setahun (atau 10 juta untuk kedua-dua kontraktor, bersamaan nilai maksima RM160 juta setahun).	
	Kontraktor: ATES dan Beta Tegap	50% daripada baki pembayaran saman yang diterima selepas ditolak pembayaran Tier 1. (iaitu RM284/2, RM142 syarikat bagi setiap saman dikeluarkan). (Jumlah maksima adalah RM270 juta setahun atau RM540 juta setahun untuk 2 syarikat)	
Tier 2	Kontraktor: ATES dan Beta Tegap	Kerajaan akan mendapat kesemua baki pembayaran saman yang dikutip selepas ditolak pembayaran kepada pihak Kontraktor untuk Tier 1 dan 2	
	Kerajaan	7.5% dari baki pembayaran saman yang dikeluarkan selepas ditolak pembayaran yang dibuat untuk Tier 2. (Sekiranya kutipan melebihi RM540 juta setahun)	
Tier 3	Kontraktor: ATES dan Beta Tegap	Kerajaan akan mendapat kesemua baki pembayaran saman yang dikutip selepas ditolak pembayaran kepada pihak Kontraktor untuk Tier 3	
	Kerajaan		

Klausa 5.1.1 - CSF tertakluk terdapat kutipan daripada pembayaran saman.

Klausa 5.1.3(b) - Kadar saman ditetapkan pada RM300.

7) STATISTIK SAMAN, JUMLAH BAYARAN CSF (SEBELUM PERJANJIAN KONSESI TAMAT)

TAHUN	Jumlah Saman Dikeluarkan	Jumlah Saman Telah Dibayar	Jumlah Saman Tertunggak	Bayaran Tier 1 (RM16) (RM)	Bayaran Tier 2 (RM)	Jumlah Tier 1 + Tier 2 (Berdasarkan Saman Berbayar) (RM)	Jumlah yg belum Dibayar Kompaun (Tunggakan Saman) (RM)
2012	312,587	23,640	288,947	5,001,392	1,045,304	6,046,696	40,841,354
2013	713,851	93,805	620,046	11,421,616	8,359,942	19,781,558	87,296,092
2014	672,190	111,208	560,982	10,755,040	11,303,680	22,058,720	78,769,780
2015	583,818	101,482	482,336	9,341,088	10,551,756	19,892,844	67,679,856
2016	477,157	83,240	393,917	7,634,512	8,668,744	16,303,256	55,270,294
2017	596,056	155,028	441,028	9,536,896	18,485,752	28,022,648	61,385,752
2018	407,758	91,531	316,227	6,524,128	10,467,586	16,991,714	44,171,986
Jum	3,763,417	659,934	3,103,483	60,214,672	68,882,764	129,097,436	435,415,114

*Data setakat Julai 2018.

** Kadar penyelesaian bayaran kompaun : 17%.

8) TUNTUTAN ARBITRASI : PELANGGARAN PERJANJIAN KONSESI

Tuntutan utama syarikat kepada Kerajaan:-

- Kerajaan gagal memberi kelulusan (Approvals) untuk pemasangan kamera seperti dinyatakan di dalam Perjanjian Konsesi;
- Gagal memberi “Internal Design Documentation” bagi tujuan integrasi *Payment System* dengan MySIKAP;
- Penangguhan pendakwaan kes AES di Mahkamah;
- Tindak-tanduk berkaitan di sepanjang tempoh Perjanjian di pihak Kerajaan yang menyebabkan syarikat tidak dapat melaksanakan obligasinya.

9) ASAS PERTIMBANGAN UTAMA PENGAMBILALIHAN

3 September 2014:

Mesyyuarat bersama YAB Perdana Menteri, Menteri Pengangkutan, Menteri Kewangan II, Menteri di JPM dan pengurusan tertinggi MOF, telah bersetuju supaya LTAT MENGKAJI CADANGAN PENGAMBILALIHAN KEDUA-DUA SYARIKAT PENGENDALI AES.

Mesyyuarat juga memutuskan supaya LTAT SEGERA MEMULAKAN RUNDINGAN DENGAN KEDUA SYARIKAT.

Isu Utama:

- Penangguhan roll-out pemasangan kamera (1,079 kamera).
- Penangguhan pendakwaan kes saman di Mahkamah.
- Isu saman tertunggak.

14 Januari 2015 :

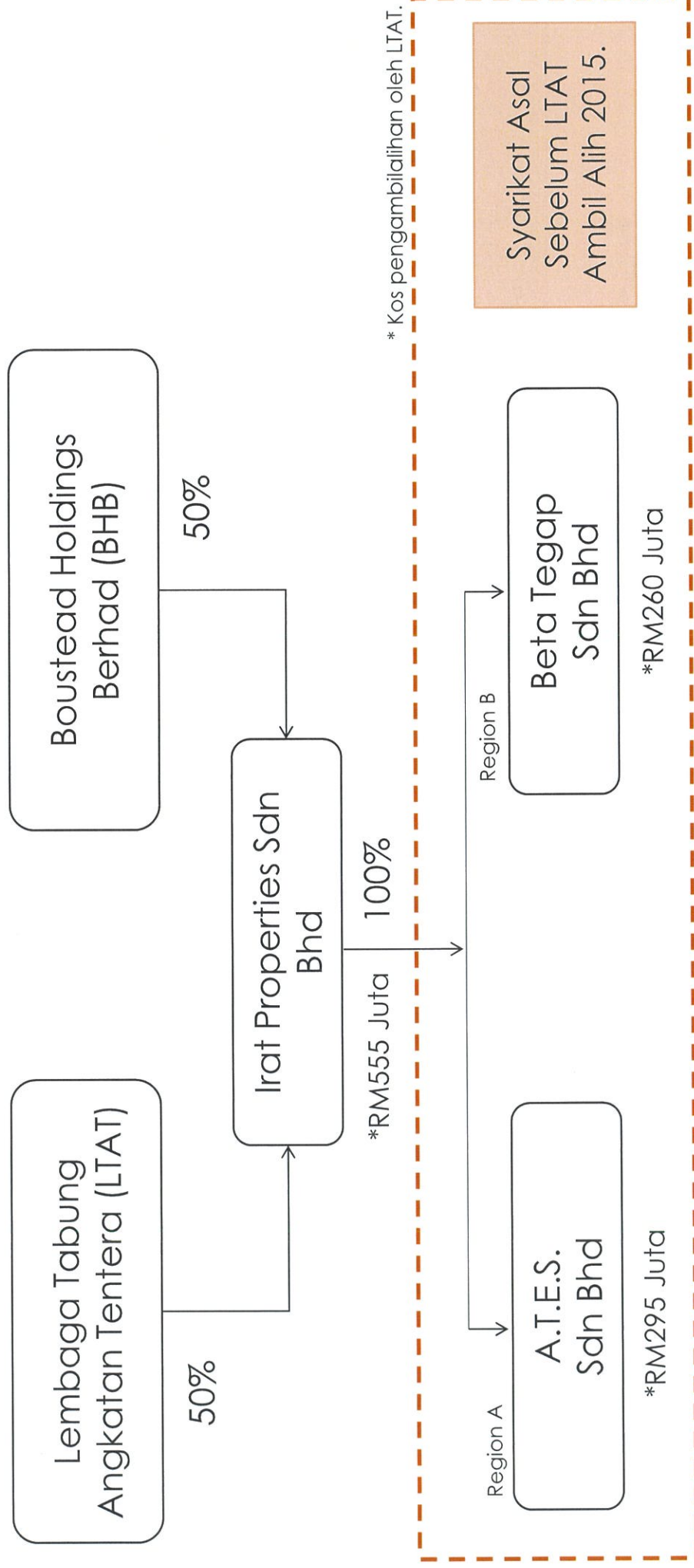
Jemaah Menteri bersetuju supaya LTAT mengambil alih projek AES/AwAS daripada kedua-dua syarikat bagi melindungi kepentingan Kerajaan serta untuk tidak meneruskan proses timbangtara.

• 2015 : Kes ke Arbitrasi

- Anggaran penalti ~> RM1 billion

10) STRUKTUR PENGAMBILALIHAN OLEH LTAT / BOUSTEAD

11) STATUS TENDER SKOP PENYELENGGARAAN AWAS (JPJ)

TENDER PERKHIDMATAN DAN PENYELENGGARAAN KAMERA AWAS	TENDER PERKHIDMATAN PERCETAKAN KAMERA AWAS
• Dibuka pada 24 September 2019. • Ditutup pada 17 Oktober 2019.	• Dibuka pada 9 Oktober 2019. • Ditutup pada 8 November 2019.
• Telah dianugerahkan kepada HD Technology Sdn.Bhd. pada 20 Februari 2020. • Pengakuan penerimaan SST telah dibuat pada 5 Mei 2020 untuk tempoh 36 bulan bermula dari 1 Mac 2020. • Jumlah kontrak bernilai RM17,069,780.52.	• Tender percetakan telah dianugerahkan kepada Nissen Technology Sdn. Bhd. • Pengakuan penerimaan SST telah dibuat pada 20 Februari 2020 untuk tempoh selama 36 bulan bermula dari 1 Mei 2020. • Jumlah kontrak bernilai RM2,358,000.00.

11) STATUS TENDER SKOP PENYELENGGARAAN AWAS (JPJ)

Tender Perkhidmatan Dan Penyelenggaraan Back-office Awat	Tender Perkhidmatan Pembangunan Sistem Terbuka AwAS
• Dibuka pada 9 September 2019. • Ditutup pada 9 Oktober 2019.	• Dibuka pada 22 Jun 2021 • Ditutup pada 21 Julai 2021
• Tender back-office telah dianugerahkan kontrak kepada Formis Network Services Sdn.Bhd. • Pengakuan penerimaan SST telah dibuat pada 14 September 2020 untuk tempoh selama 18 bulan bermula dari 14 September 2020 • Jumlah kontrak bernilai RM 13,623,537.24.	• Tender telah ditutup dan sedang menunggu Lembaga Perolehan bersidang pada Oktober 2021 • Anggaran kos/ kos siling : RM33,853,730.00 • Tempoh kontrak 36 bulan.

12) LOKASI KAMERA AES (AWAS) (2021)

September 2012

- 10 lokasi
- 4 mudah alih*

2017

9 lokasi

2018

26 lokasi

- Operasi kamera mudah alih dihentikan pada 2017, diambil alih oleh PDRM.
- 18 Kamera telah dikalibrasi susulan proses tender;
- 22 Dalam proses kalibrasi (19 dalam proses UAT akhir, 3 dalam proses kalibrasi)

Jumlah Kamera

45

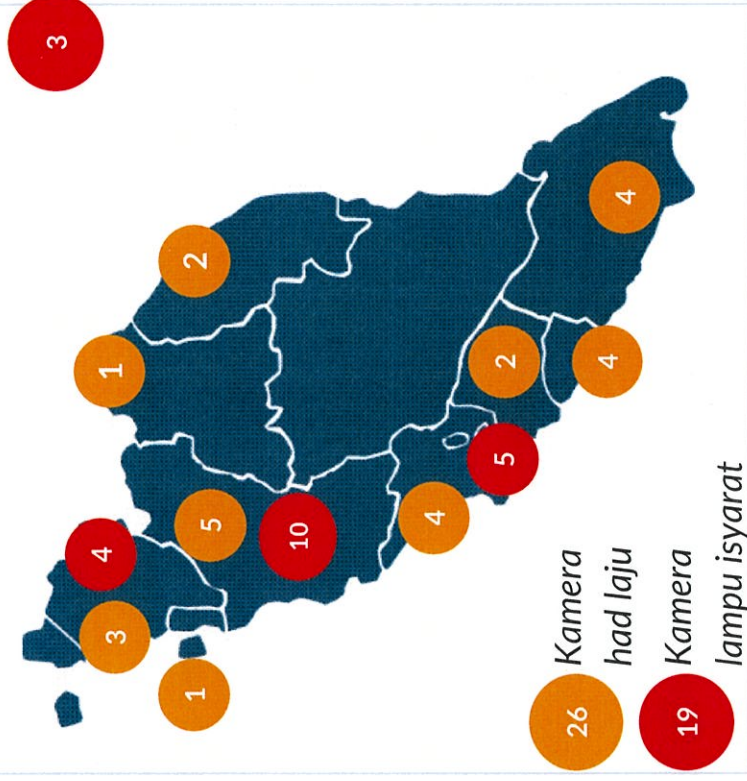
Kamera
Had Laju

26

Kamera
Lampu Isyarat

19

3 lokasi kamera di Selangor dan Putrajaya sedang dalam kajian semula lokasi.

13) STATISTIK SAMAN AWAS (1/9/2018 - 30/06/2021)

TAHUN	BIL. SAMAN YANG DIKELUARKAN				BIL. SAMAN YANG SELESAI MENGIKUT TARIKH NOTIS DIKELUARKAN			BIL. SAMAN BELUM SELESAI	JUMLAH KUTIPAN BAYARAN (RM)		
	HAD LAJU	LAMPU ISYARAT	JUMLAH		HAD LAJU	LAMPU ISYARAT	JUMLAH		HAD LAJU	LAMPU ISYARAT	JUMLAH
2018	77,233	6,883	84,116		10,604	1,703	12,307	71,809	3,005,550.00	461,250.00	3,466,800.00
2019	79,129	6,070	85,199		10,550	1,381	11,931	73,268	3,043,500.00	402,000.00	3,445,500.00
2020	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-
2021	88,004	0	88,004		13,964	0	13964	74,040	1,921,980.00	0	1,921,980.00
JUMLAH KESELURUHAN	244,366	12,953	257,319		35,118	3,084	38,202	219,117	7,971,030	863,250	8,834,280

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

PENUTUP

Mesyuarat Prosiding Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara (PAC) Dipohon Mengambil Maklum
Mengenai Latarbelakang dan Status Semasa Mengenai Pelaksanaan Sistem Penguatkuasaan

Automatik (AES) / Automated Awareness Safety System (AwAS).

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
MALAYSIA

SEKIAN, TERIMA KASIH.

www.mot.gov.my

[motmalaysia](https://www.facebook.com/motmalaysia)

[ministryoftransportmy](https://www.instagram.com/ministryoftransportmy)

**MESYUARAT PROSIDING JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
PROJEK SISTEM PENGUATKUASAAN AUTOMATIK (AES)
27 SEPTEMBER 2021**

LEMBAGA TABUNG ANGKATAN TENTERA

AGENDA

KRONOLOGI

1	SEBELUM PENGLIBATAN LTAT	4
2	TAWARAN KEPADA LTAT	5

PENGAMBILALIHAN AES

3	ASAS-ASAS PENGAMBILALIHAN PROJEK	8

1

KRONOLOGI PENGAMBILALIHAN AES - Sebelum penglibatan LTAT

KRONOLOGI - SEBELUM PENGLIBATAN LTAT

	Tahun	Butiran
1	November 2006	Kerajaan menjemput 7 pembekal kamera antarabangsa untuk mengambil bahagian dalam proses tender AES dan Jawatankuasa Tender telah memilih A.T.E.S. Sdn Bhd (ATES) dan Beta Tegap Sdn Bhd (Beta Tegap) untuk melaksanakan projek ' <i>Automated Enforcement System</i> ' (AES)
2	Mac 2008	Projek AES dibahagikan kepada 2 <i>Region</i> : <i>Region "A"</i> di bawah ATES - Perlis, Kedah, Pulau Pinang, Perak, Kelantan, Sarawak, Sabah, Labuan; dan <i>Region "B"</i> di bawah Beta Tegap - Johor, Melaka, N. Sembilan, Wilayah Persekutuan, Selangor, Pahang, Terengganu
3	Disember 2011	ATES dan Beta Tegap menandatangani perjanjian konsesi AES selama 5 ½ tahun dengan Kementerian Pengangkutan (MOT) untuk pemasangan 1,093 kamera secara keseluruhan dalam tempoh 1 tahun
4	September 2012	14 kamera dikuatkuasakan di Selangor, Wilayah Persekutuan dan Perak
5	Disember 2012	Pendakwaan saman tertunggak AES ditangguh atas arahan Jabatan Peguam Negara

2

KRONOLOGI PENGAMBILALIHAN AES - Tawaran kepada LTAT

KRONOLOGI – TAWARAN KEPADA LTAT

Mei 2014

LTAT menerima cadangan pelaburan daripada ATES dan Beta Tegap untuk mengambil alih syarikat. LTAT mengadakan beberapa sesi lawatan ke syarikat konsesi

Julai 2014

Pembentangan cadangan pengambilalihan oleh kedua-dua syarikat kepada LTAT dengan kos pengambilalihan sebanyak RM700 juta

Sept 2014

LTAT telah menyediakan kertas kerja untuk dibentangkan kepada Panel Pelaburan mengambilkira prospek yang berdaya maju, unjuran kewangan yang menguntungkan dengan andaian yang munasabah serta perjanjian konsesi sedia ada di antara syarikat ATES dan Beta Tegap dengan Kerajaan Malaysia

Okt 2014

Lembaga LTAT telah bersetuju untuk LTAT mengambilalih 100% ekuiti di dalam Beta Tegap Sdn Bhd dan ATES Sdn Bhd atau RM350,000,000 setiap syarikat dengan jumlah keseluruhan pelaburan sebanyak RM700,000,000 dan kemudiannya mempelawa syarikat-syarikat lain dalam Kumpulan LTAT seperti Boustead Holdings Berhad dan syarikat-syarikat yang berkaitan dengan projek AES seperti Koperasi Polis Diraja Malaysia untuk mengambil ekuiti dalam projek tersebut bagi mengurangkan pegangan ekuiti LTAT

Nov 2014

Lembaga LTAT bersetuju untuk melantik konsultan bagi memberikan pandangan mengenai perjanjian konsesi (Tetuan LHAG) dan menyediakan laporan penilaian kewangan (Affin Hwang Capital) seterusnya memberi mandat kepada Ketua Eksekutif LTAT untuk mengadakan perbincangan lanjut dan membuat tawaran kepada pemegang-pemegang saham syarikat dan Kementerian Kewangan

Jan 2015

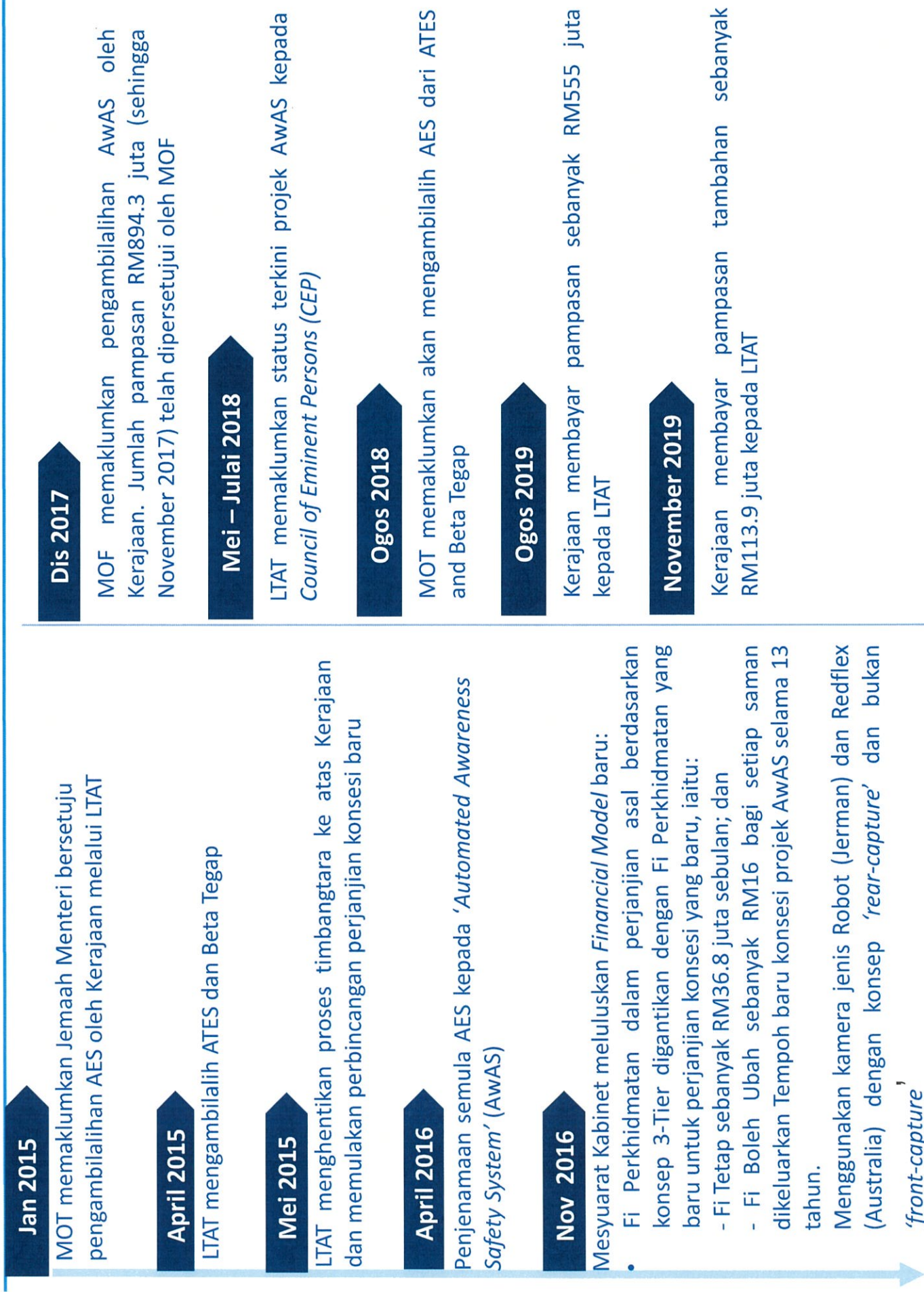
08/01/2015 - Tarikh surat tawaran LTAT kepada ATES pada harga RM295 juta

08/01/2015 - Tarikh surat tawaran LTAT kepada Beta Tegap pada harga RM240 juta

13/01/2015 - Tarikh surat tawaran baru LTAT kepada Beta Tegap pada harga RM260 juta

KRONOLOGI – TAWARAN KEPADA LTAT (SAMBUNGAN)

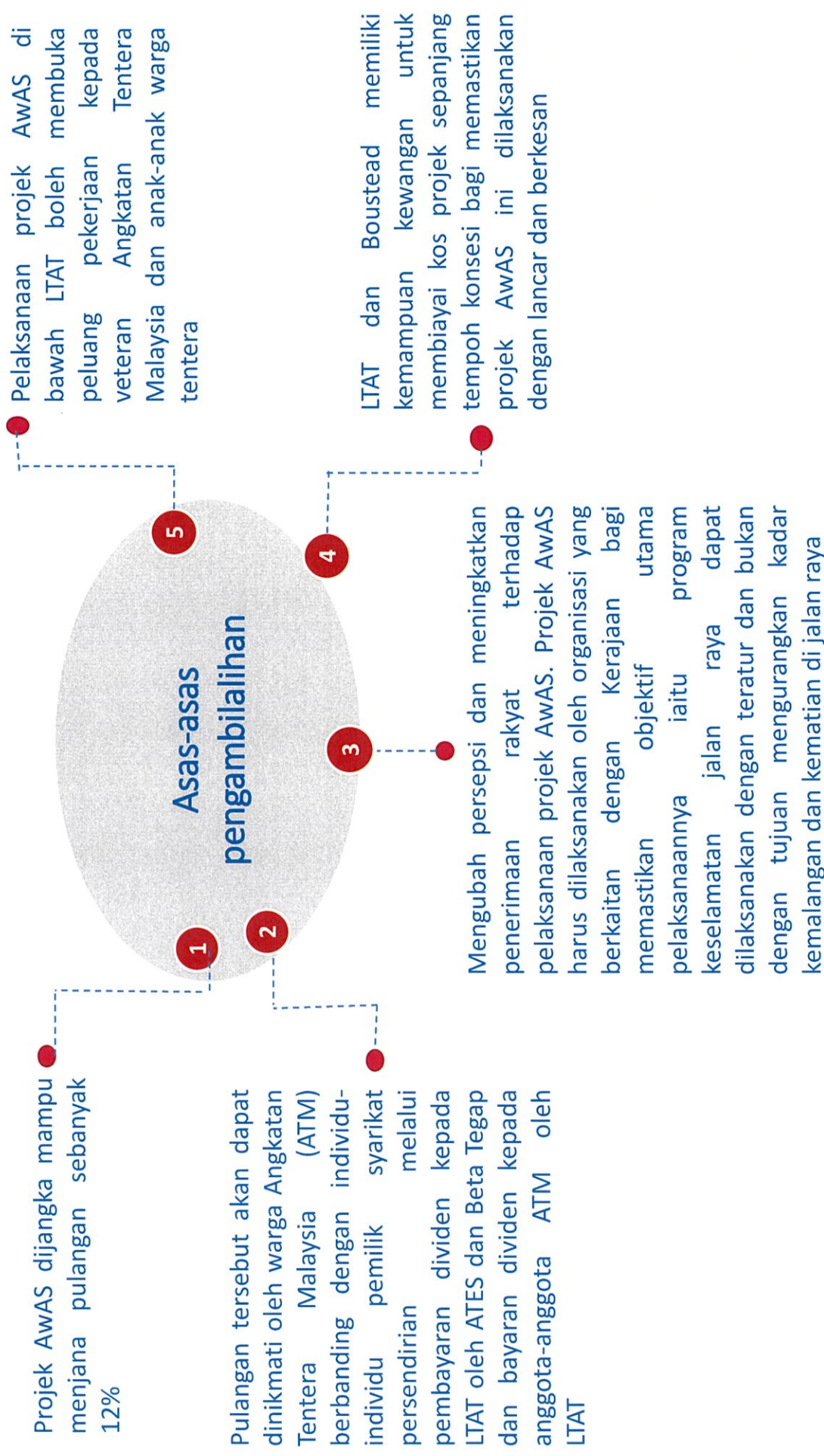

3

PENGAMBILALIHAN AES **- Asas-asas pengambilalihan projek**

ASAS-ASAS PENGAMBILALIHAN ATES DAN BETA TEGAP OLEH LTAT

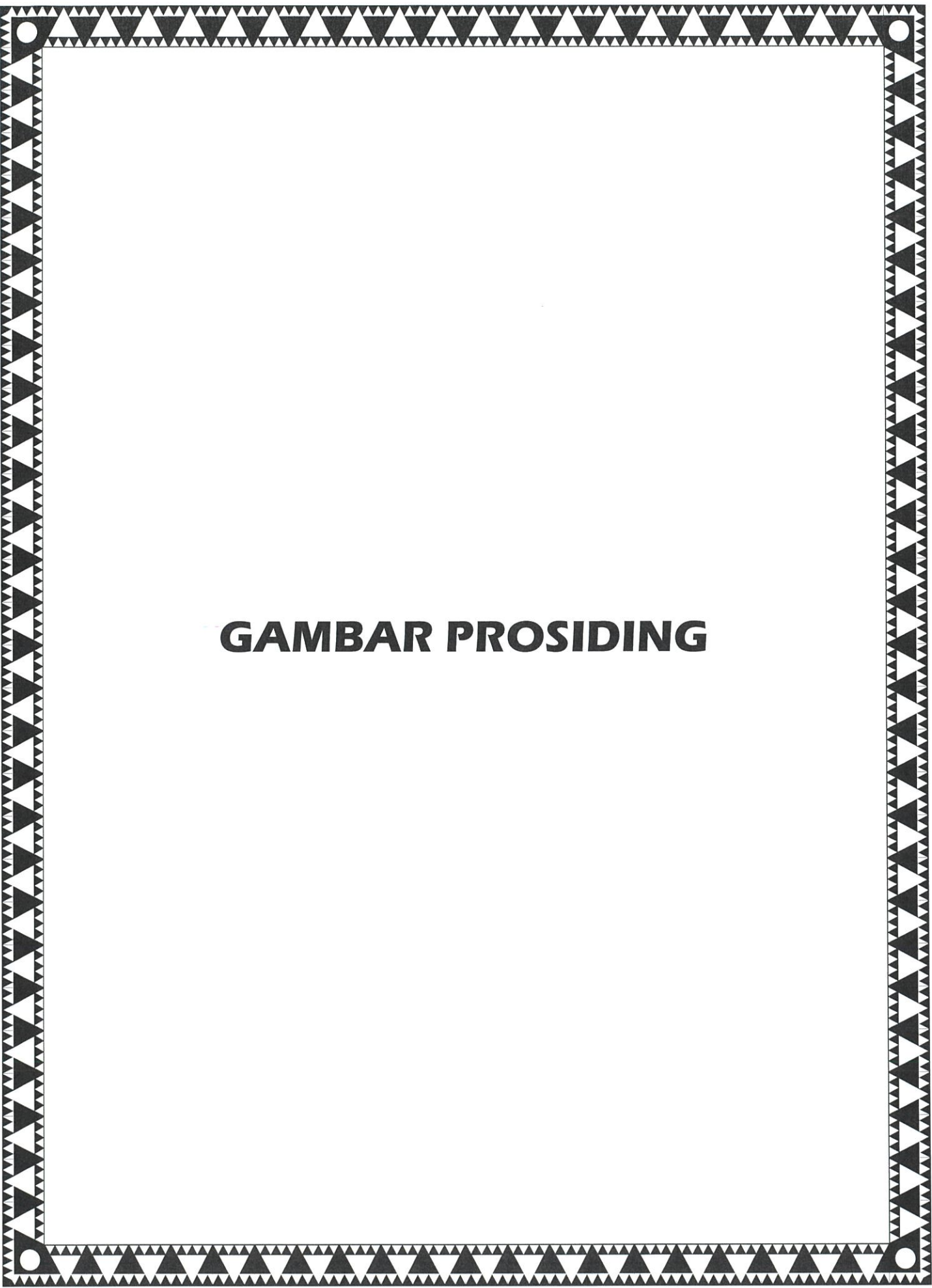
LTAT telah menjalankan kajian terperinci dan berpendapat:

TERIMA KASIH

GAMBAR PROSIDING

